

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**“BEYAZ BANT”, “İKİ DİL BİR BAVUL” VE “ÇALIKUŞU”
FİLMLERİ ARACILIĞIYLA KÜLTÜR AKTARIMININ
YABANCI DİL ÖĞRENİMİNE KATKISI**

Yüksek Lisans Tezi

Nihan KAYA

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR

SAMSUN
2021

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
ALMAN DİLİ EĞİTİMİ PROGRAMI**

**“BEYAZ BANT”, “İKİ DİL BİR BAVUL” VE “ÇALIKUŞU”
FİLMLERİ ARACILIĞIYLA KÜLTÜR AKTARIMININ
YABANCI DİL ÖĞRENİMİNE KATKISI**

Yüksek Lisans Tezi

Nihan KAYA

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR

SAMSUN
2021

TEZ KABUL VE ONAYI

Nihan KAYA tarafından, Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR danışmanlığında hazırlanan ““Beyaz Bant”, “İki Dil Bir Bavul” ve “Çalığışu” Filmleri Aracılığıyla Kültür Aktarımının Yabancı Dil Öğrenimine Katkısı” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 23.6.2021 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	İmza	Sonuç
Başkan	Prof. Dr. Öğr. Üyesi Yıldırım TUĞLU Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Anabilim Dalı		☒
			Kabul
			☐
			Ret
Üye (Danışman)	Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yabancı Diller Anabilim Dalı		☒
			Kabul
			☐
			Ret
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet AYCAN Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yabancı Diller Anabilim Dalı		☒
			Kabul
			☐
			Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

ONAY

... / ... / ...

Prof. Dr. Ali BOLAT
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Dönem Projesi tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

İmza

22 /6 / 2021

Nihan KAYA

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı: “BEYAZ BANT”, “İKİ DİL BİR BAVUL”, VE “ÇALIKUŞU” FİLMLERİ ARACILIĞIYLA KÜLTÜR AKTARIMININ YABANCI DİL ÖĞRENİMİNE KATKISI

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından Nevzat BAKIR 20/1/2021 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 19

Tek kaynak oranı : % 1 çıkmıştır.

İmza

26 /7 / 2021

Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR

ÖZET

“BEYAZ BANT”, “İKİ DİL BİR BAVUL” VE “ÇALIKUŞU” FİMLERİ
ARACILIĞIYLA KÜLTÜR AKTARIMININ YABANCI DİL ÖĞRENİMİNE

KATKISI,

Nihan KAYA

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

Yüksek Lisans, Ocak/2021

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR

Filmler hem bir sanat dalı olarak hem de bir kitle iletişim aracı olarak görülebilir. Filmler aracılığı ile bir toplumun sahip olduğu kültür hakkında bilgi sahibi olabiliriz. Bu çalışmanın amacı da kültür kavramını açarak Alman ve Türk kültürü arasındaki farklılıkları “Beyaz Bant”, “İki Dil Bir Bavul” ve “Çalikuşu” filmlerini inceleyerek ortaya koymaktır.

Her toplumun kendine özgü davranış şekilleri vardır ve bu davranış şekilleri bizi birbirimizden ayıran ve bizi farklı kılan en önemli özelliklerimizdir. Bu davranış şekilleri arasında selamlaşma, vedalaşma, jest ve mimikler gösterilebilir. Kültür, belli bir toplumda yaşayan insanlar tarafından oluşturulur ve gelecek nesillere aktarılır. Bu nedenle dil ile kültür arasında sıkı bir ilişki vardır. Çünkü dili bilmek tek başına yeterli değildir. İyi bir iletişim kurmak istiyorsak o toplumun gelenek ve göreneklerini de iyi bilmemiz gerekir. Dil ile kültür birbirinden ayrılmamalıdır. Filmler aracılığıyla edindiğimiz kültür hem insanlar tarafından merak uyandırır hem de edindiğimiz kültüre karşı bizi daha hoşgörülü olmaya sevk eder. Filmlerin içinde bulunan kültürün yansıtılması alıcının bu kültürü hoşgörüle karşılaması yabancı dil öğreniminde karşı kültüre duyulan olumlu bakış açısının gelişmesine neden olur. Bu da yabancı dil öğreniminde kolaylık sağlar.

Bu çalışmada da dil ile kültür ilişkisi, kültürün önemi, kültürlerarasılık ve bunun filmler aracılığı ile yabancı dil öğrenimine katkıları incelenecektir.

Anahtar Sözcükler: Film, Kültür, Kültürlerarasılık, Dil Öğrenimi.

ABSTRACT

CONTRIBUTION TO FOREIGN LANGUAGE LEARNING BY WAY OF
CULTURE TRANSFERRING VIA FILMS “BEYAZ BANT”, “İKİ DİL BİR
BAVUL” AND “ÇALIKUŞU”

Nihan KAYA

Ondokuz Mayıs University
Institute of Graduate Studies
Department of ...

Master, January/2021

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Nevzat BAKIR

Films can be assumed both as a type of art and mass media. By watching films one can learn about the culture of a society. By examining the films “Das Weisse Band”, “İki Dil Bir Bavul” and “Çalığışu”, we are going to find and put forward the differences between the German and Turkish culture.

Each society has unique behavioral patterns. These patterns distinguish each society from one another and are the most important features that make one society unique among others. Among these behavioral patterns are the greetings, saying goodbye to each other, addressing forms and ceremony. Culture is created by people and transferred to the following generations again by people. For that reason, there is a direct connection between language and culture. It is not enough knowing a language without its culture. In order for a good communication within a society, one needs to know about the conventions of that society. Because, language and culture are a whole which can not be separated. Culture we gained via films not only attracts people but also makes us more torerable towards that culture. Mirroring the culture in films and tolerance shown by the audiences, improves the aspect towards target culture in learning that foreign language. And this improvement facilitates learning foreign languages.

In this study; we are going to deal with the connection between language and culture, the importance of culture, inter- culturalness, and contribution of this to foreign language learning via films.

Keywords: Film, Culture, Interculturalness, Foreign Language Learning.

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

ÖNSÖZ

Bu çalışmada kültür aktarımının dil öğrenimi için ne kadar gerekli olduğu vurgulanmış ve yabancı dil öğrenirken görsel-işitsel araçların ne kadar önemli olduğu belirtilmiştir. Kültürün kavranması dil sayesinde gerçekleşir. Dil ile kültür birbirinden ayrılamaz bir bütündür. Kültür insanlar yoluyla oluşur ve gelenek görenekler yoluyla diğer toplumlara aktarılır.

Yabancı dil öğreniminde hedef dilin kültürünü öğrenmek dili de öğrenmek demektir. Yabancı dil en iyi konuşulan bölgede yaşayarak öğrenilebilir. Bu her zaman mümkün olmadığı için bunun için en uygun araç filmler olabilir. Filmler sayesinde insanların günlük konuşma durumlarını, kılık kıyafetlerini, jest ve mimiklerini, öfke ve neşe gibi duygu durumlarını birebir görme fırsatımız olur. Ayrıca o bölgede yaşayan insanların ne yiyip içtiklerini, nasıl selamlaştıklarını da aynı şekilde görmüş oluruz. Öğrencilerin filmler sayesinde hedef kültüre bakış açısı da değişir. Derse olan ilgisi artar ve diğer kültürlere olan önyargıları da azalmış olur. Bu sayede yabancı dil öğrenimi de kolaylaşır. Bu çalışmada dil ile kültür ilişkisi incelenmiş, seçilen filmler aracılığıyla karşılaştırma yapılarak filmlerin yabancı dil öğrenimine katkısı belirtilmiştir.

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans eğitimim ve tez çalışmam boyunca bilgisiyle, kültürüyle bana her zaman yardımcı olan ve büyük bir sabırla bana yol gösteren değerli danışman hocam, Dr. Öğr. Üyesi Nevzat Bakır'a teşekkür ediyorum.

Nihan KAYA

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Konusu	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	1
1.3. Araştırmanın Yöntemi	3
2. KURAMSAL ÇERÇEVE	4
2.1. Kültür ve Önemi	4
2.1.1. Dil-Kültür İlişkisi	6
2.1.2. Kültürlerarasılık	7
2.1.3. Kültürlerarası Eğitim	12
2.1.4. Kültürel Farklılıklar	14
2.1.5. Kültür Aktarımının Yabancı Dil Öğrenimine Katkısı	15
3. FİLMLERİN TARİHSEL GELİŞİMİ	20
3.1. Yabancı Dil Öğretiminde Filmler	21
3.2. Filmlerin Kültürel Etkisi	22
3.3. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımında Kullanılabilecek Film Çeşitleri ve Film Örnekleri	24
3.3.1. Alles Gut	26
3.3.2. Willkommen auf Deutsch	26
3.3.3. Berg Fidel	26
3.3.4. Klasse Deutsch	27
3.3.5. Maysa ve Bulut	27
3.3.6. Pepee	27
3.3.7. Hababam Sınıfı	27
3.3.8. Selvi Boylum Al Yazmalım	28
3.3.9. Ölü Ozanlar Derneği	28
3.3.10. Üç Avanak	29
3.3.11. Ge(n)ç Çıraklar	30
3.3.12. Soysuzlar Çetesi	30
3.3.13. Beyaz Melek	31
3.3.14. Babam ve Oğlum	31
3.3.15. Sevgili Öğretmenim	32

3.3.16. İki Dil Bir Bavul	32
3.3.17. Çalıkuşu	33
3.3.18. Öğretmen.....	33
3.3.19. Hakkari’de Bir Mevsim	33
3.3.20. Tanrının Çocukları (Children of a lesser God)	34
3.3.21. Lean On Me	34
3.3.22. İmparatorlar Kulübü.....	34
3.3.23. Vurun Kahpeye	34
3.3.24. At	35
3.3.25. Öğretmen Zeynep.....	35
3.3.26. Kalk ve Diren.....	35
3.3.27. Beyaz Bant.....	36
3.3.28. Elveda Berlin	36
3.3.29. Willkommen In Deutschland (Almanya’ya Hoş Geldiniz).....	36
3.3.30. Die Klasse	37
3.3.31. Klassenleben (Sınıf Hayatı)	37
3.3.32. Black	37
3.4. Yabancı Dil Öğretiminde Filmlerin Seçimi ve Kullanımı	37
3.5. Film Didaktiği.....	40
3.6. Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler	41
3.6.1. Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Die Grammatik-Übersetzungs-Methode)	41
3.6.2. Direkt Yöntem/Dolaysız Yöntem (Die direkte Methode) (DM).....	43
3.6.3. İşitsel-Dilsel Yöntem (Die audiolinguale Methode) (ALM)	44
3.6.4. İşitsel-Görsel Yöntem (Credif/St. Claud Yön.) (Die audiovisuelle Methode) (AVM)	45
3.6.5. Bilişsel Öğrenme Yöntemi (Die kognitive Methode)	47
3.6.6. Arabuluculuk Yöntemi (Die vermittelnde Methode) (VM).....	48
3.6.7. İletişimsel Yöntem (Die kommunikative Methode) (KM)	48
3.6.8. Kültürlerarası Yaklaşım (Der interkulturelle Ansatz).....	49
3.7. Alternatif Yöntemler.....	50
3.7.1. Berlitz Yöntemi (Berlitz Method).....	51
3.7.2. Danışmanlı (Grupla) Dil Öğretim Yöntemi (Community Language Learning) ..	51
3.7.3. Sessizlik Yöntemi (The Silent Way).....	52
3.7.4. Telkin Yöntemi (Suggestopädie)	52
3.8. Yabancı Dil Öğretiminde İşitsel- Görsel Araçlar Kullanmanın Önemi.....	53
3.9. İşitsel-Görsel Yöntemin Uygulanması.....	55
3.9.1. İşitsel-Görsel Yöntemin Olumlu Yönleri.....	55
3.9.2. İşitsel-Görsel Yöntemin Olumsuz Yönleri	56

4. BULGULAR	57
4.1. Film İncelemede Kriterler	57
4.2. Filmler.....	58
4.2.1. Beyaz Bant (2009)	58
4.2.2. İki Dil Bir Bavul (2008).....	59
4.2.3. Çalıkuşu (1966).....	60
4.3. Filmlerin İncelenmesi	60
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	71
6. KAYNAKÇA	74
EK	80
Klasse Deutsch Filmi'nin Didaktiği.....	80
İçerik	80
Konu.....	81
Çalışmanın Amacı.....	81
ETKİNLİKLER	82
Filmi İzlemeden Önce.....	82
Filmi İzlerken.....	82
Filmi İzledikten Sonra:	82
UNTERRICHTSPLANUNG	82

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Farhan doğduğunda babası tarafından mesleği belirlenir	9
Şekil 2.2. Farhan yetişkin olduğunda ülkenin en önemli mühendislik okulunda mühendis adayı	10
Şekil 2.3. Geleneğin aksine davranması mümkün olmadığı için babasının kendisi için seçtiği mühendisliği okuyacak	10
Şekil 2.4. Fakülte dekanı Viru Sahastrabudhhe, öğrenciler tarafından adı ve soyadının baş harfi birleştirilerek kısaca “Virüs” olarak hitap ediliyor	10
Şekil 2.5. Rekabetçi geleneğin temsilinde temel figür olarak fakülte dekanı Virüs	11
Şekil 2.6. Dekan Virüs, rekabetçi geleneği somutlaştırırken bir kuş ve başka bir kuşun onun yumurtalarını yuvadan atmasını örneklendiriyor	11
Şekil 2.7. Öğrencilere sunulan iki seçenek: Ya mücadele ederek hayatta kalmayı başarmın ya da başarısız olarak hayattan silinin	11
Şekil 2.8. Okulun ilk ders gününde gelenek temsilcisi olarak yapılan bir hatırlatma	11
Şekil 2.9. Kendisine verilen proje ödevini zamanında yetiştiremeyen bir öğrencinin intiharı tercih etmesi	12
Şekil 2.10. Geleneğin temsilcisi Virüs’ün gelişim ve değişime karşı gelemeyerek geleneği bizzat kendisi yıkması	12
Şekil 2.11. Yeni doğan torununa mühendisliği dayatmak yerine “Ne istersen onu ol” demesi	12
Şekil 2.12. İngiliz subayı kendisine verilecek görevi öğrenmek için karargaha gider	17
Şekil 2.13. “Kino Operasyonu” için görüşürken operasyonun hedefi belirleniyor, Hitler’in çöküşü	17
Şekil 2.14. Alman yüzbaşısı kılığında operasyona devam edilirken bir yabancı dili kültüründen ayrı öğrenmenin mümkün olmadığının göstergesi: Yanlış yapılan “uç” işareti	18
Şekil 2.15. Bu küçük detay Alman subayı tarafından hemen fark edilir ve operasyon suya düşer	18
Şekil 2.16. İngilizler için çalışan Alman aktris yaşanan başarısızlığın ve katliamın nedenini açıklar	18
Şekil 2.17. Almanların kültürü dışında yapılan yanlış “uç” işareti	19
Şekil 2.18. Alman aktristin doğru şekilde gösterdiği “uç” işareti	19
Şekil 4.1. Beyaz Bant filmde öğrencilerin ebe ile konuştuğu sahne	60
Şekil 4.2. İki Dil Bir Bavul filmde çocuklar öğretmenleri ile birlikte su taşırken	61
Şekil 4.3. İki Dil Bir Bavul filmde öğretmenin kuyudan su çıkardığı an	61
Şekil 4.4. Çalıkuşu filmde köye genel bakış	62
Şekil 4.5. İki Dil Bir Bavul filmde köy okulunun bulunduğu yer	62

Şekil 4.6. Beyaz Bant filminde modern köy yapısı.....	62
Şekil 4.7. Beyaz Bant filminde öğrenci piyano eğitimi alırken	63
Şekil 4.8. Beyaz Bant filminde yemek masasında babanın çocuklar için verdiği cezayı bildirmesi	64
Şekil 4.9. İki Dil Bir Bavul filminde babanın çocuğuna gösterdiği sevgi	64
Şekil 4.10. İki Dil Bir Bavul filminde çocuğun ödevlerinde babanın yardım etmesi	65
Şekil 4.11. Çalıkuşu filminde babanın Feride ile konuşması.....	65
Şekil 4.12. Beyaz Bant filminde çocukların yatmadan önce ebeveynlerinin elini öptüğü sahne	67
Şekil 4.13. İki Dil Bir Bavul filminde öğrencilerin karneyi alırken öğretmenin elini öpmesi.....	67
Şekil 4.14. İki Dil Bir Bavul filminde öğretmenin öğrencilere ceza verdiği sahne	68
Şekil 4.15. Beyaz Bant filminde Pederin sınıfta kızına verdiği ceza sahnesi	68
Şekil 4.16. Çalıkuşu filminde Feride öğretmenin ders anlattığı bir sahne	69
Şekil 4.17. Çalıkuşu filminde öğrencinin ceza verildiği yere kapatılması.....	69
Şekil 4.18. İki Dil Bir Bavul filminde öğretmenin öğrencilerin evlerine gitmesi.....	70

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Konusu

Filmler, hem bir iletişim aracı hem de toplumun sahip olduğu bir kültür aktarıcısıdır. Kültür aktarımı ile dil arasında sıkı bir bağ vardır. Bir toplumun sadece dilini bilmek yetmez. Aynı zamanda o toplumun sahip olduğu sosyo-kültürel özellikleri hakkında da fikir sahibi olmamız gerekir. Yani bir toplumun dilini bilmek demek aynı zamanda kültürünü de bilmek demektir. İnsanların el-kol hareketleri, yüz ifadeleri gibi birçok unsur kültürü yansıtır. İnsanlar arasındaki iletişimin güçlü olmasını istiyorsak hedef dilin gelenek ve görenekleri hakkında fikir sahibi olmamız gerekir.

Dil öğretiminde zamandan tasarruf etmek için görsel işitsel araçlar kullanmanın önemi büyüktür. Çünkü hem maliyeti uygundur hem de ders görsel öğelerle canlı olarak gösterildiğinden daha eğlenceli geçmektedir. Filmlerin hedef dilin kültürel özelliklerini birebir yansıttığı söylenebilir. İnsanların giydikleri kıyafetleri, davranış biçimlerini, sevinçlerini, üzüntülerini filmlerde rahatça görmemiz mümkündür.

Günümüz teknoloji çağında kitle iletişim araçları, yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle yabancı dil öğretiminde kitle iletişim araçlarına dair çalışmalar yürütmek oldukça önemlidir. Teknik ve tematik olarak görsel-işitsel sanatlardan ilham alan bu filmler, yabancı dil öğretiminde, ilgili dilin zenginliğini aktarmada çok önemli birer kaynaktır. Gerçek yaşamdan izler barındıran ve toplumların yaşam tarzlarını yansıtan filmler, dil öğretiminde önemli bir yere sahiptir (Zeytinkaya, D. 2018).

Filmler sayesinde görerek ve duyarak anlama becerisi gelişir, öğrenci eğlenerek öğrendiği için bilgiyi unutması da o kadar geç olur. Öğrenci hedef dilin ülkesine gitmeden canlı bir şekilde dil ile etkileşimde olur. Filmler öğretmenin işini kolaylaştırır. Ders kitaplarında uzun süre öğretilecek bir bilgiyi filmler sayesinde daha kısa sürede anlaşılır şekilde öğrenmek mümkündür.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı kültürü kavrayarak Alman ve Türk kültürü arasındaki farklılıkları “Beyaz Bant, İki Dil Bir Bavul ve Çalığı” filmlerini inceleyerek ortaya koymaktır.

Filmlerdeki kültür aktarımı sayesinde bir yandan öğrencileri yeni bir kültürle tanıştırmak kendi kültürlerinin de tanınmasında farkındalık yaratılmasına, diğer yandan da karşılaştığı kültürün dilini daha iyi öğrenmek için bir fırsat sunulmuş olur.

Filmler, sadece kurmaca eserlerden ibaret değildir, aynı zamanda filmlerin yaşanılan dönemin özelliklerini yansıttığı da görülmüştür. Bu durumda filmler, toplumun kültürleri, yaşayışları ve dönemin sıkıntılarına ayna tutar. Böylece filmler kültür aktarımında çok önemli rol oynamaktadır. Kültür aktarımıyla dil öğrenimi arasında sıkı bir bağ olduğundan filmler sayesinde kültürü aktarılan dilin öğrenimi de daha kolay olur.

Dil, o toplumda yaşayan insanların özelliklerini en iyi yansıtan araçtır. Toplumda ortaya koyulan kültürel değerlerin izleri dil ile kendini belli eder. Bu nedenle dil, bir kültür aktarıcısı olduğu gibi aynı zamanda kültürün devamlılığını da sağlayan en önemli unsurdur (Akarsu, B. 1984). Ayrıca hedef dilin ülkesine gidip orada belirli bir süre yaşamak dilsel ve kültürel öğelerin daha iyi öğrenilmesine katkı sağlayacaktır. Fakat buna imkanı olmayan insanlar için en iyi yol görsel-ışitsel araçların kullanımınıdır. Çünkü yabancı bir dili öğrenirken kültürel öğelerde bir eksiklik olması iletişimde kopukluğa neden olur ve sonraki dönemlerde yabancı dile karşı isteksizlik oluşabilir. Bu yüzden öğrenilen dilin kültürünü bilmek o dilin daha iyi anlaşılmasına ve dile karşı olumsuz düşüncelerin de ortadan kalkmasına neden olacaktır.

Yabancı dil öğretiminde görsel-ışitsel araçların kullanımı ve bu araçlar aracılığı ile kültür aktarımının yapılması çok önemlidir. Yabancı dili öğrenen öğrenciler, özellikle öğrenim gördükleri esnada öğrendikleri dili konuşamamaktadırlar. Bunun için yabancı dil öğrenirken dört temel dil becerisini (dinleme, okuma, konuşma ve yazma) de aynı anda etkili ve verimli şekilde geliştirilmesinde filmlerin önemli katkısı vardır. Filmler, bir yandan dilsel unsurların diğer yandan da kültürel unsurların iç içe gerçeğe uygun bir şekilde gösterilmesini sağlamaktadır.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada nitel yöntem kullanılmıştır. Bu amaçla doküman analizi modeli ile filmler karşılaştırılarak incelenmiştir. Her iki kültürde incelenip filmler neticesinde ortak kültürel motifler tespit edilmiş ve araştırılmıştır. Bu bağlamda incelenen kültürel öğeler her iki kültüre ait olan davranış biçimlerini ortaya çıkarmıştır. Bu sayede öğrencilerin kültürel yeterlilikleri kazanarak Almanca dilini daha iyi kavrar hale gelmesini sağlamaktır.

Birinci bölümde kültür kavramını açarak dil-kültür arasındaki bağlantı ve kültürel farklılıklar örneklendirilerek incelenmiştir. İkinci bölümde ise Alman ve Türk filmlerinin tarihsel gelişiminden bahsedilmiş ve yabancı dil öğretiminde gerek kültür aktarımı olsun gerekse dilbilgisinin öğretilmesinde kullanılacak film çeşitleri açıklanmıştır. Ayrıca yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler de belirtilmiştir. Son bölümde ise film incelenirken gerekli kriterler açıklanmış ve filmler ayrıntılı olarak karşılaştırılmıştır. İncelenen filmlerin ortak noktası köyde geçmeleri ve orada mesleklerini yapan öğretmen temsillerini içermesidir. Filmlerde temsil edilen okullar ilköğretim okullarıdır. Seçilen filmler, Beyaz Bant, İki Dil Bir Bavul ve Çalığışu'dur. Bu filmler farklı dönemlerde çekilmiştir. Filmlerin sahneleri tek tek incelenmiş, saat, dakika ve saniye bilgileri verilmiştir. Ayrıca film incelenmeden önce konusunun verilmesi de insanlara yorumlardan etkilenmeden konuyu inceleyebilme fırsatı sağlamaktadır. Ek kısmında ise okullarda uygulanabilecek film örneği verilmiş ve örnek ders planı hazırlanmıştır.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Kültür, bir milletin yıllar boyunca oluşturduğu yaşam şekillerinin şifrelerini içine alan bellek gibidir. Kültür, milletin yüzyıllar boyunca ilgi, algı, tutum ve davranışlarla ortaya çıkan yaşam biçimi, maddi ve manevi değerler bütünü olup nesilden nesile bir miras olarak aktarılmıştır. Tarihi, sanatı, edebiyatı, düğünleri, bayramları, şiirleri, şarkıları, türküleri ait olduğu milletin dilinden, gelenek ve göreneklerinden izler taşır. Bütün bunlar o yaşam şeklinin göstergesi gibi kültürün birer içeriği olarak düşünülebilir. Ağıtlarla, ninnilerle, türkülerle biz ‘biz’ oluyoruz. Kültür, bir milletin yıllar boyunca yaşanmışlıklarını bir özetidir (Göçer, A. 2012). Bu nedenle kültür birden ortaya çıkmaz. Kültürün ortaya çıkması için tarihsel bir süreç gereklidir. Kültür, örf, adet ve gelenekler yolu ile aktarıldığı için hep süreklidir. Yani insanın kullandığı araç gereç, makine, giyim, inançlar, değerler, davranışlar ve insanlar arasındaki iletişim aslında kültürü oluşturan temel unsurlardır.

Sinemada da insanların beğenisini kazanmak ve onların dikkatini çekebilmek için kültürel şifrelere fazlasıyla yer verilmektedir. Bu nedenle filmler, farklı kültürlerin birbirini tanınması, anlaması ve önyargıların azaltılmasında kültürlerarası iletişimi destekleyen önemli bir öğedir. Filmler kitleleri etkileyerek bir kültür modelinin dünyaya pazarlanmasını sağlayan en büyük araçtır. Bu durumu en iyi şekilde kullanan Amerikalılar Hollywood filmleri aracılığı ile Amerikan kültürünü ve yaşam şeklini bütün dünyaya pazarlar (Mai ve Winter 2006: 8). Bu sayede kendi kültürlerini diğer insanlara kolay bir şekilde benimsetmeyi hedeflerler. Çünkü birbirlerinin kültürlerini tanımayan toplumlar iletişim kurmakta da güçlük çekerler.

2.1. Kültür ve Önemi

Kültür kavramının çok fazla tanımı vardır. Kartarı’ya (2006) göre, kelime anlamı ile kültür, Latince “colera” sözcüğünden gelmektedir ve ekin, bakım anlamına gelir. Kültür, insanların içinde bulunduğu toplumun konuşmalarını, yaşayış ve düşünce tarzlarının şekillenmesini sağlayan en önemli öğedir. Bu nedenle kültür, insanların gelenek, göreneklerini, aile ve akrabalık içi ilişkileri gibi unsurları da içine alır.

Genel olarak kültür, insanın bir toplumun üyesi olarak kazandığı yetenek ve alışkanlıkları içine alan, insanların birbirleriyle nasıl iletişim içinde olacaklarını ve yapacakları işlerde nasıl bir davranış göstereceklerini belirler (Hofstede, 1980; Aktaran: Polat, S. ve Akcan, E. 2017). İnsanların doğdukları andan itibaren yaşadığı

ortama uyum sağlamaya başlaması, belli bir değerler bütününi yani yaşadığı toplumun dilini, inancını, gelenek ve göreneklerini benimsemesi ve bunları gelecek nesillere aktarması kültürün devamlılığı için önemlidir. İnsanların sevinçleri, üzüntüleri, heyecanları, korku ve endişe gibi duyguların ifade edilişi her milletin kendine özgüdür ve her toplumda bunların yansması farklılık gösterir.

Kültür, insanların bir bütün olarak oluşturduğu, öğrendikleri veya kazandıkları bilgi, gelenek ve görenek, beceri ve alışkanlıkların tümüdür. Kültür paylaşılabilen bir olgudur. Kültürleme sürecinde paylaşılan değerlerin kazanılmasında en önemli öğelerden biri de dildir. Kültür ise toplumların dünyanın her köşesinde yaşamlarını sürdürmesine fırsat sunan en önemli unsurlardan biridir ve biri olmadan diğerinin de olması söz konusu değildir (Börekçi, 1999: 532, Aksan, 1995:8, Kavcar, 1987:1). Çünkü iletişimin olması için dile ihtiyaç vardır ve ancak dil sayesinde kültür aktarımı söz konusudur.

Kültürün tanımında da insanların uğraştıkları alanlara göre bu tanımlar değişkenlik gösterebilir. Örnek verecek olursak;

1- Bilim alanındaki kültür: Uygarlıktır.

2- Beceri alanındaki kültür: Eğitim sürecinin ürünüdür.

3- Estetik alandaki kültür: Güzel sanatlardır.

4- Maddi (teknolojik) ve biyolojik alandaki kültür: Üretim, tarım, ekin, çoğaltma ve yetiştirmektir (Güvenç, E. 1996: 97). Bu farklı tanımlardan da anlaşılacağı üzere kültür düşünce yoluyla oluşur ve bu şekilde yaşar.

Toplumlar arasındaki karşılıklı etkileşim aracılığıyla kültür meydana gelir ve daha sonraki kuşaklara aktarılır. Kültür kısa bir zamanda oluşmaz. Güvenç'e göre (1997: 16), toplumun bir türü olarak ortaya çıkmış olan insan, doğaya karşı yaşam mücadelesini devam ettirirken öteki canlılardan ayrılarak kendi yaşantı, deneyim ve birikimlerini toplayıp biriktirerek kültürü oluşturmuştur. Başka bir ifadeyle, kültürün canlılığını koruması için toplumların geride kalan yılların birikiminden faydalanması şarttır. Çünkü insanın toplumda tutunabilmesi ve o toplumda yaşamına devam edebilmesi için belli bir kültüre ihtiyaç duyar. İnsan bu kültür sayesinde diğer canlılardan ayrılır ve kendini geliştirir. Kültür olmazsa insanın varlığı da söz konusu değildir. Yani bir toplumda nasıl davrandığımız, ne yediğimiz/içtiğimiz, nelere sinirlendiğimiz, neleri sevdiğimiz aslında ait olduğumuz toplumla beraber şekillenir.

Bu yüzden kültür toplumsal bir olgudur ve yaşadığımız toplumdaki bireylerin oluşturduğu değerler de kültürü oluşturur. Böylece kültür de o toplumun özünü yansıtır.

Asutay (2003:27) her dilin, dış dünyada bir gerçekliğe hizmet eden kendine özgü işaretleri olduğunu savunur. Bu işaretler sayesinde her toplumun kültürü kendi içinde oluşur ve dile anlam katar.

2.1.1. Dil-Kültür İlişkisi

Dil, toplumda yaşayan insanlar arasında iletişimi sağlayan en etkili unsurdur. Her toplumun kendine göre belirlediği ortak kuralları vardır. Bir toplumun diğer toplumlarla anlaşabilmesi için iletişim kurmak zorundadır ve bunun için ortak bir dil arayışı içindedirler. Aslında buradaki ortak dil arayışı toplumların sahip olduğu kültürdür. Kültürel farklılıklar bir dilin anlaşılması için çok önemlidir. İnsanlar arasındaki iletişimi sağlamada asıl araç olan dil ve kültür değerleri arasında sıkı bir bağ vardır.

Dil, düşünme etkinliğinin bir aracıdır. Düşünme yaşamının kültürün geliştiği toplumlar dillerinde de gelişme sağlarlar. Fakat dilinde kültürle beraber gelişmesi için o toplumda o kültürün içinden gelmiş olması gerekir. Çünkü kültürü farklı bir toplumdan alan ulusların dillerinde aynı gelişme görülmeyebilir. Fakat belli bir zaman sonra dil de kültüre göre değişebilir ve yabancı toplumların düşüncelerini ve kültürlerini benimserler. Böylelikle düşünme etkinliğinde gelişme olur. Yani yabancı kültürlerin getirdiği değerleri benimseyerek yeniden oluşur ve dil bir üstünlük kazanabilir.

Dil, yaşamın bütün alanlarında, günlük yaşamın en basit olaylarında, bilimin ana biçimlerinde, görenekler ve törelerde, inançlarda ortaya çıkar; dil her türlü somut yaşamın, tekniğin, ekonominin de koşuludur; dinde, hukukta, felsefe ve sanatta yeri bulunur. Dil ile kültür birbirinden ayrılamazlar. Kültür bakımından ileri gitmiş, yükselmeler göstermiş bir toplumun dili de o yükselmeye uygun bir şekilde gelişir ve düşünce yapısının yükselmesiyle birlikte dil de ilerler. Toplumun entelektüel alanda gösterdiği üstünlüğün dilde de ortaya çıkması şarttır (Akarsu, B. 1984). Akarsu'nun da dediği gibi dil ile kültür arasında doğrudan bir ilişki bulunur. Bu nedenle bir insan dilini ne kadar iyi kullanabiliyorsa kültürünü de o kadar iyi biliyordur. Dilini geliştirdikçe kültürü de aynı şekilde gelişme gösterir.

Kültürü aktarmayı sağlayan önemli araçlardan biri de dildir, kültür ise ortak değerler aracılığıyla dilin anlaşılmasına fırsat tanır. Kültür bir tarihsel süreçte gelişir ve bunu diğer nesillere aktarabilmenin tek yolu dildir, dolayısıyla dil sayesinde kültür yapısı bozulmaz ve canlılığını korur. Bunun yanında, bir kültürün diğerleri tarafından anlaşılması da yine dil sayesinde olur ki bu yüzden bir güneşe benzetilmiştir. Bir toplumun kültür değerlerinin oluşması içinse her şeyden önce ortak bir dile sahip olmaları gerekir. Aynı şekilde, sahip olunan kültür değerlerinin hepsi dil sayesinde tanımlanır, anlamlanır ve başkaları tarafından anlaşılabilir bir hale gelir (Ülker, N. 2007). Bundan dolayı bir insanı anlamak istiyorsak sadece onun dilini bilmekle kalmayıp aynı zamanda kültürünü de tanımamız gerekir ki aslında her toplumun kültürü de o toplumun dilinin daha iyi anlaşılması için birer araçtır. Bu nedenle insan ilişkilerinde anlatılmak istenen düşünceler, dilbilgisi kurallarının öğretimi dışında dil-kültür öğretimini de gerekli hale getirir.

Dil ile kültür arasındaki ilişki düşünüldüğünde dili öğretirken kültürün de doğru aktarılması çok önemlidir. Dil bir çağdan ötekine geçe geçe geldiğinden geçmişin şimdiki zamana etkileri fazlasıyla görülür. Çiftçi, Batur ve Keklik'e (2013) göre yabancı dil öğretiminde de amaç, öğrencileri kültürel yeterlilikleri kazanarak o dili daha iyi anlar ve konuşur hale getirebilmektedir.

Dil, bir toplumun anlaşma vasıtası olduğu gibi, aynı zamanda bir kültür taşıyıcısı ve aktarıcısıdır (Özbay, 2002: 15). Bunun için eski yöntemlerin yerine kültür ağırlıklı materyallerin derslerde seçimi daha uygun olacaktır. Ayrıca öğrenilen dilin ülkesine yani hedef dilin ülkesine gidip orada belirli bir süre yaşamak dilsel ve kültürel öğelerin daha iyi öğrenilmesine olanak sağlayacaktır. Çünkü yabancı bir dili öğrenirken kültürel öğelerde bir eksiklik olması iletişimde kopukluğa neden olur ve sonraki dönemlerde de yabancı dile karşı isteksizlik oluşabilir. Bu yüzden öğrenilen dilin kültürünü bilmek o dilin daha iyi anlaşılmasına ve dile karşı olumsuz düşüncelerin de ortadan kalkmasına neden olacaktır. Bu bağlamda Kargı (2006: 62), Ö. Demircan'ın (2005) şu sözünü belirtmiştir: "Hiç kimse toplumsal, sosyal ve kültürel değerlerden soyutlanarak yabancı dil öğrenemez." sözleriyle yabancı dil öğreniminde dil ve kültür ilişkisinin bu süreçte ne kadar önemli bir yere sahip olduğuna atıfta bulunmuştur. Görüldüğü gibi yabancı bir dil kültürden ayrı öğrenilemez. Dil bir bütündür ve onu kültürden ayıramayız.

2.1.2. Kültürlerarasılık

Kültürlerarasılık, iki veya daha fazla kültür arasındaki farklılıklar karşısında yeni bir görüş belirtme ve bu yeni görüşleri kapsayan fikirlerin tümü olarak değerlendirilebilir. Bu fikirlerin oluşması için farklı kültürden insanların birlikte yaşamaları gerekir. Farklı kültürleri tanımak ve bu sayede kültürlerin zenginliklerinin kavranması da kültürlerarasılık olarak değerlendirilebilir.

Kültürleşme adı verilen evrensel süreçte kültür varlıkları yeniyi alarak değişir, gelişir (Güvenç, 1993: 38). Kültürleşme, iki ya da daha çok kültürün karşılıklı etkileşme sonucu benzeşme yönünde değişmeye uğramaları olarak tanımlanır. Bir başka ifadeyle; bireyler, gruplar, alt kültürler arasında yaratı, yenilik veya en önemlisi de göç sonucu oluşan etkileşme şeklindeki kültürel iç devinimdir. Kültürleşme sürecinde, iki ya da daha fazla kültür karşılıklı etkileşimle değişime uğrar, yeni sentezler, dinamik bileşkeler yaratırlar. Çağımızdaki küreselleşme kavramı budur (Maletzke, 1996: 15; Aktaran: Özkan, Z., Ç. 2014). Bu nedenle kültürlerarası etkileşimin en büyük odağı farklı kültürlere sahip olunmasıdır. İnsanların farklı kültürlerle karşılaştıklarında ortaya çıkan süreç kültürlerarası iletişim olarak tanımlanmaktadır. Thomas Baumer (2002; 54), Maletzke'nin tanımına bilinç kavramını da ekleyerek, farklı kültürlere mensup olanların birbirlerinden farklı olduklarını bilerek karşılıklı yabancı olma durumunun bilinciyle iletişime girmelerine kültürlerarası iletişim der (Aktaran: Özkan, Z., Ç. 2014). Kendi dilimizdeki kavramların yabancı dilde karşılığını bulup kullanmak ve kelimeleri çevirmek de bu iletişimin bir parçasıdır. Bununla birlikte diğer toplumların dünyaya bakış açıları, düşünceleri rahatlıkla anlaşılabilir.

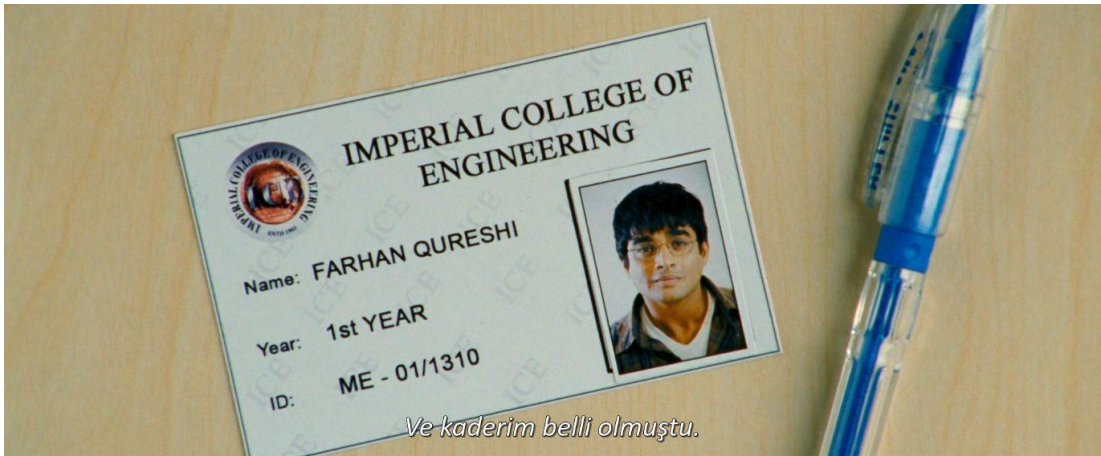
Kültürlerarası kavramı, bir toplumda diğer kültürlerin de olduğunu ve eşit düzeyde etkileşim, konuşma, karşılıklı saygı yolu ile ortak kültür ortaya koyar ve bunu geliştirme fırsatını sunar (Aydın ve Osmanoğlu, 2015). Bir toplum içinde yaşayan insanlar, farklı kültürlerden olsalar bile birbirleriyle iletişim ve etkileşim kurmak zorunda kalırlar. Farklı kültürden olan insanlar arasındaki etkileşime geçme süreci ise kültürlerarasılık olarak belirtilir (Coşgun, 2004).

Bazı zamanlarda bu olay bir kültürdeki oturmuş değerlerin incelenmesi şeklinde de olabilir. Bir toplumdaki kültür değerlerinin tamamı doğru ya da faydalıdır diyebilmek mümkün değildir. Film yolu ile toplumdaki yanlış bir anlayışın ortadan kaldırılabilmesi de mümkündür. Üstelik bu durum kültürlerarası bir mahiyet de sergileyebilir. Buna örnek olarak Hindistan film endüstrisinin önderlerinden Aamir

Khan'ın başrolde olduğu 2009 yapımı 3 Avanak (3 Idiots) filmini ele alabiliriz. Film içerisindeki yaygın Hint anlayışına göre yeni doğan bir erkek bebek büyüyünce meslek olarak mühendisliği, kız bebek ise doktorluğu seçmek zorundadır. Aşıkârdır ki bu anlayış zamanın ruhuna aykırıdır. Bu zorlayıcı ve baskıcı anlayış nedeniyle ülkede birçok genç kendisine mesleki açıdan biçilen rol nedeniyle bu durumdan hoşnutsuz olmakta ve maalesef intihara sürüklenmektedir. Hindistan'ın önemli bir mühendislik üniversitesinde o kültür ve anlayışta yetişmiş fakülte dekanının baskıları sonucu bir öğrenci intihar ederek yaşamına son vermiş, diğeri bir öğrenci ise ölümden dönmüştür. Neyse ki üniversiteye giriş öncesi fotoğrafçı olmayı hayal eden Farhan ailesini ve özellikle de babasını ikna etmeyi başararak mühendislik okumasına rağmen hayatının merkezine fotoğrafçılığı oturtabilmiştir. Film kapsamında ayrıca bu yanlış anlayışa ilaveten ezberci eğitim anlayışı da nükteli bir şekilde verilmektedir. Hatta yaratıcı/düşünmeye dayalı eğitim ile ezberci eğitim anlayışının sonuçları filmin başından sonuna kadar karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır.

Şekil 2.1. Farhan doğduğunda babası tarafından mesleği belirlenir

Şekil 2.2. Farhan yetişkin olduğunda ülkenin en önemli mühendislik okulunda mühendis adayı

Şekil 2.3. Geleneğin aksine davranması mümkün olmadığı için babasının kendisi için seçtiği mühendisliği okuyacak

Şekil 2.4. Fakülte dekanı Viru Sahastrabudhhe, öğrenciler tarafından adı ve soyadının baş harfi birleştirilerek kısaca "Virüs" olarak hitap ediliyor

Şekil 2.5. Rekabetçi geleneğin temsilinde temel figür olarak fakülte dekanı Virüs

Şekil 2.6. Dekan Virüs, rekabetçi geleneği somutlaştırırken bir kuş ve başka bir kuşun onun yumurtalarını yuvadan atmasını örneklendiriyor

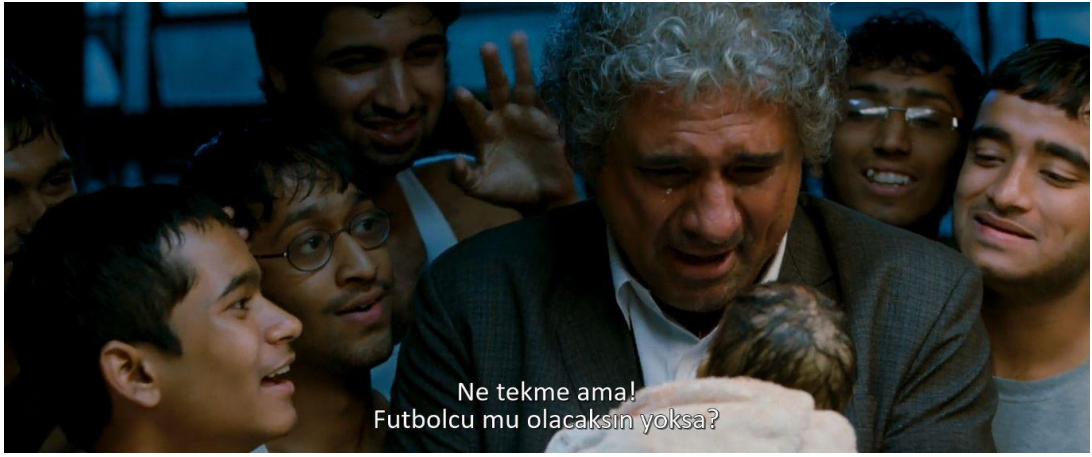
Şekil 2.7. Öğrencilere sunulan iki seçenek: Ya mücadele ederek hayatta kalmayı başarsın ya da başarısız olarak hayattan silinin

Şekil 2.8. Okulun ilk ders gününde gelenek temsilcisi olarak yapılan bir hatırlatma

Şekil 2.9. Kendisine verilen proje ödevini zamanında yetiştiremeyen bir öğrencinin intiharı tercih etmesi

Şekil 2.10. Geleneğin temsilcisi Virüs'ün gelişim ve değişime karşı gelemeyerek geleneği bizzat kendisi yıkması

Şekil 2.11. Yeni doğan torununa mühendisliği dayatmak yerine "Ne istersen onu ol" demesi

2.1.3. Kültürlerarası Eğitim

Dil öğrenimi bir yandan da kültürlerarası eğitimi de kapsar. Kişi farklı bir kültürü tanıırken aynı zamanda kendi kültürünün de farkına varmış olur ve bu sayede kültürlerarası becerilerde geliştirebilir. Burada asıl sıkıntı dili öğreten kişidir. Çünkü her insanın altyapısı aynı değildir ve dili öğretirken öğrettiği dilin kendi dili olması ya da olmaması durumu da dikkate alınmalıdır. Böylece kişi karşısındakiyle aynı kültürde olmadığı halde farklı bir beklenti içinde olmayacaktır. Yani karşındakinin farklı bir kültürde olduğunu bilincinde olacaktır. Bu tür durumlar ya kültürlerarası becerilerin geliştirilmesine katkıda bulunabilir ya da tersi bir durum olarak kültürlerarası eğitimi engelleyecek bir neden olarak ortaya çıkabilir.

Kültürlerarası eğitimin asıl amacı, toplumun içindeki kültürün farklı ve alt kültürlerin olduğunu kabullenip, aralarında etkileşim ve alışveriş olmasına imkan vererek o toplumda devam edebilmeleri için gerekli şartları sağlayabilmek ile kültürel zenginlik ve demokrasiyi güçlendirebilmesine katkıda bulunmasını sağlamaktır (Küçük ve Gökdağ, 1998). Kültürlerarası eğitimin öğrenciye yararları şu şekilde sıralanabilir; sosyal ve kültürel farklılıklara merak uyandırmak, farklılıkları normalleştirerek hayal güçlerini geliştirmek, kendi kültürlerine farklı açılardan bakmasını ve sorgulamasını sağlayarak eleştirel düşünme becerisini geliştirmek, ırkçılığı azaltmak ve çocukların diğer kültürlerle karşı daha duyarlı olmasını sağlamak (NCCA: 2010; Aktaran: Polat, S. ve Akcan, E. 2017). Bu şekilde farklı kültürden insanların bir araya gelmesiyle hem başka bir kültürü tanımış oluruz hem de verimli çalışma becerisini de geliştirmiş oluruz.

2.1.4. Kültürel Farklılıklar

Bir toplumda kişi, farklı kültürden insanlarla bir arada olup fikir alışverişinde bulunarak sadece hedef kültürün değil aynı zamanda kültür karşılaştırması yaparak kendi kültürü ile ilgili bilgileri de karşı tarafa aktarır. Böylece kendi kültürüyle hedef kültür arasındaki kültür farklılıklarını görmüş olur ve farkında olmadan diğer kültürlerin varlığını kabul edip önyargıyla yaklaştığı (istemeden olsa da yadırgadığı) bazı durumları belli bir zaman sonra normal karşıladığını görür. Kültür farklılıklarının bilinmemesi de sıkıntıya neden olmaktadır. Çünkü kişi kendi kültürünün de bilincinde olmaz ve karşı kültürden etkilenerek kendi kültürel kimliğini kaybedebilir.

Kültürlerarası iletişim becerisini geliştirmeye yönelik derslerde ve Karşılaştırmalı Ülke Bilgisi derslerindeki çalışmalarda, kültür farklılıklarının ardındaki nedenleri açık bir şekilde belirtmek amacıyla Hofstede aşağıdaki kültür modelini geliştirmiştir.

Geert Hofstede'nin Dört Boyutlu Kültürel Değerler Modeli:

Geert Hofstede IBM –Avrupa'da personel şefidir. Yetmişli yıllarda IBM'in dünyadaki tüm kuruluşlarında iş memnuniyeti ve iş değerleri konusunda bir araştırma yapmıştır. Bu araştırma sonucunda karşılaştırmalı kültür incelemesini yaptı: İnsanların bazılarında (aynı kültürden olanlar) benzer sonuçlar aldığını, bazılarında ise farklı sonuçlar olduğunu görmüştür. Hofstede, bu değerlendirmeler sonucunda incelediği yöntemler yardımı ile ülkelerin dört boyut ile açıklanabileceği kararına ulaşmıştır:

1. Yüksek Güç Dağılımı- Düşük Güç Dağılımı: Yüksek güç dağılımı- düşük güç dağılımı boyutu, bir kültürde farklı güç dağılımlarının nasıl gerçekleştiğini göstermektedir. Yüksek güç dağılımında toplumdaki insanlar arasında hiyerarşik bir düzen söz konusudur. Düşük güç dağılımının bulunduğu toplumlarda ise eşit bir düzen söz konusudur.

2. Bireycilik-Kolektivizm: Bireycilik-kolektivizm boyutu, toplumda yaşayan insanlar yalnızca kendileri ve en yakın olduğu kişiler göre yada büyük bir aileye hizmet etmelerine göre incelenmiştir.

3. Erilik-Dişilik: Erilik-dişilik boyutu, bir yandan başarılı olabilmek için insanlar çaba gösterip mücadele veren erilik tarafı diğer yandan da şefkat ve daha hassas davranan dişilik boyutu kavramını inceler.

4. Belirsizlik–Belirlilik: Belirsizlik–belirlilik boyutu, bir toplumda yaşayan insanların kendilerini nasıl bir şekilde belirsizlik ile ilgili hissettiklerini ortaya koyan bir boyuttur. Belirsizliğin mevcut olduğu toplumlarda belirsizlik “normal” olarak kabul edilir ve aynı şekilde belirliliğin mevcut olduğu toplumlarda ise belirsizlik ve riskler; plan, kanun ve kurallar ile yönetilir (Hofstede, 1997).

2.1.5. Kültür Aktarımının Yabancı Dil Öğrenimine Katkısı

Kültür aktarımının yapılması için yabancı dil öğrenimi önemli bir yere sahiptir. Çünkü dili öğrenmek demek aynı zamanda o toplumun kültürel değerlerini de öğrenmek demektir. Kültürel değerler öğrenilirken öğrenci, bir yandan da kendi kültürü ile karşılaştırma yapacağı için kendi kültürü hakkında da daha fazla bilgi sahibi olmuş olur. Her toplumun dili farklı olduğu gibi kültürü de farklıdır. Bu nedenle bu kültürel farklılıklar yabancı dil öğretiminde kültür aktarımını gerekli kılmaktadır. Kültürler arasındaki farklılıkların yeteri kadar bilinmemesi dil öğreniminde de sıkıntıya yol açmaktadır.

Tomalin ve Stempleski’ye (1993: 7-8) göre kültür öğelerinin aktarılmasının yedi nedeni vardır ve bu nedenler şunlardır:

1. Öğrencilere her insanın davranışında kültürün etkisi olduğunu bilmeleri için yardımcı olmak.
2. Öğrencilerin yaş, cinsiyet gibi durumların insanların konuşmalarında ve davranışlarında etkisi olduğunu anlamalarına yardımcı olmalarını sağlamak.
3. Öğrencilerin yabancı bir kültürdeki aynı durumlarda gösterilen aynı davranışların farkına varmalarını sağlamak.
4. Öğrencilerin bazı sözcüklerin, kültürün bir sonucu olarak, hep aynı biçimde birbirini ardına geldiğinin bilincinde olmalarına katkı sağlamak.
5. Öğrencilerin yabancı bir kültürle ilgili genellemeleri objektif bir gözle değerlendirmelerine katkı sağlamak.
6. Öğrencilerin yabancı bir kültürle ilgili bilgiler toplayabilmesine ve becerilerinin gelişmesine katkıda bulunmak.
7. Öğrencilerde yabancı bir kültürle karşılaştıkları zaman o kültürle ilgili merak uyandırmak ve o kültürdeki insanlara önyargısız davranılmasını sağlamak.

Dil ile kültür beraber öğrenilirse faydalı olur ve öğrencide o dili öğrenme konusunda istek olur. Bu yüzden dil öğretiminde karşı kültürün özellikle günlük hayatta kullandığı bilgileri aktarmak çok önemlidir. Çünkü dil öğrenimi aynı zamanda kültür aktarımını da içinde bulundurur. Eğer hedef dilin kültür unsurları aktarılmazsa öğrencinin o dili öğrenmesi sadece kendi kültür çevresinden gördüğü unsurları kendince yorumlamasıyla olacaktır. Bu da o dilin doğru bir şekilde öğrenilmesini engelleyecektir. Bu nedenle kültür öğelerinin açık bir şekilde aktarılması bakımından öğrenilen dilin doğru olması arasında doğrudan bir ilişki vardır.

Yabancı bir dilin iletişim durumlarını çözebilmenin tek yolu o toplumda yaşayan insanların gelenek ve göreneklerinin iyi bilinmesi ve kavranmasıdır. Byram ve Grundy (2002: 20): “Bir dilin kültürünü bilmek demek aynı zamanda dildeki farklılıklarında kavranması demektir. İnsan bu farklılıkları kavrayabilir ise ancak o zaman dili doğru olarak kullanabilir.” demişlerdir. Bunun için doğru bir iletişim kurmak istiyorsak hedef kültürün dilini bildiğimiz gibi kültürünü de iyi kavramamız gerekir.

Bu duruma güzel bir örnek olarak senaristliğini ve yönetmenliğini Amerikalı senarist, yönetmen, yapımcı ve aktör Quentin Tarantino'nun 2009 yapımı Soysuzlar Çetesi (Inglourious Basterds) filmini gösterebiliriz. Filmde, bir dil öğrenilirken o dili anadili olarak konuşan insanlar kadar iyi konuşulsa bile o dilin kültürünü bilmemek ya da kültür öğrenilirken oluşacak bir boşluğun nelere mal olabileceğinin enfes bir gösterimi mevcuttur. Filmin ilgili kısmında, aslında bir İngiliz subayı olan Teğmen Archie Hicox'un (Michael Fassbender) çok akıcı bir Almancası olması ve savaş öncesi iş olarak yapmış olduğu film eleştirmenliği sıfatı nedeniyle gizli bir operasyonda bir Alman subayı kılığında görevlendirilir. Görev esnasında yapmış olduğu bir yanlışlık, hem kendi hem de arkadaşlarının hayatını kaybetmesi ile sonuçlanır. Filmde İngiliz teğmen, bir Alman yüzbaşı kılığında Kino Operasyonu gizli görevi kapsamında Alman ve Amerikalı arkadaşları ile buluştuktan sonra, İngiliz hükümetine çalışan Alman aktris Bridget von Hammersmark (Diane Kruger) ile Führer Adolf Hitler ve Nazi rejiminin diğer önemli isimlerinin katılacağı bir filmin galasında gerçekleştirecekleri suikastin detaylarının görüşmek için bir Fransız köyündeki bir meyhanede buluşurlar. Ancak beklenmedik misafirler durumu bambaşka bir yere sürükler. Alman yüzbaşı kılığındaki teğmen Hicox, çok akıcı şekilde Almanca konuşmasına rağmen önce aksanının farklılığının dikkat çekmesi ve sonrasında içki

söylerken yaptığı yanlış, daha doğrusu Alman kültüründekinden farklı yaptığı üç işareti nedeniyle meyhanenin kan gölüne dönmesinin baş nedeni olur. Sonrasında operasyon bir şekilde farklı aktörlerle başarıya ulaşmış olsa da, İngiliz teğmenin yanı sıra görev için orada bulunan arkadaşları, Alman askerleri ile konu ile hiç ilgisi olmayan meyhane çalışanları hayatlarını birbirleri ile çatışmak suretiyle kaybederler. Alman kültüründe el parmakları ile üç işareti yapılırken başparmak, işaret parmağı ve orta parmak kullanılırken; teğmen Hicox işaret ve orta parmağının yanında baş parmağı yerine, yüzük parmağını kullanmıştır. Sonuç itibariyle bu gaflet ona ve arkadaşlarının bir kısmına çok pahalıya patlamıştır.

Şekil 2.12. İngiliz subayı kendisine verilecek görevi öğrenmek için karargaha gider

Şekil 2.13. "Kino Operasyonu" için görüşürken operasyonun hedefi belirleniyor, Hitler'in çöküşü

Şekil 2.14. Alman yüzbaşı kılığında operasyona devam edilirken bir yabancı dili kültüründen ayrı öğrenmenin mümkün olmadığını göstergesi: Yanlış yapılan “üç” işareti

Şekil 2.15. Bu küçük detay Alman subayı tarafından hemen fark edilir ve operasyon suya düşer

Şekil 2.16. İngilizler için çalışan Alman aktris yaşanan başarısızlığın ve katliamın nedenini açıklar

Üç bardak istedi.

Şekil 2.17. Almanların kültürü dışında yapılan yanlış “üç” işareti

Biz üçü böyle yaparız.
Alman şekli budur.

Şekil 2.18. Alman aktristin doğru şekilde gösterdiği “üç” işareti

3. FİLMLERİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Doğaldır ki medeniyetin beşiği batı ile bütünleşme çabaları içinde bulunan Osmanlı'nın son zamanları ve kuruluşundan itibaren Türkiye Cumhuriyeti de sinemacılık faaliyetlerinden ve sinema sektöründen etkilenecek tarihteki yerini almıştır. Hatta sinemanın bulunuşu ile yaşadığımız coğrafya ile etkileşimi hemen hemen aynı zamanlarda olmuştur diyebiliriz. Bu topraklarda yaşayan halkın sinema ile ilk buluşması, 1896 yılında saray halkına ilk sinema gösteriminin Lumiere kardeşler aracılığıyla yapılması ile gerçekleşmiştir. Akabinde şimdiki Beyoğlu sınırlarındaki Sponeck Meyhanesinde sivil halka gösterilmiştir. Bu ilk girişin ardından zamanla ilgi ve beğeni kazanan sinemacılık faaliyetleri, 1908'de Romanyalı bir Yahudi girişimci Sigmund Weinberg'in İstanbul'da Cinema Pathe ismi ilk sürekli sinema salonunu işletmeye başlamasıyla somutlaşmaya başlamıştır. Tiyatroculuk faaliyetleri çok daha öncesine dayanan çevrelerden sinema sektörüne büyük teveccüh olmuştur. Bunun en somut örneği 1922'den itibaren yaptığı çalışmalarla tiyatrocusu Muhsin Ertuğrul'dur. 1952'de çekildiği bilinen Ali İpar imzasını taşıyan Salgın filmi de ilk renkli sinema filmleri arasında yerini almıştır.

1960'lar, çok partili siyasi hayata geçişle birlikte oluşan düşünce çeşitlenmesi ortamında Türk Sinemacılığı önemli bir yol almıştır. Sinemanın bir sanat dalı olarak kabul edildiği bu zaman diliminde Halit Refiğ, Lütfü Akad ve Atıf Yılmaz gibi yönetmenler özgün sinema arayışlarıyla büyük katkı sağlamışlardır. Bu yönetmenlerden Halit Refiğ ve Metin Erksan "ulusal sinema" düşüncesi ile içerik ve şekilsel anlamda öze dönüşün temsilcisi bir akım başlatmışlardır. Diğer tarafta oyuncu, yönetmen Yılmaz Güney ise ezilen halkın gerçeklerinin işlendiği filmleriyle geniş ilgi görmeyi başarmış ve zamana damgasını vurmuştur. Ömer Kavur, Zeki Ökten, Yavuz Turgul gibi yönetmenler ise 1970'lerden itibaren uluslararası film ve sinemacılık faaliyetlerinden etkilenecek Türk Sinemacılığına yeni bir soluk getirmeye çalışmışlardır (turkedebiyatı.org, 2007).

Alman Filmlerinin Tarihsel gelişimi ise; sinema tarihindeki ilk biletli kapalı mekanlı sinema gösterimi Berlin' de yapıldı. Sinemanın paraya dönüştüğü bu ilk ticari sinema faaliyetini yapanlar Skladanowsky Kardeşler' dir. Gösterimi kendi icatları olan biyoskopa yapmışlardır. 1895' in Kasım ayında yapılan bu gösterimde 9 kısa film göstermişlerdir.

Weimar Cumhuriyeti Almanya’da, 11 Ağustos 1919 tarihinde Weimar Anayasası’nın kabulü ile başlayıp, 30 Ocak 1933 tarihinde Adolf Hitler’in Şansölye olmasına kadar süren dönemdir. Almanya’da ortaya çıkıp bütün sanat dallarında etkili olan Dışavurumculuk (Ekspresyonizm) akımı, 20. yy’ın ilk döneminde duyguların, iç dünyanın, düşlerin ön planda olduğu bir akımdır. Gerçekliğin yerini düşlerin aldığı bu dönemde; olanın değil, olması istenenin beyaz perdeye yansıdığı görülür. Hitler Almanya’sında ise 1.100 civarı uzun metraj film yapıldığı bilinir. Nazi döneminde ABD’ye giden sinemacıların bir kısmı savaş sonrasında geri geldiler. Onların gelmesi sinema sektörünü yeniden hareket kazanmasını sağladı. Helmut Kautner savaş sonrası Alman sinemasının yeniden oluşmasının en önemli ismi sayıldı. Geçmişini sorgulayıp Alman toplumunun yaptığı hatalarla yüzleşmesini isteyen yönetmen, Nazi dönemini eleştiren filmler yaptı. 1950’lerden sonra da film yapım sayısı giderek düştü. Bu durumunun en önemli nedenlerinden biri faşizm döneminin sinemacılarının altmışlara gelindiğinde hala sektörde etkin olmalarıdır. 1971 yılında sanat filmlerine ağırlık veren sinema salonları açılmaya başladı. Frankfurt merkezli bir oluşumla; Hamburg, Berlin ve Stuttgart gibi büyük şehirlerde açılan bu salonlarla Alman sineması kendi yaratıcı filmlerinin gösterim şansını yükseltti. Seksenler Alman sinemasının düşüşe geçtiği yıllar oldu. Televizyona ağırlık veren bir sektör oluştu. Yapılan filmler uluslararası başarılardan uzak bir seyir izledi. Doksanlı yıllara gelindiğinde Amerikan kültürünün belirgin etkisinde devam eden Alman kültür ortamı yerelliğini yitirmiş haldeydi. 2000’li yıllar Alman sinemasının sıçrama yaptığı yıllar oldu. Bu dönemde birçok film sinema tarihinde yerini aldı. 2000 sonrasında belirgin bir ivme kazanan Alman sineması; dışavurumculuktan, faşist propagandalara; yeni Alman sinemasından seksenlerin durgunluk dönemine kadar birbirinden çok farklı dönem özellikleri göstererek bugünkü halini aldı. Günümüzde; özgün, bağımsız, ülkenin kaotik tarihinden beslenen, yerel özelliklerini evrensel bir izleyici kitlesine izletme başarısı gösteren, çoğulcu bir ülke sineması olduğunu söylemek mümkündür (Oylum, R. 2016).

3.1. Yabancı Dil Öğretiminde Filmler

Hedef kültürün kültürel özelliklerini, alışkanlıklarını, geleneklerini ve tavırlarını göstermenin yanı sıra, filmlerin diğer bir avantajı da kullanılan dilin özgünlüğüdür. Her film, film yapımcıları tarafından bir senaryoya dayansa da dil öğretimi için uygun birer araçtır. Çünkü filmler, dilsel çeşitlilik açısından gerçekçidir

ve zengin bir içeriğe sahiptir. Konuşma biçimindeki bireysel farklılıklar ve eğitim kalıplarının ortadan kaldırılmasından dolayı da daha caziptir.

Filmler bize aksan, kelime bilgisi, dilbilgisi, sözdizimi ve her türden söylem için geniş bir dilsel kaynak sağlar. Dilin çoğu kullanım alanları hepsi iç içedir. Bunun hepsi birden ders kitaplarında ve derslerde gösterilmeyebilir. Ayrıca jest ve yüz ifadeleri de birebir canlı olarak görüldüğü için konuşma durumuna uygundur ve iletişim yetisinin de gelişmesine katkı sağlar. Dilde zorluk çeken öğrenciler eylemi, duyguları vb. gibi ifadeleri filmde kabaca anlayabilirler. Çünkü yabancı dil öğrenen kişinin hedef ülkenin diliyle olabildiğince birebir temasa ihtiyacı vardır. Bu da en basit olarak filmler aracılığı ile mümkündür.

3.2. Filmlerin Kültürel Etkisi

Kültürel kimliğin bir göstergesi olan filmler hem kültüre katkı sağlamış hem de onu şekillendirmekte de büyük rol oynamıştır. Özellikle yabancı dil derslerinde kültürü geliştirmek ve kültürlerarası görünüşü genişletmek için önemli rol oynar. Çünkü filmlerde öğrenciler kültürel geleneklere doğrudan ve zaman açısından daha kısa zamanda erişebilirler ve farklı iletişim durumlarını da görmüş olurlar. Böylece öğrenciler, hedef dile karşı daha duyarlı olurlar. Bir ülkenin tanıtım broşürlerindeki bilgiler o ülkedeki bilgileri yeterince aktarmayabilir. Bu yüzden o coğrafi bölgede yaşayarak daha iyi ve kesin bilgiler öğrenilebilir.

Sınıfta görsel malzemelerin kullanımı, bir öğretmenden yada ders kitaplarından saatlerce anlatılmasına göre daha avantajlıdır. Çünkü öğrenciler filmler aracılığı ile gerçekliğin kendisini yada hedef kültürün farklı ve karmaşık şekillerini net bir şekilde görebilir. Bu şekilde hedef kültürün değerlerini ve geleneklerini tanır. Bunu da karakter analizi ve etkileşimi aracılığıyla filmi izlerken ister istemez direk algılar. Örnek olarak ise filmlerde gösterilen kıyafetler, insanların yüz ifadeleri ve jestleri, kelimeleri ve terimleri çevirerek farklı aksanlarda sesli dinlemek, insanlar arasındaki mesafe ve yakınlık gibi ilişkiler beden dili de dahil olaylarda geçen ruh halleri ve duyguları gibi durumlar gösterilebilir. Ayrıca öğrenci farklı yerler, farklı manzaralar ve çevreler görür ve dili sosyal ortamlarda daha rahat kullanabilir. Bu şekilde öğrenci dilsel fiilleri ve dilin kullanımını deneyimleme sayesinde yarar sağlayarak kendini geliştirir.

Kress'e göre (2010: 30), görsel-işitsel kavramlar önemli olduğu için filmlere de büyük önem verilmesi gerektiğini savunur. Filmlerle birlikte bizim normal zamanlarda birleştiremeyeceğimiz pek çok görsel unsur bir arada gösterilir ve farklı bir kültürle karşılaştığımızda bu görsel unsurlar ile olayları birbirine daha iyi bağlayabiliriz. Bu sebeple kültürel değerlerden uzak kalarak hiç kimse yabancı dil öğrenemez. Öğrenci yabancı bir filmde karşılaştığı kültürü kendi bilgileriyle yorumlar ve sahip olduğu kültürle karşılaştırma yapar, sorgulayarak yeni fikirler üretir ve bu şekilde hedef kültürü daha iyi kavrar.

Filmler, görsel açıdan tarif edilmesi zor olan duyguların gösterilmesi ve anlatılması bakımından çok çeşitli içeriğe sahip olan önemli bir görsel araçtır. Filmler aracılığı ile öğrenciler kültürlerarası bağların kritiğini ve politika ile ilgili konuların eleştirisini daha iyi yapar ve olaylar arasındaki bağlantıyı daha iyi çözümlerler. Ayrıca öğrenciler somutlama yaparak sosyal alışkanlıkları ve kültürel iletişim durumları da ilerlemiş olur. Bu sayede kişinin kendine olan güveni yerine gelir ve öğrenirken herhangi bir endişe yaşamaz.

Dikmen'e (2013: 4) göre filmler, kültür seviyesi ne olursa olsun her kesimden insanla öğrendikleri dil arasında bir yakınlık kurar. Bu nedenle filmler sayesinde öğrenci, öğrendiği dili kapsayan kültürle, kitaplara göre doğrudan ve birebir karşılaşma fırsatı olur. Yabancı kültürün kültürel özelliklerini içeren, kültürün yapısının, gelenek ve görenekleri ile beraber filmlerin başka bir artısı da kullanılan dilin özgünlüğüdür. Her ne kadar filmler yapımcılar tarafından tasarlanmış olsalarda Alman filmlerinde çoğunlukla şimdiki zamanda konuşulan dilin türlerini görmemiz mümkündür.

Yabancı dil derslerinde filmlerin kültürel katkısı aynı zamanda özgün dil üretiminin ve hedef kültürün açıkça belirtilmesi kültürlerarası farkındalığı da ortaya koyar. Yani anlamın ortaya çıkması için bir yandan hareketli görüntülerin alımı veya seçimi süreci diğer yandan çok sayıda kurgunun içinden olayın seçilmesi öğrencinin kendi kültürel kimliğinin temelinde gelişir. Öğrencinin kültüre özgü dünya bilgisinin arka planı ne kadar geniş olursa izlediği filmi bütünüyle anlaması ve yorumlaması da o kadar kolay olur. Yani film hedef kültürün kültürel koşullarını yada öğrencilerin onlar hakkındaki fikirlerin somutlaştırılması gerekirse düzeltilmesi gerekir. Çünkü öğrenci kendi kültürü, görüşleri, davranışları gibi durumları düşünür, filmi izledikten sonra karşılaştırma yapar ve böylece tartışma ortamı sağlanır. Öğrenci kendi

kimliğinden vazgeçmek zorunda kalmaz. Filmde kendi dünyasıyla diğer insanların yaşamlarını karşılaştırır. Böylece öğrencinin yabancı dil derslerinde konuşma ve yazma fırsatı da olur. Bu yüzden öğrenciye filmi izletmeden önce yeteri kadar ülke bilgisi dersi verilmeli, kültürel unsurlar en iyi biçimde aktarılmalıdır.

3.3. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımında Kullanılabilecek Film Çeşitleri ve Film Örnekleri

Filmler gerçek yaşamı olduğu gibi yansıttığından kültür aktarımında da toplumun kültürel ve estetik imgelerini olduğu gibi aktarır. Bu yüzden yabancı dil öğretiminde işitsel-görsel araçlar sayesinde öğretim daha verimli olur. Derslerde hedef dilin yapısı göz önünde bulundurularak film seçilirse hem derse ilgi artar hem de öğrenme daha hızlı olur. Böylelikle öğrencinin dil becerisi de gelişmiş olur. Yabancı dil öğretiminde kültür aktarımında kullanılacak film çeşitleri aşağıdaki gibi şekillendirilebilir:

- Belgesel filmler
- Dramatik filmler
- Savaş filmleri
- Çizgi filmler
- Komedi filmleri
- Bilim-Kurgu filmleri
- Eğitsel filmler

Eğitimde kullanılan bazı film örnekleri kültür, okul, öğretmen ve öğrenci konulu olanlar da dahil aşağıdaki gibidir (Akıncı, Y. N. A., 2015):

Kültür aktarımı için uygun olanlar:

- Maysa ve Bulut (Animasyon- Çizgi Film)
- Pepe (Çizgi Film)
- Selvi Boylum Al Yazmalım (Dram-Romantik)
- 3 Avanak (Komedi)
- Ge(n)ç Çıraklar (Komedi)
- Soysuzlar Çetesi (Savaş filmi-Aksiyon)

- Beyaz Melek (Dram)
- Sevgili Öğretmenim (Dram)
- Çalığışu (Dram)
- Öğretmen (Dram-Komedi)
- Hakkari'de Bir Mevsim (Dram)
- Tanrının Çocukları (Dram-Romantik)
- Vurun Kahpeye (Dram)
- At (Dram)
- İki Dil Bir Bavul (Belgesel-Dram)
- Lean On Me (Dram)
- Kalk ve Diren (Dram)

Dilbilgisi öğretiminde kullanılabilecek filmler:

- Black (Dram)
- Babam Ve Oğlum (Dram)
- Hababam Sınıfı (Komedi-Macera-Dram)
- Ölü Ozanlar Derneği (Dram)
- İmparatorlar Kulübü (Dram)
- Öğretmen Zeynep (Dram)

Yabancı dil öğretiminde Almancayı öğretmek amacıyla kullanılabilecek filmler:

- Alles Gut (Dokumentarfilm)
- Willkommen auf Deutsch (Dokumentarfilm)
- Berg Fidel (Dokumentarfilm)
- Klasse Deutsch (Dokumentarfilm)
- Beyaz Bant (Dram)
- Elveda Berlin (Dram-Komedi)

-Willkommen In Deutschland (Almanya'ya Hoş Geldiniz) (Komedi-Dram)

-Die Klasse (Dram)

-Klassenleben (Sınıf Hayatı) (Belgesel)

3.3.1. Alles Gut

Film, mültecilerin günlük yaşamını anlatıyor. İki aile ve çocukları ile birlikte Almanyada yaşamının ne kadar zor olabileceği anlatılıyor. Çocuklar memleketlerini özlemektedir. Öğretmenleri çok anlayışlıdır ve onları ülkelerine nasıl dönmeleri gerektiği konusunda yardımcı olmaya çalışır. Belirli yüzleri ve bireysel hikayeleri olan insanlar olarak savaş mültecileri ve herkes gibi okula gitmek isteyen çocuklar olarak ekonomik mültecileri gösteriliyor. Film, öğrencilere ve öğretmenlere bakış açılarını değiştirmeleri ve benzer bir durumda kendi kendilerine nasıl davranacakları sorusunu tartışmaları için bir fırsat sunar. Aynı zamanda yabancı dil öğretiminde Almanca eğitimi için kullanılmaya uygundur.

3.3.2. Willkommen auf Deutsch

Filmde Aşağı Saksonya'da mültecilerin barındırıldığı iki küçük topluluk anlatılır. Mültecilerin köydeki huzuru ve güvenliği tehlikeye attığı iddiasıyla, barınmayı protesto etmek için insanların nasıl gruplaştığı gösterilmiştir. Aynı zamanda sığınmacıların peşinde onlara destek veren insanlar da vardır. Bazı görüşteki insanların ne kadar önyargılı olduğu ve birbirleriyle ilgili cehaletin ne kadar büyük olduğu açıkça görülür. Willkommen auf Deutsch, temel bir sosyal sorunla uğraştığımız gerçeğini gözden kaçırmadan bu bireye bakış açısını sunar. Göç, ırkçılık veya hoşgörü gibi konular tartışılabilir. Filmdeki çeşitli pozisyonlar büyük ölçüde yorum yapılmadan sunulduğu için sınıfta kolaylıkla birbirleriyle karşılaştırılabilirler. Yabancı dil öğretiminde Almanca öğrenimi için kullanılabilir.

3.3.3. Berg Fidel

Münster'deki Berg Fidel ilköğretim okulu, yeteneklerine veya öğrenme durumlarına bakılmaksızın bölgedeki tüm çocukları kabul eden ve dört yıllık okul dönemlerinde onlara kapsayıcı eğitim veren örnek bir okuldur. Filmde, sınıfta, okul bahçesinde ve evde günlük aile yaşamlarının geçtiği dört öğrenci anlatılır. Görme ve işitme engeli olan ve Down sendromlu çocuklar birlikte eğitim alırlar. İletişim kurma açısından sorunlar yaşarlar. Özellikle Lucas, diğer çocuklar gibi çabuk öğrenemez.

Film, karşılaştırma yapmak için Hubertus Siegert'in belgeseli olan "Klassenleben" kullanılabilir. Ayrıca yabancı dil öğretiminde Almanca öğrenimi için kullanılabilir.

3.3.4. Klasse Deutsch

Filmde, yabancı ülkelerden Almanya'ya aileleriyle gelmiş çocukların Köln'de bir lisede hazırlık sınıfında geçen zamanları anlatılır. Öğrenciler dili bilmez ve öğretmenlerinde onlara dili öğretmek ve aynı zamanda Alman okul sistemine hazırlamak için iki yılı vardır. Öğretmen için çocukların eşit haklarda olması ve ilerlemeleri çok önemlidir. Sahneler gerçekçi günlük okul hayatını gösterir. Film, yabancı dil öğretiminde Almanca öğrenimi için kullanılabilir.

3.3.5. Maysa ve Bulut

TRT Çocuk kanalında 2014-2016 yılları arasında yayınlanan, Maysa adındaki Yörük kızı ile onun yakın arkadaşı ve çoban olan Bulut'un maceralarını gösteren çizgi dizidir. Yerleşik hayattan uzak bir yaşamın benimsendiği çizgi filmde bu yakın arkadaşın hayatta karşılaştıkları problemler anlatılır. Çizgi dizinin her bölümü farklı olayları içerir ve bu problemler çocukların ebeveynleri tarafından çözülür. Bu çizgi dizide özellikle yörük kültürü gösterilmiştir. Maysa ve çobanlık yapan yakın arkadaşı Bulut bu kültür ve yaşantının seyirciye aktarılmasındaki baş aktörlerdir (Karakuş, N. 2016). Film, kültür aktarımı için uygundur.

3.3.6. Pepee

TRT Çocuk kanalında 2008-2015 yılları arasında yayınlanan, daha çok 3-6 yaş grubuna hitap eden bir çizgi filmidir. Çizgi dizide okula daha başlamamış anaokulu düzeyinde olan Pepe isimli karakter ve onun arkadaşları olan Şila, zürafa ve köpeği vardır. Çocuklara eğitici bir çizgi dizi olma özelliğini taşır.

Pepee çizgi dizisi kapsamında Türk kültürünü içerecek şekilde aile, dil, kılık-kıyafet, yemekler, halk oyunları, çocuk oyunları, inanç, müzik ve milli hassasiyetler gibi kültürel kodların aktarımı sağlanmaktadır (Türkmen, N. 2012). Film, kültür aktarımında kullanılabilir.

3.3.7. Hababam Sınıfı

Rıfat Ilgaz'ın Hababam Sınıfı isimli kitabından uyarlanan filmin ilki 1975 yılında Hababam Sınıfı ismiyle yönetmen Ertem Eğilmez tarafından sinemaya girmiştir. Daha sonra filmin devamı niteliğinde Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1976),

Hababam Sınıfı Uyanıyor (1977), Hababam Sınıfı Tatilde (1978), Hababam Sınıfı Dokuz Doğuruyor (1979) ve Hababam Sınıfı Güle Güle (1981) isimleriyle de sinemada gösterilmiştir. Filmde yatılı bir okulda geçen ve öğrenciler tarafından kendilerine “Hababam Sınıfı” ismini verdikleri ve zamanla okulun diğer öğrencileri ve öğretmenler tarafından da bu isimle söylendiğini, çoğu üniversite çağında hatta üniversite mezunu olması gereken yaşlardaki öğrenci grubunun kendi aralarındaki, diğer öğrencilerle ve öğretmenlerle olan ilişkileri ele alınmaktadır. Olması gerekenin aksine bu öğrenci grubunun neredeyse tamamına yakını “kötü” öğrenciliği temsil etmektedir. Fakat, aralarındaki samimiyet, özveri ve özellikle Kel Mahmut lakaplı Mahmut Hoca ile ilişkileri ve diyalogları ile özellikle yatılı okul öğrenciliğinin bir yansıtması olarak filmlerde yerini almıştır.

Film, öğretmen öğrenci modelini ele alarak eğitimde kullanılır. Aynı zamanda yabancılara türkçe öğretmek için, dil bilgisi etkinliklerinde de kullanılabilir.

3.3.8. Selvi Boylum Al Yazmalım

Filmde birbirlerine çok aşık olan iki genç İlyas ve Asya'nın hikayesi anlatılır. Fakat bu aşkın sonu mutlu bitmez. Çünkü İlyas Asya'ya ihanet etmiştir. Bu nedenle Asya İlyas'ı terk eder. Oğluyla birlikte gidecek bir yer bulamayan Asya Cemşit adında biriyle tanışır. Cemşit kadının sokakta kalmasına gönlü razı gelmez ve ona evinde kalmasını ister ve onlara kendi ailesi gibi şefkatle yaklaşır. Hatta Asya'nın çocuğunu da sahiplenir ve ona babalık yapar. Aradan uzun bir zaman geçer ve bir gün İlyas gelir. Fakat Asya artık onu istememektedir. Film, türk sinemasının baş yapıtlarından biri olan klasik yapıt büyük edebiyatçılardan yazar Cengiz Aytmatov'un Kırmızı Eşarp adlı romanından uyarlanmıştır.

Film, türk kültürünün dil öğretimi üzerindeki etkilerinden yararlanmak amacı ile kullanılabilir.

3.3.9. Ölü Ozanlar Derneği

Başrolünde Amerikalı aktör Robin Williams'ın (John Keating) yer aldığı ve yönetmenliğini Peter Weir'in yaptığı 1989 yapımı bir filmidir. Film 1959 yılında geçer. Katı disipliniyle nam salmış, Wellton Akademi olarak bilinen erkek lisesi öğrencilerinin hayatları, baskıcı okul yönetimi ve çocuklarının iyi birer üniversiteye girmesinden başka bir düşünceleri olmayan ebeveynlerinin tam tersi bir anlayışa sahip, okula yeni gelen edebiyat öğretmeni John Keating ile bambaşka bir ruha bürünür.

Öğrencilerine şiir ve edebiyat sevgisi aşılarmayı başaran bu yeni öğretmen sayesinde öğrencilerin duygu dünyalarında da çok önemli değişimler yaşanır. Bay Keating öğrencilerine gelecek kaygılarından uzaklaşırken, hayatın anlamını, özgürlüğü ve anı yaşamanın gerekliliğini öğretir. Bu yeni öğretmen ve öğretim anlayışı eski ve katı kurallarla yetişmiş ve bunları benimsemiş olan okul yönetiminin dikkatini çeker ve bu duruma müdahale çabaları gecikmez. Öğrencilik yıllarında üye olduğu “Ölü Ozanlar Derneği” isimli edebiyat kulübünü de canlandırmayı başaran Bay Keating haksız şekilde bir öğrencinin intiharından sorumlu tutulur, ancak okul yönetimine gereken cevabı öğrenciler verir. Film, öğretmen-öğrenci ilişkilerini ele alarak eğitimde kullanılabilir.

3.3.10. Üç Avanak

Hindistan Hollywood’u Bollywood’un önemli isimlerinden Aamir Khan’ın (Rancho) başrolünde olduğu, Madhavan (Farhan) ve Sharman Joshi (Raju)’den oluşan arkadaş grubunun Rancho’nun önderliğinde ülkenin en önemli mühendislik fakültesinde başından geçenlerin mizahi, dramatik ve bazen de duygusal boyutlarıyla işlendiği bir filmdir. Aslında filmde sonradan anlaşıldığı üzere “Rancho” aslında babasının yanlarında bahçıvan olarak çalıştığı varlıklı bir ailenin çocuklarının yerine üniversiteye gitmiş ve mühendislik okulunu birincilikle bitirerek diplomayı ailenin oğluna teslim etmiştir. Çocukluğundan beri hep öğrenme isteğiyle yanıp tutuşan Rancho, okula geldiği ilk günden itibaren farklı bir öğrenci olduğunu herkese gösterir. Okuldaki arkadaşlarından Chatur (Omi Vaidya) namı diğer “Silencer” (susturucu) ile yaratıcı ve pratiğe dönük ile ezberci eğitim-öğretimin mizahi bir şekilde karşılaştırıldığı filmde tabi ki sonuç itibarıyla kazanan Rancho olmuştur. Mühendislik fakültesinin dekanı Viru Sahastrabudhhe (Boman Irani) namı diğer “Virus” de eski kafa bir anlayışla fakülteyi yönetme çabasındadır. Rancho hem Chatur ve hem de Virus’u alt etmeyi başarmıştır. Hatta bir sahnede yıllar önce bir hocası tarafından Virus’a hediye edilen ve çok parlak bir öğrenci gördüğünde o öğrenciye aktarmasını istediği tükenmez kalemı kerhen Rancho’ya devretmek zorunda kalır. Filmde yeni doğan erkek bebeklerin mühendisliği, kız bebeklerin ise doktorluğu ileride meslek olarak edinmeleri gerektiği yanlış düşüncesi de yerilmekte ve bu yanlış anlayış bizzat Virus tarafından yeni doğan torununa “ne olmak istiyorsan onu ol” dediği bir sahne ile yenilgiye uğratılmış olmaktadır. Filmin son kısmında Chatur kendinin mi, yoksa Rancho’nun mu öğrenme tekniğinin daha iyi olduğu üzerine girdiği iddiayı da

kaybeder. Söz konusu iddia mezuniyetten on yıl sonra kimin daha iyi yerlerde olacağı üzerinedir. Chatur uzun zamandır bir sözleşme için randevu kovaladığı ve 400 civarı patent ile ülkenin önemli bilim adamları ve girişimcileri arasında sayılan Funsuk Vangdu'nun gerçekte Rancho olarak iddialaştığı arkadaşı olduğunu öğrendiğinde yenilgiyi kabul eder. Özetle öğrencilerin yaşlarından bağımsız olarak bölüm ve meslek tercihinde bulunurken özgür olmaları ve yetenek ve istekleri doğrultusunda karar vermeleri desteklenmektedir. Filmde hint kültür öğelerine fazlasıyla yer verilmiştir. İnsanların kıyafetleri, dansları ve kültürleri birebir yansıtılmıştır. Bu yüzden kültür karşılaştırmalarında kullanılacak film türlerindedir.

3.3.11. Ge(n)ç Çıraklar

Yönetmenliğini Shawn Levy'nin yaptığı başrollerinde Vince Vaughn (Billy McMahon) ve Owen Wilson (Nick Campbell)'in olduğu 2013 yapımı Amerikan filmidir. Filmde artık hayattan pek de ümitleri kalmamış iki satış temsilcisinin bilişim devi Google'a "stajyer" olarak kabul edilmeleri ve sonuçta da tecrübe ile bilginin gücünün birleştirebilmeleri sayesinde ekip arkadaşları ile başarılı olmaları ele alınmaktadır. Birleşik Devletler'in bir imkânlar ve rekabet-mücadele ülkesi olduğu, ülke kültüründe şartların ve şansın da yaver gitmesiyle çalışma ile başarılamayacak bir hedef olmadığı vurgulanmaktadır. İki kafadar arkadaş artık bitti dedikleri bir noktada Billy'nin ön ayak olmasıyla Google'daki bir stajyerlik dönemi için başvuruda bulunurlar. Stajyerlik için başvuran tüm gruptan oluşturulan ekiplerden yalnız bir tanesindekiler işe kabul edileceklerdir. Görünüşte diğer ekiplerdeki elemanlar gayet iyiyken bizim gruba Billy ve Nick de dâhil olunca hep "çürük yumurtalar" kalmıştır. Süreç içerisinde gelgitlerle devam eden mücadeleler sonucunda son projede ihtiyaç duyulan satış becerilerindeki tecrübeleri ile başarılı bir iş çıkarmaları sayesinde süreci birinci tamamlamayı başarırlar ve işe alınırlar. Film, kültür aktarımı yönünden eğitimde kullanılabilir.

3.3.12. Soysuzlar Çetesi

Yazarlığını ve yönetmenliğini Quentin Tarantino'nun üstlendiği 2009 yapımı filmde Brad Pitt (Teğmen Aldo), Christoph Waltz (Albay Hans), Diane Kruger (Bridget von Hammersmark), Michael Fassbender (Teğmen Archie) ve Melanie Laurent (Shosanna) oyuncular yer almıştır. Filmde İkinci Dünya Savaşı esnasında Nazi Almanyası işgali altında bulunan Fransa topraklarında Führer Hitler ve diğer

önemli Nazi önde gelenlerinin bir filmin galasının gösteriminde bir sinema salonunda suikastla ortadan kaldırılması konu edilmektedir. Filmdeki bizi asıl ilgilendiren nokta, bir dil öğrenilirken dilin özellikleri ile birlikte kültürel özelliklerin de bilinmesinin önemini gösteren bir bölümünün olmasıdır. Aslında bir İngiliz subayı olan Teğmen Archie çok iyi ve akıcı şekilde Almanca konuşabilmesine karşın bir meyhanede içki söylerken yaptığı yanlış ve Alman kültürüne aykırı bir şekilde üç gösterimi her şeyin alt üst olmasına neden olmuştur. Kino Operasyonu ismini verdikleri gizli görev kapsamında kendisine verilen Alman yüzbaşı rolünü, Nazi karşıtı ve başlarında Amerikalı Teğmen Aldo'nun bulunduğu ve kendilerine “Soysuzlar Çetesi” ismini verdikleri ekiple birlikte bir Fransız köyündeki bir meyhanede, İngiliz hükümetine çalışan Alman aktris Bridget ile planın detaylarını görüşmek üzere buluşurlar. Nazi yönetiminin her yerde bir gözü, kulağı olduğu gerçeğini belki de göz ardı ederek buluşma yeri olarak zemin kattaki bir meyhaneyi seçmeleri kendilerine pahalıya patlar. Görüşme esnasında görünmeyen bir kısımda bulunan bir Alman subayı da sohbete dâhil olur. Alman yüzbaşısı rolündeki İngiliz teğmenin aksanındaki farklılığın yanı sıra içki söylerken yaptığı yanlış “üç” gösterimi asıl kimliğini gizlemesini imkânsız hale getirmiştir. Bir şekilde operasyon başarıya ulaşır, ancak o an meyhanede bulunan herkes, Alman aktris Bridget dışında hayatını kaybeder. Sonuç olarak, yabancı bir dil öğrenilirken o dil kültürünü de içerecek şekilde öğrenilmeli ve dil ile kültürün birbirinden ayrılmayacak bir bütün oldukları akıldan çıkarılmamalıdır. Film, kültür aktarımında kullanılmaya uygundur.

3.3.13. Beyaz Melek

Beyaz Melek Filmi, belli bir yerde yaşayan insanların yaşama karşı ve çevresindeki insanlara karşı hissettiği duyguları anlatır. Bu yer, huzur evidir ve burada terk edilmiş yaşlıların yaşadıkları üzücü veren olaylar gösterilir. Film, yönetmeni olan Mahsun Kırmızıgül'e göre Zazaca konuşulan ilk film olma özelliğini gösterir.

Filmde doğu kültürünü net bir şekilde görüyoruz ve bu nedenle kültür aktarımında kullanılması için uygundur.

3.3.14. Babam ve Oğlum

Filmde Deniz annesini kaybetmiş küçük bir çocuktur ve onu babası büyütmiştir. Babasının dışında aileden kimseyi tanımıyordu. Fakat bir gün babası gelip onu ailesinin yaşadığı köye götürür ve dedesiyle birlikte yaşamasını ister. Çünkü kendi uzun bir süre çocuğunun yanında kalmayacaktır. Aile çocuğun babası olan Sadık'ı gördüğü için çok sevinirler ama bunca zaman sonra neden köye döndüğünü anlayamazlar. Sadık babasıyla uzun bir süre küs kalmıştır ve birbirlerini kolay kolay barışacak gibi değildirler. Fakat belli bir zaman sonra Sadık'ın köye neden döndüğünü herkes acı bir şekilde öğrenir.

Film, yabancılara türkçe öğretmek için, dil bilgisi etkinliklerinde kullanılabilir.

3.3.15. Sevgili Öğretmenim

Sevgili Öğretmenim filminde anlatılan konu bir öğretmenin öğrencisiyle olan ilişkisidir. Öğrencinin babası zengin olduğu için çocuğunu özel bir okula verir. Fakat çocuk (Metin), sorumluluklarının farkında olan bir öğrenci değildir ve bu yüzden sürekli müdürle karşı karşıya gelir. Çünkü okulda Metin yüzünden sürekli öğretmen değişmektedir. Gelen öğretmenler çocuğa laf anlatamazlar. Fakat yeni gelen öğretmen Hülya ile Metin arasında yakınlaşma olur ve önceleri pek anlaşamaları bile daha sonraları bir ilişki yaşarlar.

Hülya öğretmenin maddi zorluklar yüzünden bu mesleği tercih ettiğini görmekteyiz. Çünkü Hülya öğretmen, o gün gazetede başka bir ilan görseydi o mesleği yapacaktı. Film, kültür aktarımında kullanılabilir.

3.3.16. İki Dil Bir Bavul

İki Dil Bir Bavul filmi üniversiteden mezun olmuş Emre öğretmenin Doğuda Kürtçe konuşulan bir köye atanması ve orada geçirdiği bir yılı, onun okula yeni başlayan ve Türkçe bilmeyen çocuklarla yaşadığı iletişim problemleri anlatılır. Bir yıl boyunca öğretmenin farklı bir şehirde kültür çatışması yaşadığını ve köyde kendini yalnız hissettiği için sürekli annesiyle konuştuğunu görürüz. Ayrıca köylüler de çok fazla türkçe bilmez. Köyde su sıkıntısı da vardır. Fakat Emre öğretmen hemen su kuyusu açar ve yavaş yavaş çocuklara alışmaya başlar. Öğrenciler de öğretmenin sözünü dinleyerek değişmeye başlar ve türkçe öğrenmeye başlarlar.

Bu filmde öğretmen ve öğrencilerin farklı dillerinin olması nedeniyle iletişim sorunları yaşanmakta ve bunu öğrencilerin ve öğretmenin konuşmalarından çok net bir şekilde görebiliriz. Film, kültür aktarımında kullanılabilir.

3.3.17. Çalıkuşu

Küçük yaşlarda anne ve babasını kaybettikten sonra teyzesinin yanında kalan Feride, yatılı olarak bir Fransız okuluna verilir. Şımarık tavırları ve kimsenin sözünü dinlemediği için yakınları tarafından “Çalıkuşu” olarak çağrılan Feride, bir zaman sonra büyür ve güzelleşir. Teyzesinin oğlu Kamuran'a âşık olup nişanlanırlar. Fakat Kamuran'ın Münevver adlı bir kızla ilişkisi olduğunu öğrenince evden kaçır ve Anadolu'nun köylerinde öğretmenlik yapmaya başlar. Orada yaşlı bir adam olan Hayrullah Bey ile tanışır. Fakat küçük bir yer olduğu için aralarında dedikodular çıkar. Bu yaşlı bey Feride'yi kendi kızı gibi sever ama söylentilerden de çok rahatsız olur ve Feride ile evlenmeye karar verir. Fakat ilişkileri baba kız ilişkisinden farklı değildir. Feride her gün günlük tutmaktadır ve bunu bir gün Hayrullah Bey görür. Feride'nin Kamuran'a âşık olduğunu öğrenir ve onları birleştirmek için elinden geleni yapar. Film, kültür aktarımında kullanılabilir.

3.3.18. Öğretmen

Öğretmen filminin başrollerinde Kemal Sunal ve Selma Sonat vardır. Filmde Hüsnü'nün (Kemal Sunal) maddi sıkıntılar nedeniyle köyünü bırakıp ailesini de alıp İstanbul'a gelmesi anlatılır. Fakat işler tahmin ettiği gibi yürümez maddi zorluklar peşini bırakmaz ve Hüsnü akli dengesini kaybeder. Film, kültür aktarımında kullanılabilir.

3.3.19. Hakkari'de Bir Mevsim

Politik sebeplerle Hakkari'ye gönderilen bir öğretmenin bu köyde yaşadığı kış mevsimini ve orada yaşadığı hayatı anlatılır. Film, Türkiye'de uzun bir süre gösterilmemiştir. Bu film, Ferit Edgü'nün romanından sinemaya uyarlanmıştır.

Taşrada, özellikle kırsal alanlarda, köylerde çalışan öğretmenler tıpkı filmlerde temsil edildikleri gibi alıştıkları sosyal ortamlardan uzak, kısıtlı olanaklarla öğretim vermeye çalışmaktadırlar. Okullar kötü durumda, öğrenciler eğitim için gerekli olan asgari şartları sağlayamayacak durumdadır. Buna rağmen toplumun genelinin beklentisiyle uyumlu olarak filmlerdeki veliler öğretmenden büyük beklenti içindedir. Bu nedenle, bu çalışmanın sonucunda hem seçilen filmlerdeki temsillerin gerçek yaşamda da var olduğu ortaya çıkmış, hem de filmlerin yalnızca kurmaca eserler olmadığı, topluma, kültüre ayna tuttuğu gerçeği bir kez daha doğrulanmıştır. Buradan yola çıkarak, sinemanın bir sanat dalı olmanın yanı sıra araştırmalar için önemli bir

veri sağlayıcı olduğu ve bizi toplumsal gerçekliğimizle yüzleştirdiği rahatlıkla söylenebilir (Akıncı, Y. N. A. 2015). Film, kültür karşılaştırmalarında kullanılabilir.

3.3.20. Tanrının Çocukları (Children of a lesser God)

İşaret dili öğretmeni olan James Leeds, duyma engelli öğrencilerine değişik yöntemler kullanarak bir şeyler öğretir ve öğrencilerle çok iyi anlaşır. Bir süre sonra okulun duyma engelli müdürü Sarah'a karşı birşeyler hissetmeye başlar. Bu hislerin de karşılıksız olmadığını görür ve birlikte olurlar. Fakat Sarah, fazla içine kapanık biri olduğu için öğretmen onunla çok iyi bir iletişim kuramaz. Film, gerçek olaylardan esinlenerek çekilmiştir. Bu film, idealist, savaştı öğretmen modelini görmemiz için iyi bir örnektir. Film, kültür aktarımında kullanılabilir.

3.3.21. Lean On Me

New Jersey'nin Paterson şehrinde bir lisede öğrencilerin kötü alışkanlıkları vardır ve ayrıca öğrencilerin maddi durumları hiç yoktur. Bu yüzden lisenin eğitim seviyesi oldukça zayıftır. Bu durum belediye başkanına bildirilir ve müfettişler de başkana Joe Clark adında bir öğretmen tavsiye ederler. Clark, son derece disiplinli ve diğer öğretmenlerden farklı bir öğretmendir. Ayrıca öğrencilere uyguladığı yöntem de kendine özgüdür. Fazlasıyla katı ve kuralcıdır. Aslında öğrenciler bu durumu çok fazla sevmeselerde öğretmen kendini bir şekilde sevdirmeyi başarır. Aynı zamanda Clark, okulda müdür olmuştur ve pek çok sıkıntılarla karşılaşmıştır. Fakat öğretmenin uyguladığı bu kendine özgü yöntem sayesinde okul başarısı artmıştır. Film, kültür aktarımında kullanılabilir.

3.3.22. İmparatorlar Kulübü

William Hundert, öğretmenlik mesleğini çok seven ve bu uğurda her şeyi yapmaya hazır bir profesördür. Okula yeni öğrenciler gelir ve her sene olduğu gibi okulda 'The Emperor's Club' adında bir yarışma düzenlenecektir. Bunun için öğrencilerin başarılı olabilmesi için fazlasıyla çaba göstermeleri gerekir. Fakat bir süre sonra sınıfa ünlü bir politikacının oğlu gelir ve öğretmenin yaşamı yavaş yavaş değişmeye başlar. Film, Ethan Canin'in kısa öyküsü olan "Palace Thief" den uyarlanmıştır. Film, yabancı dil öğreniminde dilbilgisi öğretme amacıyla kullanılabilir.

3.3.23. Vurun Kahpeye

Halide Edip Adıvar'ın romanından uyarlanan film, ülkede savaş durumunda işgal altında olduğu sırada, okulunu yeni bitirmiş Aliye öğretmenin bir köy okuluna atanmasını ve öğrencilerine iyi bir eğitim verebilmek için çabalamasını anlatır. Öğretmen dışardaki duruma kayıtsız kalamaz ve milli mücadeleye destek vermek için çabalar. Bu öğretmenin idealist tavrını ve yardımseverliğini çekemeyen köyün geri kafalı hocası da Aliye'yi kötülemek için ona akla gelmeyecek yakıştırmalar yapar. Ne var ki köy halkı öğretmene değil de hocaya inanır ve böylelikle öğretmeni linç ederler. Film, kültür aktarımında kullanılmaya uygundur.

3.3.24. At

Hüseyin, maddi zorluklar nedeniyle okuyamamıştır ve oğlunun da kendisi gibi olmasını istemez. Onun okuyup rahat bir yaşam sürmesini isteyen baba eşini köyde bırakıp çocuğu da alıp İstanbul'a gider. İstanbul'da zor şartlar altında çalışan babanın geçinmesi çok zordur. Fakat oğlunun okuması için herşeyi göze almıştır. Zorlu yaşam şartları babayı fazlasıyla etkileyecektir. Film, kültür aktarımında kullanılabilir.

3.3.25. Öğretmen Zeynep

Zeynep öğretmen, mesleğini çok sever fakat maddi sıkıntılar yaşar. Bu yüzden ek kaynak almak için özel ders verir. Bir gün istemeyerek de olsa mafya babası olan adamın oğluna ders vermek zorunda kalır. Çünkü maddi durumu olmadığı için başka seçeneği yoktur ve bu durum onu daha da zora sokar. Çünkü diğer mafya babalarının çocuklarına da ders vermeye başlar. Zeynep öğretmen, son olarak uyuşturucu bağımlısı bir kıza ders verir ve istemediği bir olayın ortasında kalır. Bundan sonra yapacak hiçbir şeyi kalmamıştır. Film, yabancı dil öğretiminde dilbilgisi öğretme amacıyla kullanılabilir.

3.3.26. Kalk ve Diren

Matematik öğretmeni olan Jamie Escalante, ABD'de bir devlet lisesine tayini çıkar. Okulda okuyan öğrencilerin çoğu çete üyesidir ve derslerle hiçbir ilgileri yoktur. Öğretmenleri ise öğrencilerin içindeki cevheri görüp onları kazanmak için çabalar. Sonuç olarak öğrenciler o ülkede matematik dersinin en başarılı öğrencileri olmuştur.

Öğretmen Escalante, öğrencilerin öğrenmelerini sağlayabilmek için seçtiği sınıf yönetimi modelini önceden belirlediği eğitim felsefesi yolu ile devam ettirmiştir. Bu yolla eğitim öğretim stratejilerini belirleyerek derslerini işlemiştir. Escalante'nin eğitim felsefesi öğrencilerde başarıya ulaşabilmelerini sağlayacak isteğin (ganas)

oluşturulmasıdır. Öğretmen, bu eğitim felsefesi ile hareket ederek öğrencilerde bütünsel sınıf yönetimi ile başarı sağlamıştır. Eğitim öğretim stratejileri altında; öğrencileri motive etme, sınıf oturma düzeninin değiştirilmesi, okul ders saatlerinin planlanması, konu anlatımında materyal kullanma, soruların içeriklerini gelişim düzeylerine göre kurgulama, ses tonunu etkili kullanma, etki - tepki prensibi ile hareket etme gibi yolları benimsemiştir (Tofur, S. 2018). Film, yabancı dil öğretiminde kültür aktarımında kullanılabilir.

3.3.27. Beyaz Bant

Film, Birinci Dünya Savaşı'ndan hemen önce Almanya'nın kuzeyinde öğrencilere cezalar verilen bir köy okulunda geçmektedir. Haneke bu filmde faşizmin ortaya çıkmasında okulda verilen eğitimin büyük bir nedeni olduğunu düşünmektedir. Köyde geçen garip olaylar neticesinde öğretmen durumu araştırmaya ve insanları sorgulamaya başlar. Film öğretmenin gözünden geriye dönerek anlatılır ve öğretmen, anlattığı olaylara kendi yorumunu da katar. Film, yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kullanılabilir.

3.3.28. Elveda Berlin

Zengin bir ailenin çocuğu olan Maik'in (Tristan Göbel) babası iş gezisine çıkmıştır ve annesi de alkol bağımlısı olduğu için tedavi görmektedir. Sınıflarına daha sonradan katılmış bir öğrenci olan Andrej Tschick (Anand Batbileg) bir gün çalıntı bir Lada Niva ile Maik'in evine gelir. Maik, önce istemese de arkadaşının ısrarlarına kayıtsız kalmaz ve onla gitmeye razı olur. Yolculuklarına Berlin'den başlamışlardır ve hiç tahmin edemeyecekleri olaylarla karşılaşacaklardır. Film, yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kullanılabilir.

3.3.29. Willkommen In Deutschland (Almanya'ya Hoş Geldiniz)

İkinci Dünya Savaşı sonrasında Almanya ekonomisini düzeltmek için Türkiye'den ve diğer ülkelerden işçi alımı yapmıştır. Almanya'ya Hoşgeldiniz filminin başrolünde oynayan Hüseyin Yılmaz, Almanya'ya giden işçilerden biridir ve orada belli bir zaman çalıştıktan sonra memleketi olan Türkiye'deki ailesini de Almanya'ya kendi yanına taşır. Aradan uzun bir zaman geçtikten sonra Hüseyin Türkiye'den ev satın alır. Fakat bu durum aile içinde pek hoş karşılanmaz ve gerginlikler ortaya çıkar. Film, Almanya'ya göç edip yaşayan Türklerin oraya uyum sağlayamadığını, uyum

sağlasalar bile kendi benliklerini yitirdiğini komik bir dille anlatmıştır. Film, yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kültür aktarımında kullanılabilir.

3.3.30. Die Klasse

Joosep, okul arkadaşları tarafından hiç sevilmemekte ve ona hep kötü davranılmaktadır. Bu durum karşısında çok üzülen Kaspar, hemen Joosep'in yanında olur ve böylece ikisinin de hayatı çok zorlaşır. Film, yabancı dil öğretiminde Almanca öğretimi için kültür aktarımında kullanılabilir.

3.3.31. Klassenleben (Sınıf Hayatı)

Berlin'deki Flaming İlköğretim Okulu'nda, üstün zekalılar ve engelliler de dahil olmak üzere engeli olan ve olmayan çocuklar otuz yıldır birlikte eğitim görürler. Bu "herkes için okul", Berlin ve diğer eyaletlerdeki entegrasyon okulları için model olmuştur. Belgesel film yapımcısı Hubertus Siegert, altı ay boyunca böyle bir sınıfın günlük hayatını takip etti. "Klassenleben" filmi yalnızca öğrenmenin zevkini değil, aynı zamanda pedagojik bir el olmadan, uzmanlık bilgisinin yanı sıra sosyal becerilerin de gerekli olduğunu gösterir (bpb, 2021). Film, yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kullanılabilir.

3.3.32. Black

Paul ve eşi Catherine evlenmişlerdir. Biraz zaman geçtikten sonra Michelle adında kız çocukları dünyaya gelir. Fakat Michelle hem kör hem de sağırdır. Annesi ve babası onunla ne kadar ilgilense de çocuk garip bir şekilde hırçın davranmaktadır. Daha sonra çiftlerin Sara adında bir kızı daha olur. Babası da Michelle'in tedavi edilmesi amacıyla klinikte kalmasını önerir. Aile bu durumu düşünürken adı Debraj Sahai olan özel bir öğretmen gelir ve kızın normal çocuklar gibi eğitim alması için kızı eğitir. Böylece kız, yavaş yavaş değişmeye başlar. Hırçınlığı artık kaybolmuştur ve artık yaşlıları gibi okula gider. Filmde, 20 yy'ın başlarında yaşamış olan Helen Keller'ın gerçek yaşam hikayesi anlatılmaktadır. Film, yabancı dil öğretiminde dilbilgisi öğretme amacıyla kullanılabilir.

3.4. Yabancı Dil Öğretiminde Filmlerin Seçimi ve Kullanımı

Filmler, sosyal gerçekliğin şu ya da bu şekilde inşa edilmesine zemin hazırlayan psikolojik duruşları, dünyanın ne olduğu ve ne olması gerektiğine ilişkin ortak düşünceleri yönlendirerek toplumsal kurumları ayakta tutan temsillerin bir

parçasıdır. Bu sebeple toplumsal hayatın söylemlerini (biçim, figür ve temsillerini) şifreleyerek sinemasal anlatılar biçiminde aktarırlar. Sinema ortamının dışında yatan bir gerçekliği yansıtan araçlar olmak yerine, farklı söylemsel düzlemler arasında bir aktarım yaparlar. Bu yolla sinemanın kendisi de, toplumsal gerçekliği inşa eden kültürel temsiller sisteminin bütünlüğü içindeki yerini alır (Bilgiç, F. 2002). Yabancı dil öğretiminde öğrencilere izletilecek filmlerin seçimi çok önemlidir. Bunun için şu hususlara dikkat etmek gerekir:

- İzletilecek filmler öncelikle öğrencinin yabancı dil seviyesine uygun olmalıdır ve öğrencilere öğretilen etkinliklerin ve öğrenme ortamının hazırlanması gerekir.

-Öğretmen, filmi ne amaçla kullanılacağını bilmelidir. Bununla öğrencide hangi beceriyi geliştirmek istediğini iyi düşünmelidir.

-Ayrıca izletilecek filmin hızına da dikkat etmek gerekir. Çünkü yeni başlayanlar filmi anlamada zorluk yaşarlar. Bu zorluk filmi duraklatıp açıklama yapılarak daha sonra tekrar başlatılarak giderilebilir.

-Konu seçimine dikkat edilmeli öğrencinin psikolojisini bozacak şiddet içerikli unsurlar yer almamalı ve filmin konusu karışık olmamalıdır.

-Filmdeki dil ve kültür aktarımı anlaşılır ve açık olmalıdır.

-Filmler seçilirken özellikle filmin konuşulan dilin ülkesinde farklı yerlerde geçmesi o ülkenin kültürel çeşitliliğinin görülmesi açısından faydalı olacaktır.

-Film seçiminde konuşulan dilin hatasız olmasına dikkat etmek gerekir. Aksi takdirde öğrenci yanlış bilgiler öğrenebilir.

-Filmlerde geçen altyazının rengi görünür olmalı ve büyüklüğü de ekranı kaplayacak şekilde değil öğrencilerin okuyabileceği büyüklükte olmalıdır. Bir yandan da altyazının hızı, konuşmacının hızıyla eşit olmalı aynı anda gitmelidir.

-Film seçiminde öğrencilerin günlük hayatta yaşadıkları, sahip oldukları kültürleri, inançları ve nelere ilgi duydukları da önemlidir. Çünkü öğrencinin ilgi alanı olan filmler de öğrenciyi etkileyebilir ve böylece dersten daha iyi verim alabilirler.

-Filmden sonra film ile ilgili eleştirel etkinliklerin düzenlenmesi aktarılan kültür açısından faydalı olacaktır.

Yabancı dil öğretiminde kültür aktarımı için filmler dikkatli bir şekilde seçilmelidir. Çünkü öğrenci filmde aldığı kültürü aynı zamanda dile de yansıtır. Dolayısıyla filmde edinilen kültürü öğrenci uygularken bir yandan da dili de kullanacağı için arada iletişim kopukluğu olmaması gerekir.

Kargı'ya göre yabancı dil öğretiminde filmler iki türlü kullanılır. Bunlar;

1- Otantik bir filmin izletilmesi ve incelenmesinde,

2- Öğrencinin okuduğu metinleri anlamalarında ya da belli bir problemin çözümünde kullanılır.

İlkinde duyup anlamaya bağlı olarak bilişsel bir etkinlik hedeflenirken ikincisinde ise okuyup anlama ve yazma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Her ikisinin ortak yanı ise öğrencinin yaratıcı gücünün harekete geçirilerek üretmesi sağlamak ve onu öğrendiğinin öznesi haline getirmektir. Film içerisinde söz, dramatik eylem kapsamında devamlı bir zamanın ve mekanın içerisinde bulunmaktadır. Sinemayla resim, hareket ve zaman boyutu kazanmıştır. Edebiyat ve sinema yapıtları arasındaki mekansal, zamansal ve sosyolojik algılamalar, 'bu an, o an' ayrımları, boş alan dramatik eylem yansımaları öğrenmeyi tetikleyici unsurlar olarak görüldüğünden yabancı dil öğretiminde de çok sık kullanılmaktadır (Kargı, 2006).

Filmler bu şekilde öğrenmeyi kolaylaştırıcı etkisinden dolayı özellikle 1970'li yıllardan sonra kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca film kullanmak dil öğretiminde öğrencinin motivasyonunu arttırmak için etkili bir araçtır. Bununla birlikte öğrenci derse daha iyi katılım sağlar ve dil öğreniminde kırılan cesareti yerine gelir. Eğitimde görsel ve işitsel araçların kullanılması, öğrencinin gördüklerinin daha kalıcı olması nedeniyle önemli bir katkı sağlar. Çünkü görsel olan herşey öğrencinin algılamasında en başta gelen öğedir.

Filmler aracılığı ile yabancı dilin dil bilgisi konusunda da fikir sahibi olunabilir. Örneğin, filmlerden belirli sahneler seçilir ve seçilen sahnelerdeki örnek kalıplar öğretilebilir. Öncelik olarak film izletilir. Daha sonra öğrencilerin filmi tam olarak anladığına emin olunur. Öğretmenin özellikle seçtiği sahneler üzerinde öğrencilerle bir tartışma ortamı sağlanır. Bu sayede öğrenciler, zorlandıkları konuları daha iyi anlayabileceklerdir.

Burger, film kullanımını üç farklı model olarak açıklamıştır. Bunlar Blok Yöntemi, Aralık Yöntemi ve Sandviç Yöntemi' dir. Blok yönteminde film, tek parça

halinde ya da uzun iki veya üç blok halinde gösterilir (30 ile 45 dakika). Anahtar sahneler daha sonra tartışılabilir. Aralık yönteminde film, birbiri ardına görüntülenen çok fazla bölümlere ayrılmıştır. Bu yöntemde oluşabilecek iki ana sorun vardır: Film kliplerinin sayısı çok yüksekse, öğrenciler monoton hissedebilirler ve filmin çok fazla parçalanması alımlama üzerinde olumsuz bir etki yaratabilir. Sandviç yönteminde ise filmin sadece bazı kısımları gösterilir. Bölümler, sunulmamış uygun yazılı metinler (içerikler, senaryo alıntıları, bir edebiyat şablonunun ilgili pasajları), öyle ki film parçalarının ve edebi metinlerinin alternatif kullanımı olarak yerine konur. Bu çalışma şekli aralık yöntemine kıyasla zamandan tasarruf sağlayabilir ve önemli kavrama zorlukları olan bölümleri filme alma fırsatı sunar. Burada da ders dizisinin sonunda olup olmadığı dikkate alınmalı, filmin tamamı gösterilmelidir. Ayrıca bu yöntemler birbirine bağlı olduğundan karışık da kullanılabilir. Örneğin; aşırı uzun bir film yarısı blok formunda geri kalan kısmı aralıklı yöntem olarak sunulabilir. Aksi takdirde zaman kazanmak için sandviç yöntemiyle film özetinin içeriği değiştirilebilir (Burger, G. 1995).

3.5. Film Didaktiği

Sınıfta filmlerin yönlemsel kullanımı, filme eşlik eden öğrenci etkinlikleri, izlemeden öncesi, izleme sırasında ve sonrasında aşamalara ayıran üç bölümlü bir sistem çerçevesinde gerçekleşir. Yabancı dil öğretmenleri bu aşamaların her biri için çeşitli alıştırmalar ve görevlerin buyruğunda olur. Yöntemli olarak işitsel metin, bir dizi farklı öğrenci aktivitesine yerleştirilmelidir. Bu nedenle yabancı dil derslerinde film kullanımının başlangıcı filmin kendisi değil, öğrencilerin ön bilgilerinin etkinleştirilmesi gibi görsel-işitsel metne hazırlayan etkinliklerdir (Toth, C. A. 2010).

Film didaktiğinin gelişimi çok dilliliğin, kültürlerarasılığın ve medya kullanımının artmasıyla giderek daha önemli bir hale gelmiştir. Toplumdaki değişiklikler eğitime de yansır. Bu da yeni eğilimlerin gelişmesine de yol açar. Kültürlerarası film didaktiğinin en önemli görevlerinden biri de sınıfa uygun bir film bulmaktır. Bu etkinliklere örnek olarak ekte “Klasse Deutsch” filminin didaktik ve öğrenci aktiviteleri göz önünde bulundurularak ve yabancı dil derslerinde Almanca dilini öğretmeyi hedeflemiştir. Bu didaktik yaklaşımın amacı, öğrencileri film sahnelerinin eleştirel yorumlarını alıştırmaları için aktif film çalışmasına hazırlamaktır (Jurković, M. 2019).

3.6. Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Eğitimciler, yabancı dil öğretiminde belli bir yönteme bağlı kalmayı uygun görmediklerinden yabancı dil öğretimi alanında birçok yöntem geliştirmişlerdir. Bu yöntemleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Die Grammatik-Übersetzungs-Methode) (GÜM)

Direkt Yöntem/Dolaysız Yöntem (Die direkte Methode) (DM)

İşitsel-Dilsel Yöntem (Die audiolinguale Methode) (ALM)

İşitsel-Görsel Yöntem (Credif/St. Claud Yöntemi) (Die audiovisuelle Methode) (AVM)

Bilişsel Öğrenme Yöntemi (Die kognitive Methode)

Arabuluculuk Yöntemi (Die vermittelnde Methode) (VM)

İletişimsel Yöntem (Die kommunikative Methode) (KM)

Kültürlerarası Yaklaşım (Der interkulturelle Ansatz)

Alternatif Yöntemler;

Berlitz Yöntemi (Berlitz Method)

Danışmanlı (Grupla) Dil Öğretim Yöntemi (Community Language Learning)

Sessizlik Yöntemi (The Silent Way)

Telkin Yöntemi (Suggestopädie)

Bu yöntemlerden İşitsel-Görsel yöntem film kullanımına uygundur.

3.6.1. Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Die Grammatik-Übersetzungs-Methode)

Bu yöntem Avrupa'da liselerde modern dillerin (Fransızca; İngilizce) öğretilmesi için 19. yüzyılda geliştirilmiştir. Bu yöntemdeki asıl önemli unsur dilbilgisine hakim olmaktır. Çünkü dilbilgisine hakim olanlar yabancı dilde de ustalaşırlar. Yabancı dili kullanmanın amacı doğru çeviri yapabilmektir.

Amaç, dilin pratikte ustalaşması değil, aksine biçimsel kural sistemi ve yapısına ilişkin bilinçli içgörüdür (Balcı, U. 2013).

Bu yöntemi yabancı dil öğreniminde öğrencilere filmlerden yararlanarak, dilbilgisi kurallarını göstermek ve filmlerde geçen diyalogları çevirmek için kullanabiliriz.

3.6.1.1. Dilbilgisi-Çeviri Yönteminin Temel Özellikleri

Dilbilgisi çeviri yöntemi fikri, öncelikle bir yabancı dilin dilbilgisi kurallarının ezberlenmesi gerektiği gerçeğine dayanır. Odak noktası dilin yazılı biçimi ve kullanımınıdır. Eğitim dili ana dildir (Yabancı dilin kuralları ana dilin kuralları ile karşılaştırılır). Dersin ana içeriği: Dilbilgisi öğretimi+Çeviri. Dersin ana hedefleri: Genel zihin eğitimi, zihin/ruh/kalp =kişilik gelişiminin eğitimi. Yabancı dilin yazılı kullanımına yönelik becerilerin geliştirilmesi: Okumak ve yazmak. Edebi metinlerin okunması ve bunların sözlükler yardımıyla ana dile/yabancı dile çevrilmesi. Amaç, kuralları kullanarak doğru cümleler üretmektir. Karakteristik alıştırmalar türleri: Çeviri örnekleri, tamamlayıcı görevler, cümlelerin resmi dilbilgisi kategorilerine göre yeniden şekillendirilmesi, bir kurala göre doğru bireysel cümleleri formüle etme veya yeniden anlatma. Daha sonra bu kurallar, tipik olarak birbirleriyle hiçbir iç bağlantısı olmayan örnek cümleler yardımıyla uygulanır. Bu yöntemin temsilcisi Gustav Tanger'dir (Balcı, U. 2013).

3.6.1.2. Dilbilgisi Çeviri Yöntemine Yapılan Eleştiriler

Dilbilgisi çeviri yönteminde öğrenci sadece kuralları öğrenir başka birşey öğrenemez.

Bu nedenle dilbilgisi çeviri yöntemi (Balcı, U. 2013);

- Toplumun ihtiyaçları için yetersiz
- Bireylerin ihtiyaçları için yetersiz
- Yeni teorilere kapalı
- Teknolojik gelişmeyi takip etmez.

Dilbilgisi çeviri yönteminin eleştirisi, önceleri didaktik yönlerin temsilcileri tarafından, daha sonraları reform hareketi içinde “doğrudan yöntem” denen yöntemle yerleşmiştir. Bu temsilcilerden biri Wilhelm Viétor'dur (Neuner, G. ve Hunfeld, H. 1992).

Wilhelm Viétor'e göre:

-Dilbilgisi çeviri yöntemi ölü bir dilin kurallarıyla yaşayan bir dil öğretir.

-Dilbilgisi çeviri yönteminde cümle oluşumu arka planda bırakılır ve genel olarak kelimelerle ilgilenir.

-Tek kelimeler ve izole edilmiş cümleler öğrencide ilgi uyandırmayabilir.

-Dilbilgisi çeviri yöntemi mekaniktir (Kelime ve kuralların ezberlenmesi) (Balcı, U. 2013).

3.6.2. Direkt Yöntem/Dolaysız Yöntem (Die direkte Methode) (DM)

Bu yöntem, dilbilgisi çeviri yöntemine tepki olarak 1880'li yıllarda geliştirilmiştir. Yöntem, yeni yolların ve hedeflerin uygulanması için bir dönüm noktasıdır. Asıl ilgi, önceden uygulanan katı dilbilgisi yönteminden, konuşma dilinin mutlak önceliğe sahip olduğu aktif yabancı dil öğretimine doğru bir yönelimdir. Ana dil mümkün olduğu kadar öğretmekten muaf tutulmuştur. Bu şekilde öğrenci sadece yeni dil ortamında düşünmeye sevk edilmelidir. Yabancı dil ana dil olarak karşılaştırmamalı, aksine yeni, bağımsız bir dil sistemi oluşturulmalıdır (Neuner, G. ve Hunfeld, H. 1992).

Bu yöntemde öğrenci filmlerdeki diyalogları esas alarak günlük konuşma diline uyarlayabilir.

3.6.2.1. Direkt Yöntemin Özellikleri

Bu yöntemde yabancı dil derslerinin odak noktası, dilin aktif hakimiyeti ve dil duygusunun gelişmesidir. Günlük durumlar öğrenciler için yönetilebilir olmalı ve yaşam koşulları hedef kültür için erişilebilir olmalıdır. Yabancı dil edinimi, ana dil edinimiyle aynı ilkelere göre ilerlemelidir. Bu ilkeye “doğal öğrenme” adı verilir. Direkt yöntem, hoşgörülü, çağrışımlı ve taklitçi bir öğrenme kavramıdır. Bu yöntemde konuşma dili, yazı diline göre önceliklidir. İşitme ve konuşma, okuma ve yazmadan daha önemlidir. Telaffuz eğitimi önemli bir rol oynar. Derslerde tek dillilik gereklidir, çünkü bu yöntemle ana dil yıkıcı bir faktör olarak görülür. Ezbere öğrenimin yerine öğrenenler, yaratıcı ve aktif bir şekilde öğrenmelidir. Dil duygusunun gelişimi:

1. Öğrenme, ana dilin edinilmesi gibi gerçekleşir
2. Taklit yoluyla öğrenme
3. Yabancı dilin kurallarını sezgisel olarak kavrar

4. Amaç dil becerileridir (Balcı, U. 2013).

3.6.2.2. Direkt Yönteme Yapılan Eleştiriler

Yabancı dil öğrenenler önceden ana dillerinde her nesne ya da eylemle ilgili kavram ya da söylemleri öğrendiği gerçeğini yok sayarak, yabancı dili ana dili edinimi süreciyle eş görmek doğru bir yaklaşım değildir. Her şeyden önce ikisi farklı koşullarda ve farklı ortamlarda öğrenilmektedir. Sosyal yanı iyi gelişmemiş ve yeterince cesaret sahibi olmayan öğrenciler için doğrudan sözel etkinlikler ile yabancı dili tanıma ve öğrenmeye çalışmak olumsuzluğa neden olabilir.

Yöntem sürekli öğrenmenin aktif olmasını gerekli kıldığı için, öğretmenin enerjisi azaldığı durumlarda doğrudan öğretim yavaşlayabilir. Öğrencilerin sınıfta aktif olması istenmektedir, ancak bu aktiflik öğretmenin sorularına verilen cevaplarla ya da diyalogların yeniden kullanımı ile sınırlı olup üretkenliğe dayanmamaktadır. Ezbere dayalı bir öğretim yapılmaktadır. Yapay cümlelerle dil öğretilmeye çalışılmaktadır. Başlangıç düzeyinde yazıya ve dilin kurallarının öğretilmesine hiç yer verilmediği için öğrencilerin kural bilmeden başarılı bir şekilde yabancı dili konuşmasında sorun olabilir. Sadece hedef dilin kültürüne yer verilmektedir (Günday, R. 2015).

3.6.3. İşitsel-Dilsel Yöntem (Die audiolinguale Methode) (ALM)

İşitsel dilsel yöntem ABD’de 1940’lı yıllarda ortaya çıkmıştır. Yöntem, yetişkin eğitiminde özellikle başarılıdır, ancak Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra, yüksek okullarda modern yabancı dillerin öğretilmesine yönelik özel bir ilgi görmüştür (Neuner, G. ve Hunfeld, H. 1992).

Bu yöntemde öğrenci filmlerdeki karakterleri taklit ederek, filmde geçen diyalog kalıplarını kullanabilir.

3.6.3.1. İşitsel-Dilsel Yöntemin Özellikleri

Bu yönteme göre modern yabancı diller, uluslararası bir iletişim aracı olarak görülmektedir. Odak noktası konuşma dili ve nasıl aktarıldığıdır, bu da günlük durumlarda iletişim kurabilme amacına götürür. Kişi, yazılı olanı değil, konuşulan dili inceler. Temel inceleme birimi, sınıflandırmanın cümle kalıplarına dayalı olduğu cümledir. Dersin durumsallığı, diyalojik sunum, taklit ve tekrar yoluyla dil kalıbı ile çalışma önemlidir.

Direkt yönteme benzer şekilde, sınıfın telaffuz eğitimi ve tek dilliliği yöntemin önemli bir parçasıdır. Özellikle yetişkin eğitiminde Berlitz yöntemi kendini gösterir. Öğrencinin tümevarım öğrenimi/ aktivasyonu önemlidir. Sınıfta yeni teknolojilerin kullanımı: dil laboratuvarı vb. (Balcı, U. 2013).

3.6.3.2. İşitsel-Dilsel Yönteme Yapılan Eleştiriler

Ana dilinde okuma ve yazmayı bilen bir kişiye, ana dilini edindiği süreç izlenerek yabancı dilin edindirilmeye çalışılması. Dört temel becerinin birlikte öğretilmeye başlanılmaması. İlk 5-6 aylık dönemde sadece dinleme ağırlıklı sözel dil kullanım etkinliklerine yer verilmesi. Diyalog ve yapıların ezbere öğretilip otomatik olarak davranışa dönüştürülmesi ilkesi, öğrenimi yaratıcılık, yorum, analiz ve sentez becerisinden uzak sığ bir şekle sokmaktadır. Yapısal alıştırmalar bağlamdan kopuk, yapay ve mekanik cümleler üzerinde biçimsel olarak sürdürülmektedir. Oysa dil bağlamsal kullanımda gerçek anlam ve işleve sahip bir araçtır. Yapısal örgü alıştırmalarında hedef dilbilgisi kurallarını otomatik olarak kavratmak iken sözcük bilgisi öğretilmesine yeterince önem verilmemektedir. Sözcük öğretimi yapı alıştırmaları ile sınırlıdır, sözcük öğretiminde günlük dilde sık kullanılan sözcüklerin öğretilmesine öncelik verilmektedir. Dört temel dil becerisinden okuma ve yazma becerisi pek geliştirilememekte, dinlediğini anlama becerisi de sınırlı ölçüde gelişmektedir. Öğrenciler, aktif değillerdir. Öğrencilerin yaratıcılıklarını ve üretkenliklerini geliştirecek etkinliklere yer verilmemektedir. Gerçek bir iletişim söz konusu değildir. Mekanik yapı alıştırmaları öğrenciler için sıkıcı olabilmektedir (Günday, R. 2015).

3.6.4. İşitsel-Görsel Yöntem (Credif/St. Claud Yön.) (Die audiovisuelle Methode) (AVM)

İşitsel-Görsel yöntem, işitsel-dilsel yöntemin daha da geliştirilmesidir. Yöntem, 1960'lı yıllarda Fransa'da ortaya çıkmıştır. Görsel-işitsel ifadesi, Latince kökenli iki kelimedenden oluşur: duymak ve görmek.

Bu yöntem filmler için, yabancı dil öğreniminde görüntüleri seslerle beraber anlamlandırarak, hem dilin telafuzu hem de anlatılan olayın görüntüsünün olması nedeniyle tercih edilebilir.

3.6.4.1. İşitsel-Görsel Yöntemin Özellikleri

Ders, bir resmin ve bir diyalogun sunulmasıyla başlar. Görsel uyaran, böylece işitsel uyarana bağlanır ve daha sonra birlikte bir anlam birimi oluşturur. Bireysel konuşma birimlerinin anlamları dersin ikinci aşamasında netleştirilir. Üçüncü aşamada, diyaloglar, resimler ve metinler tekrarlanarak ezbere öğrenilir. Dördüncü aşamada öğrenciler, resimler hakkında kendi diyaloglarını yazmalı veya rol oyununda sahneyi taklit etmelidir. İşitsel- görsel ders kitaplarında çok şey, özel bir işaret dilinin geliştirildiği görüntüler ve görüntü dizileri aracılığıyla aktarılır. Dili optik malzemelerle birleştirir. Yani diyalog durumu, önce görüntü ile açıklığa kavuşur, daha sonra metin takip edilir. Görüntüler sadece anlamı aktarmada değil, aynı zamanda uygulama ve transfer aşamasında girişte bulunur. Sesli dil yöntemi gibi, görsel-ışitsel yöntem de derste teknik medyayı kullanır (Balcı, U. 2013).

Her yöntemde olduğu gibi bu yöntemde faydaları ve zararları vardır. Balcı, bu fayda ve zararları şu şekilde sıralamıştır:

Faydaları:

1. Belirli hedef gruplar için önemli olabilecek konuşma diline odaklanması,
2. Günlük konuşma durumlarında dil yapısının tanıtılması,
3. Diyalog eğitiminin yapılması,
4. Otantik konuşmacının sesinin çeşitlendirilmesi yoluyla dinlediğini anlama eğitiminin uygulanması,
5. Anlamın görüntülerle aktarılması bakımından faydalıdır.

Zararları:

1. Okuma ve yazmanın ihmal edilmesi.
2. Öğrenme programlarında konuşulan dil talep edilmesine rağmen otantik konuşulan dil sunulmaz, aksine Almanca dilbilgisi kuralları sunulur. Çünkü dilbilgisi diğer her şeye hakimdir.
3. Alıştırılmalar monoton olma eğilimindedir.
4. Bazen görsel unsur fazla vurgulanır.

3.6.4.2. İşitsel-Görsel Yönteme Yapılan Eleştiriler

Öğrenci, yaratıcı değildir ve bilişsel olarak düşünemez. Aksine fazla pasiftir. Öğrenme süreci sadece davranışsal öğrenme konseptine (mekanik öğrenme) göre

tasarlanmıştır. Ders belirli aşamalara göre devam eder. Bu da monotonluğa ve can sıkıntısına yol açar. Öğretmen pedagoğ değil, neredeyse sadece bir “medya teknisyeni” dir. Bir yandan, dilin ayrıntı, durumsallığı ve özgünlüğünün dilbilgisine çok fazla bağlı kalması gerekir. Dilbilgisi ilerlemesi, herşeyi belirlediğinden çatışma olur. Dilbilgisine bağlı kalındığı için ders kitabı diyalogları sıradanlaşır ve metinlerdeki insanlar komik görünür (Balcı, U. 2013).

3.6.5. Bilişsel Öğrenme Yöntemi (Die kognitive Methode)

Bu yöntem, dilin alışkanlık ürünü olmadığını yaratıcı bir süreç olduğunu savunmuştur. Davranışsal dil öğretimine tepki olarak ortaya çıkmıştır.

1970 lerde ortaya çıkan Bilişsel Yaklaşım dilin bilinçli bir şekilde öğrenilebileceği yaklaşımını ortaya koymuş, aynı yıllarda kitle iletişim araçlarının da gelişmesiyle birlikte insanlar ve ülkeler arasındaki iletişimin artmasına paralel olarak yabancı dilde iletişim becerilerinin geliştirilmesi ihtiyacı doğmuştur (Günday, R. 2015).

Bu yöntemde filmlerden belirli diyaloglar alınıp, öğretmenin derste bunları öğrencilerden kendi diliyle karşılaştırmasını isteyebilir.

3.6.5.1. Bilişsel Yöntemin Özellikleri

Bu yöntemin özelliklerini Memiş, M.R. ve Erdem, M.D. (2013) şu şekilde belirtmiştir:

Dil öğretim programı hedef dilin dilbilgisi kuralları etrafında anlamlı bir şekilde hazırlanır. Dilbilgisi kurallarının öğretiminde tümevarım ve tümdengelim yöntemi kullanılır ve kurallar anadilde yapılan karşılaştırma ve açıklamalarla öğretilir. Dört temel dil becerisi eşit oranda uygulanır ve bunların yanında telaffuz öğretimi yapılır. Öğrencinin yaptığı yanlışların hafızada yer edinmesinin önüne geçmek adına yanlışlar, öğrencinin motivasyonunu kırmayacak biçimde hemen düzeltilir. Alıştırmalar ve pekiştirme uygulamalarında oyunlar da yer almaktadır. Öğrenci merkezli öğretim yapılır ve öğretmen yönlendirici konumda olur.

3.6.5.2. Bilişsel Yöntemin Eleştirisi

Öğrencilerin hatalarına fazla dikkat edildiğinden dolayı öğrenciler kendilerini baskı altında hissedebilir. Ayrıca bu hataları düzeltmek ve doğruluğun kalıcı olmasını

sağlamak adına çok fazla tekrar ve alıştırma yaptırıldığında sıkıcılığa neden olur (Memiş, M.R. ve Erdem, M.D. 2013).

3.6.6. Arabuluculuk Yöntemi (Die vermittelnde Methode) (VM)

Bu yöntem, dilbilgisi çeviri yöntemi ve işitsel-dilsel yöntemi ile beraber yabancı dil öğretim tarihinde “Arabuluculuk Yöntemi” adı altında yer alır. 1955 yılında D. Schulz ve H. Griesbach “Deutsche Sprachlehre für Ausländer” adıyla bir ders kitabı yayınladı. Kısa bir süre sonra yabancı dil olarak Almanca ders kitapları arasında yerini almış ve bugüne kadar en çok kullanılan ders kitaplarından biri olmuştur (Neuner, G. ve Hunfeld, H. 1992).

Bu yöntemde filmdeki sahneler yazılı bir metin olarak sunulabilir ve öğretmen dersi o metin üzerinden işleyebilir.

3.6.6.1. Arabuluculuk Yöntemin Özellikleri

Bu yöntemin özellikleri Balcı’ya göre şu şekilde belirtilir:

Daha iyi ve daha başarılı bir öğretim oluşturmak için uygundur. Belirli bir hedef grubu için geliştirilmiştir. Öğrenme grubunun heterojenliği (farklı anadillerinin olması), öğrenme yönteminin ve sunumun tek dilli olmasına neden olur. Dilbilgisi gösterimlerin tümevarımsal yöntemi uygulanır. Grubun özel öğrenme koşullarının ve öğrenme durumlarının değerlendirilmesi yapılır. Hedef dilde dilbilgisi kurallarının sunumu gerçekleşir.

Öğrenme Hedefleri:

- Almanca konuşulan ülkelerde yaşayın ve çalışın (çalışanlar için)
- Yabancı dili öğrenmek amacıyla kısa süreli kalış (öğrenciler için)

Öğrenme gereksinimleri:

- Yetişkinler ve gençlerdir.
- Arabuluculuk yönteminde günlük iletişim önemlidir.

3.6.7. İletişimsel Yöntem (Die kommunikative Methode) (KM)

İletişimsel yöntem, ezber, şartlanma ve yeniden kullanma gibi yaratıcılıktan uzak alıştırmalara dayanan İşitsel-Dilsel yöntem ve İşitsel-Görsel yöntem tepki olarak 1980’li yıllara doğru ortaya çıkmıştır.

İletişimsel yönteme göre yabancı dil öğretiminde dört temel beceri (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) aynı öneme sahiptir. Bu nedenle hem sözlü hem de yazılı iletişimin öğretilmesi amaçlanmaktadır. Becerilerin öğretiminde de önce ve sonra öğretilcekler gibi bir ayrım benimsenmez, tüm becerilerin öğrenci düzeyini dikkate alarak birlikte öğretilmesini hedefler. Ayrıca bu becerilerin öğretiminde ister anlamaya yönelik olsun ister üretime yönelik olsun öğrencilerin çok yönlü aktif olması amaçlanmaktadır (Günday, R. 2015).

Bu yöntemde öğretmen, filmlerden belirli sahneler seçip öğrencilerden o sahneler üzerine bir olay kurgulamasını isteyebilir.

3.6.7.1. İletişimsel Yöntemin Özellikleri

Bu yöntemin özellikleri Balcı'ya göre şu şekilde belirtilir:

İletişimsel yöntemin nihai amacı vardır. Öğrenci, farklı yaşam durumlarında uygun şekilde hareket edebilmelidir. Amaç, dili olabildiğince özgün bir şekilde kullanmaktır. Bölgesel/kültürel alan bilgisi, genel iletişim becerileri için önemlidir. Yöntemsel ilkeler söz konusu olduğunda, bilinçli (bilişsel) öğrenme, keşfederek öğrenme ve dilin yaratıcı kullanımı büyük bir rol oynar. Bu yöntem aynı zamanda anlama ve öğrenme stratejilerinin geliştirilmesine ve öğrenenin öğrenme sürecinde aktif biri olarak aktivasyonuna yöneliktir. Öğrenme yönelimi, öğrenme içeriğinin yanı sıra öğretme ve öğrenme süreçleri ile ilgilidir. Öğretmen, öğrenme sürecinde yardımcı olur. Hedefler ve prosedürler, öğretim materyallerinin seçimi ile de ilgili olan öğrenme grubunun ihtiyaçlarına göre uyarlanmalıdır.

3.6.7.2. İletişimsel Yöntemin Eleştirisi

İkili ve grup çalışmaları sırasında öğrencilerin kendi aralarında kurdukları iletişimi öğretmen tamamıyla yönlendiremez ve hataları düzeltme fırsatını bulamaz. Bu öğrenimi verimsizleştirdiği gibi, öğretmenin otoritesine de zarar verebilir (Memiş, M.R. ve Erdem, M.D. 2013).

3.6.8. Kültürlerarası Yaklaşım (Der interkulturelle Ansatz)

Yabancı dil Almanca ders kitaplarının dünya çapında yaygınlaştırılmasıyla, “yabancı dil olarak Almancada iletişimsel yeterliliği” dünyanın her yerinde aynı anlama gelmediği, ayrıca tüm insanlar için aynı olmadığı ve öğretim yöntemlerinin de

aynı anlama gelmediği ortaya çıkmıştır. Yöntemin amacı, 80'li yılların ikinci yarısından beri Almanca yabancı dil derslerinin hedef grup taslaklarında yada bölgeye özgü pragmatik-işlevsel konseptin geliştirilmesidir (Neuner, G. ve Hunfeld, H. 1992).

Bu yöntemde öğretmen, filmlerde aktarılan kültür üzerinden sahneler alıp onlara uygun metin yazabilir ve derste öğrenciye aktarabilir.

3.6.8.1. Kültürlerarası Yaklaşım Yönteminin Özellikleri

Bu yöntemin özellikleri Balcı'ya göre şu şekilde belirtilir:

Öğrenme koşulları, öğrenme geleneklerini ve alışkanlıklarını, kurumsal koşulları, öğrencinin bireysel motivasyon/öğrenme performansını, kaynak ve hedef kültürün ilişkisi içerir. Kültürlerarası bir Almanca dersinin temel prosedürü, kişinin kendi kültürü ve hedef kültürün unsurlarının, birimlerinin ve yapılarının karşılaştırılmasıdır. Bu açıkça dil karşılaştırmasını içerir. Kendini ifade etme yeteneği sadece diyalog yoluyla değil, aynı zamanda konu (somut mesele) üzerine konuşarak da geliştirilmelidir. Ayrıca bu kavrama göre, okuma metinleri yabancı dil öğretiminin temellerini temsil ettiği için özel okuma didaktiklerinin gelişimi desteklenmelidir. Kültürlerarası bir öğretim konseptinde, okuma yalnızca günlük yaşamdaki metin türleriyle değil, her şeyden önce kurgusal metinlerle (günlük metinler + edebi metinler) ilgili olacaktır. Anlamaya yardımcı olmak için ana dil kullanılır. Okuduğunu anlamak önemlidir. Anlamayı kolaylaştırmak için yabancı dil ile kendi dilini karşılaştırmak gerekir. Karşılaştırma eşdeğer olmalıdır. Yabancı dil derslerinde kişinin kendi kültürü ile hedef kültür arasındaki farklardan bahsetmesi gerekir. Bu, önyargılar ve bunların kökenleri hakkındaki konuşmaları içerir.

3.6.8.2. Kültürlerarası Yaklaşım Yönteminin Eleştirisi

Dilin yazılı kullanımından önce sözlü olana yapılan vurgu fazla olduğu için yazma becerisi gelişmeyebilir. Edebi metinleri büyük ölçüde ihmal ederken okumanın günlük metinlerle sınırlandırılması. Hedef dil ülkelerindeki gündelik durumlara ve gündelik meselelere yönelik tek taraflı yönlendirme. Öğrenme programının ve öğrenmenin ilerlemesinin hariç tutulması (Balcı, U. 2013).

3.7. Alternatif Yöntemler

Diğer öğrenme yöntemlerini şu şekilde sıralayabiliriz.

- a) Berlitz yöntemi,

- b) Danışmanlı dil öğretim yöntemi,
- c) Sessizlik yöntemi,
- d) Telkin yöntemi.

Aşağıda bu yöntemler detaylı olarak ele alınmıştır.

3.7.1. Berlitz Yöntemi (Berlitz Method)

1852’de Polonya’da doğan Maximilian Berlitz, yabancı dil öğretiminde kendi adıyla ve açtığı okullar aracılığı ile yaygınlaşan bu yöntemi kurar. İlk okulunu 1878’de New York’ta açan Berlitz’in 1914 yılına varıldığında okul sayısı 200’e ulaşır. Sözlü iletişime ağırlık vermekle birlikte amacı, dört temel beceriyi iletişimde kullanılabilecek şekilde yabancı dil öğretimini gerçekleştirmektir. Öğretmenler, hedef yabancı dilin ana dili olduğu kişiler arasından seçilir. Öğretim bireysel olarak ya da az sayıda (10) öğrencinin bulunduğu sınıflarda sürdürülür. Bir yandan, öğrencinin düşüncesi ile öğrendiği konuşma dili arasında doğrudan çağrışım kurulur. Böylece öğrenci kısa sürede öğrendiği yabancı dilde düşünmeyi öğrenir. Diğer yandan da, öğrenci ana diline başvurmadan sürekli öğrendiği yabancı dili kullanır (Günday, R. 2015).

Bu yöntemde öğretmen, filmlerden çok kısa bir diyalog alır ve öğrenciden kendi dilinde bunu nasıl ifade ettiğini belirterek o dil üzerine düşünmesi sağlanabilir.

3.7.2. Danışmanlı (Grupla) Dil Öğretim Yöntemi (Community Language Learning)

Bu yöntem, 1960’lı yıllarda Amerikalı psikiyatrist Curran tarafından geliştirilen ve üç kişiden fazla olmayan gruplar halinde öğrenen yetişkinlere yöneliktir. Öğretmenler, öğrencilerin korkularını gidermek ve onlara dili bir iletişim aracı olarak kullanmayı öğretmekle görevlidir.

Dili bir iletişim aracı olarak gören bu yöntem, özellikle sözlü dilde iletişime öncelik vermekte, yazılı iletişim ve diğer dil becerilerini göz ardı etmektedir. Bununla birlikte, öğrenciler kendi hazırladıkları diyalog şeklindeki materyaller aracılığı ile

öğrenci merkezli eğitim sürdürürler (Günday, R. 2015). Bu yöntem dili hiç bilmeyen öğrenciler için uygun değildir.

3.7.3. Sessizlik Yöntemi (The Silent Way)

Sessizlik Yöntemi, bir matematik öğretmeni olan Caleb Gattegno tarafından 1972 yılında Fransa'da geliştirilmiştir. Yöntemin dayandığı öğrenme teorisi, öğrenme süreçlerinin kendilerinin ne olmaları gerekeceği belirtilmeden, öğrenmenin gerçekleşmesi için gerekli şartların hazırlanmasıdır. Bu yöntemde öğretmen sessiz kalmayı tercih ederek öğrencilerin aktif olmasını sağlamaya çalışır (Memiş, M.R. ve Erdem, M.D. 2013).

Sessizlik yönteminde öğrenenler, bilinene dayanarak bilgi aktarımı yoluyla bilinmeyi geliştirmelidir. Yöntem uygulanırken renkli çubuklar, duvar levhaları, çizimler, plak, bant, resim, slayt, film, ödev kağıtları gibi materyaller kullanılır.

Öğrenciler, kendi başlarına (öğretmenin yardımı olmadan) çalışır ve kendilerini düzeltirler.

3.7.4. Telkin Yöntemi (Suggestopädie)

Yöntem, Bulgar psikolog ve eğitimci olan Dr. Lozanov tarafından geliştirilmiştir. Bu yöntem, öğrencinin kendisini rahat hissedeceği ve motive olacağı bir ortam yaratılırsa öğrenmede başarının artacağını öngörmektedir. Yöntemin bir ölçüde öğrencideki öğrenme korkusunu ortadan kaldırarak, öğretimdeki olumsuzluğun önemli nedenlerinden birisini sürecin başında devre dışı bıraktığı söylenebilir. Bu yöntemde öğrenciye ruhsal açıdan destek ön planda tutulmuştur. Bir başka deyişle terapi yoluyla dil öğretimi gerçekleştirilmiştir. Yöntem özellikle yetişkinlere yabancı dil öğretimine yönelik düşünülmüş bir yöntemdir denilebilir, zira bu yöntemle kısa sürede yetişkinlere yabancı dil öğretilbileceği öngörülmüştür (Günday, R. 2015).

Yöntem, nörofizyolojik ve grup psikolojik nedenlerinden yola çıkarak çok kanallı iletişim yoluyla (dinleme, çeviri, jestler, yüz ifadesi) öğrenme süreci için beynin her iki tarafını da harekete geçirmeye çalışır. Önemli olan, öğrencinin öğretmenin otoritesine olan güvenidir.

Öğretmen, rahat bir sınıf ortamı hazırlayıp filmleri de kullanarak kısa drama sahneleri yapabilir ve öğrenciyi derste aktif tutabilir.

3.8. Yabancı Dil Öğretiminde İşitsel- Görsel Araçlar Kullanmanın Önemi

İşitsel-Görsel Yöntem 1960' lı yıllara doğru Fransa'da ortaya çıkmıştır. Bu yöntem önce Saint-Claud-Zagreb yöntemi adıyla bilinir. Çünkü yöntemin oluşmasında Saint-Claud Yüksek Okulu'ndan bir ekip ile Zagreb Üniversitesi'nden bir ekibin çalışmaları katkı sağlamıştır. Daha sonra Global Yapısal İşitsel Görsel adını almıştır. Bu yönteme, CREDİF (Centre de Recherche et d'Etude pour la Diffusion du Français) Yöntemi adı da verilebilir. Fakat son olarak İşitsel-Görsel Yöntem adında karar kılınmıştır. Yöntem Fransızcanın yabancı dil olarak yaygınlaşmasını amaçlamıştır. Bu yöntem öğretmenin metin, parça film ve ses bandından oluşan üçlü materyal desteğini dil öğretiminde kullanması şeklinde sürdürülmektedir. Bu yönteme göre yabancı dil öğretimine ilk olarak Fransızca öğretiminde teyp ve parça film göstericisi bir arada kullanılarak başlanmıştır. CREDİF Yöntemi, bugün Avrupa Konseyinin yabancı dil ile ilgili belirlediği 3 temel dil düzeyine (A,B,C) benzer bir şekilde yabancı dil olarak Fransızca öğretimini üç düzeyde incelemiştir. Birinci düzeyde günlük temel Fransızcanın öğretimi öngörülmüştür. İkinci düzeyde, uzmanlık istemeyen genel konularda öğrencinin sürekli ve etkin bir şekilde konuşabilmesi istenmiştir. Üçüncü düzey ise ileri düzey olarak da adlandırılabilir, bu aşamada uzmanlık düzeyinde mesleki ve başka ilgi alanları üzerinde öğrencinin konuşma becerisinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Ancak İşitsel-Görsel Yöntem daha çok temel düzeyde yabancı dil öğretimine uygun bir yöntemdir (Demircan, 2005:200).

Eğitimde işitsel-görsel araçların kullanımı çok önemlidir. Çünkü aktarılmak istenen düşüncenin kalıcı olmasını sağlamaktadır. Yani bir çalışmada öğrencinin ne kadar çok duyu organına hitap edilirse öğrenme de o kadar etkili olur. Ayrıca öğrenilen bilginin unutulması da ya geç olur ya da hiç olmayabilir. Öğrenci de derste farklı araç gereç kullanıldığı için hem derse ilgisi artar hem de dersten kolay kolay sıkılmaz. Bunun sonucunda da dersten en yüksek verim sağlanır. Bu nedenle yabancı dil öğretiminde görsel boyuttan yararlanmanın başarıyı arttırdığı kaçınılmaz bir gerçektir.

Eğitimde görsel araçların kullanmanın önemini şöyle örneklendirebiliriz; bir insanın çocukluktan itibaren televizyon aracılığıyla izlediklerini taklit etmesi ve oradaki kavramları konuşması görsel materyallerin öğrenmede ne kadar etkili olduğunu göstermiştir.

Görsel-İşitsel Yöntem'e göre öğretmenler dil öğretirken bu araçlardan yararlanabilirler. Görsel araçların tarihsel süreçte ortaya çıkışı çok eskiye dayanır. Yazının icadı (MÖ 3200), kuklalar (16. yy), duvar resimleri (17. yy), slaytlar (1874), filmler (1916), kartlar (1916), parça filmler (1930), her dönem kullanılan resimler vb. öğelerden birkaçıdır. İşitsel araçlar; plak çalar (1872), linguafon (1920), radyo (1915), bant çalar (1940), dil deneyliği “ teyp ve projeksiyon” (1950), kasetçalar (1970) vb. Hem işitsel hem de görsel anlamda televizyon (1926), sesli filmler (1930), videolar (1958), bilgisayarlar (1958) ve günümüzdeki görsel-ışitsel yazılımlar dil öğretiminin olmazsa olmaz öğeleri arasında yer almıştır (Demircan, 2005:198).

Yapılan araştırmalar gösteriyor ki yabancı dil öğretiminde ülkemizde yeterli başarı sağlanamamıştır. Bunun nedeni öğretmenin konuşmaktan çok dilbilgisi kurallarına ağırlık vermesi, yöntemlerin ve yaklaşımların öğretiminin yetersiz olması, öğrencinin derste aktif olmaması gibi pek çok neden sıralanabilir.

İşitsel- Görsel araçların kullanımının en başında filmler gelir. Filmler aracılığıyla dil öğretiminin yapılmasının yanı sıra öğrencinin dil bilgisi yönünden de gelişmesine katkı sağlar.

Öğrencinin kendisine gelen bilgileri başlıca dört süzgeçten geçirdiği kabul edilmektedir (Aykut,A. 2006).

- 1- Öğrencinin o konudaki önceki bilgileri,
- 2- Öğretmen ve öğrenci tarafından ortaklaşa bilinen ödül, ceza ve karşılıklı beklentiler,
- 3- Öğrencinin öğrenmeye yaklaşımı,
- 4- Kültürel yargı ve değerleri ile öğrencinin içinde bulunduğu sosyal çevre.

Filmlerle birlikte öğrenci olayları gerçekmiş gibi algıladığı için anlatılmak isteneni daha iyi kavrar. Derse merak söz konusu olacağı için öğrenciye tartışma ortamı da sağlayarak yeni dilsel kavramları öğrenmeye yardımcı olur ve öğrencinin cümle kurmasını kolaylaştırır.

Yapılan çalışmalarda işitme duyusunun öğrenme sürecinde %10 görsel eğitimin ise %80 nin üzerinde rol oynadığı görülmüştür. Görsel eğitimden üç saat sonra verilen bilgilerin %70 kadarı hatırlanır iken üç gün sonra bu oran %10 ile %20 civarına düşmektedir. İnteraktif bir eğitim uygulandığında ise bu oran 3 saat sonra

%85, üç gün sonra ise %65 olarak bulunmuştur. Sonuç, işitildiğinde bilgiler tanıdık, görüldüğünde bildik ve yapıldığında ise kalıcı öğrenmeler (aktif) haline gelir. Öğretimde edebiyattan ve sinemadan destekleyici materyal olarak yararlanmak görsel ve işitsel alanlardaki bu verilere ulaşmada en belirgin yol olmuştur (Kargı, 2006). Filmlerde devamlı bir olay akışı söz konusu olduğu için öğrenciyi hep şimdiki zamanda tutar ve öğrencinin derste dikkati en yüksek seviyede olur.

3.9. İşitsel-Görsel Yöntemin Uygulanması

Bu yöntemde diyalog türü olan metinler belli olay sırası izlenerek yöntem kitabında yazılmış ve olay sırasını izleyen resimler de yöntem kitabında yer almaktadır. Her konuşmaya denk gelen bir resim vardır. İşitsel-Görsel Yöntem kitaplarında konular bir durum içeren diyalogun resimlerle birlikte verilmesi şeklindedir. Diyalog düzenli olarak sözcük ve yabancı dilin söz dizilimini öğretmeye yaramakta, ancak aynı zamanda taklit yoluyla bir iletişim modeli de önermektedir. Sözlerin anlaşılması dilsel olmayan öğeler içeren imaj yardımıyla sağlanmaktadır (Günday, R. 2015).

Balcı'ya göre ders aşamaları şu şekildedir:

Ders, bir resmin yada bir film şeridinin ve kaydedilmiş bir diyalogun sunumuyla başlar. Yani, görsel bir uyarıcı, bir akustik uyarana bağlanır, böylece her ikisi de bir anlam birimi oluşturur. İkinci ders aşamasında, bireysel konuşma birimlerinin anlamları açıklanır (yorumlayarak, tek tek bölümleri, soruları ve cevapları tekrar tekrar dinleyerek). Görüntüleri ve metni birkaç kez tekrar ederek, üçüncü aşamadaki diyaloglar ezberlenmelidir. Dördüncü aşamada öğrenciler, görsel-akustik gereksinimden kademeli olarak uzaklaşmalıdır. Örneğin; görüntüler hakkında yerel diyaloglar yapmanız veya rol oyununda sahneyi taklit etmeniz istenecektir. Ayrıca, diyaloglarda tanıtılan ilgili dilbilgisi yapıları üzerine her saat örnek cümle alıştırmaları yapılır. Yazma ve okuma dersin ilerleyen bölümlerinde de yer alacaktır.

3.9.1. İşitsel-Görsel Yöntemin Olumlu Yönleri

Öğrencilerin anlayabileceği günlük dil kullanılır. Bu nedenle öğrenci derste anlamakta zorlandığı konuları daha rahat öğrenir. Dil becerilerinden özellikle dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmeye yöneliktir. İşitsel-görsel olduğu için hem hedef dilin kültürünü daha iyi kavrama fırsatı olur hem de tekrar izleme şansı olduğu için öğrenmenin kalitesi de yükselir. Maliyeti düşük olduğu için bilgisayara göre video

kullanımı daha avantajlıdır. Hem işitsel-görsel hem de yazının birlikte olmasından dolayı unutmaya da geç olur. Öğrencinin dikkatini çekmesinden dolayı derse daha iyi odaklanır ve öğrenme de o kadar hızlı olur. Öğrenci gerçek yaşamda çok konuşulamayan hassas konuları (ırkçılık gibi) filmi izlerken rahat bir şekilde kavrar. Derste gösterilen konular arasında bir bağlantı vardır. Öğrenci filmlerle yakaladığı başarıyı ileride de kendi başına öğrenmede kullanabilir. Öğrencinin kafasında soru işaretleri oluşur ve diğer kaynaklardan karşılaştırma yapar. Öğrenci dil ile birebir olarak karşılaştığı için sözel ve sözel olmayan davranış durumlarına daha iyi girerler. Örneğin, filmlerden jest ve mimikleri, yüz ifadelerini, sevinç ve üzüntüleri direk canlı olarak gördüğü için iletişim becerisi de gelişir.

3.9.2. İşitsel-Görsel Yöntemin Olumsuz Yönleri

İşitsel-görsel yöntemin ezber ağırlıklı olması nedeniyle yaratıcılığı ve yeni bir şeyler üretmeyi geliştirmez. Dil becerilerinden okuma ve yazma becerileri arka planda kalır. Derslerde öğrencinin ana dilini kullanmasına izin verilmez. Bu yöntem derslerde uygulanırken farklı çalışmalardan ziyade öğrencilerden hep aynı şeyleri yapmalarını beklenir. Öğrenci film izler gibi görsel sahnelere odaklanırken işitsel taraf daha arka planda kalabilir. Bu yüzden de iletişim tarafı daha zayıf olabilir. Ekranın görüş açısı dar olduğu için öğretilmek istenen konuların hepsini göstermeyebilir. Filmde izleyici esas alındığı için bazı sahneler bilgi aktarmada eksik kalabilir, öğretmen filmden sonra bu eksiklikleri gidermelidir. Filmler her zaman birebir gerçeği yansıtmayabilir. Olaylar sadece bir kurgudan ibaret olabilir. Bu nedenle gösterilen sahnelerdeki olayları çözümlenmek ve bunları dersten sonra uygulayabilmek önemlidir. Film çok fazla uzun olursa öğrenci dersten sıkılabilir. Önemli olan asıl verilmesi gereken konunun belirtilmesi, gerekirse durdurularak, geri ve ileri alınarak, öğrencinin dikkatini canlı tutarak daha eğlenceli hale getirilebilir.

4. BULGULAR

Bu bölümde öncelikle filmlerin tarihsel gelişimi belirtilmiş ve daha sonrasında önceden seçilen filmler açıklanmış ve izlenen filmler incelenip karşılaştırılmıştır. Filmlerde köy hayatının nasıl olduğu, öğretmen-öğrenci iletişimlerinin belirtildiği ve öğretmenlerin nasıl bir ceza yöntemi uyguladıkları incelenmiştir. Ayrıca filmlerde ebeveynlerin, çocuklarına olan tutumları da ele alınmıştır.

İlk olarak Beyaz Bant filmi açıklanmıştır. Burada Almanya'nın bir köyünde geçen garip olaylar anlatılır. Birinci Dünya Savaşı öncesi köydeki yaşam koşulları ve ailelerin çocuklarıyla olan tutumları, öğretmen ile öğrencilerin iletişimi incelenmiştir.

İkinci olarak İki Dil Bir Bavul filmi incelenmiştir. Filmde doğudaki bir köye atanan Emre öğretmenin öğrencilerle olan iletişimsizliği, öğretmenin kendisine tamamen yabancı bir kültürde görevini yapmaya çalışması ve köy hayatının zor şartları gösterilmiştir.

Üçüncü olarak ise Çalıkuşu filmi incelenmiştir. Filmde Feride öğretmenin Bursa'daki bir köye gitmesi oradaki öğrencilerle iletişimi, köy hayatının zorlukları ve eğitimde dinsel otoritenin baskısı görülmüştür.

4.1. Film İncelemesinde Kriterler

Film incelemesi yapılırken dikkat edilmesi gereken kriterler vardır. Bu kriterleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

- İlk olarak filmler öğretilen konuya göre seçilmeli ve ne aktarılacak isteniyorsa iyi tespit edilmelidir. Örneğin; kültür aktarımı yapılmak isteniyorsa hedef kültürü yansıtacak filmler tercih edilmelidir.

- Film incelenirken, filmin içeriği, filmin ne mesaj verdiği önemlidir. Çünkü ona göre eleştiri yapılır. Öğrenciye filmin kısaca özeti çıkarılır. Çok uzun yazmak öğrenciyi sıkabilir.

- Film hakkında yorum yaparken fikirlerimizi destekleyecek ilgili sahneler de belirtilmelidir.

- Film incelenirken dil sade ve anlaşılır olmalıdır. Fazla teknik ifadeler kullanılırsa öğrenci olayları anlamakta zorlanabilir.

- Filmler sadece bir kez izlenmez. Çünkü gözden kaçırdığımız öğeler olabilir. Bu yüzden filmler en az birkaç kez izlenmelidir.

- Araştırma yapacak kişinin daha önceden, film incelemesi için bir eğitim almış olması gerekir.

- Filmde geçen konuşmalara dikkat edilmeli, dil ve içerik açısından iyi tespit edilmelidir.

- Film sonunda bir analiz, inceleme yapılacağı için küçük anahtar kavramlar şeklinde notlar alınmalı ve notlardan faydalanarak bir taslak oluşturulmalıdır. Böylelikle filmin o sahnesi aklımıza gelen düşünceyi hatırlatacaktır.

- Özellikle psikolojik gerilim filmleri dikkatle izlenmeli, gerçek ve gerçek olmayan iyi ayırt edilmelidir.

- Film incelenirken daha önceden duyduğumuz yorumları bir kenara bırakmalı ve önyargılardan arınmış bir şekilde filmler incelenmelidir (wikiHow, 2021).

- Film seçilirken dublajlı filmler değil, Almanca konuşulan ülkelerden filmler tercih edilmelidir. Bu şekilde öğrenciler çeviriye değil, özgün Almanca diline ulaşabilir. Amaç, sadece Alman dilini değil, aynı zamanda Alman filminin de bir parçası olduğu Alman kültürünü de aktarmaktır (Jurković, M. 2019).

4.2. Filmler

Bu bölümde üç film incelenmiştir.

- a) Beyaz Bant,
- b) İki Dil Bir Bavul,
- c) Çalığışu.

Aşağıda bu filmler detaylı olarak ele alınmıştır.

4.2.1. Beyaz Bant (2009)

4.2.1.1. Filmin Künyesi

Yönetmen: Michael Haneke

Senaryo: Michael Haneke

4.2.1.2. Filmin Konusu

Birinci Dünya Savaşı öncesi Almanya'nın bir köyünde büyütülen çocukların, aileleri ve dinsel otorite tarafından maruz kaldıkları psikolojik, fiziksel işkence ve baskıları köy öğretmenin gözünden geçmişi hatırlayarak aktarılıyor. Aynı zamanda itaat, katı hoşgörüsüzlük, eğitim disiplinli gibi olguları etkili bir biçimde ve huzursuzluk atmosferiyle anlatırken, masumiyet olgusunu çocukların acıklı hikayelerine paralel olarak sorgulamamızı sağlıyor. Filmde masum olabilecek kişileri, sosyal konumlarına göre hiyerarşik bir düzenle ele alınmıştır. Bunu yaparken, simgesel olarak en masum sayılan Papazın çocuklar üzerinde kurduğu otorite ve onlara uygulanan acımasızlığın en belirgin karakteri olarak ortaya çıkmıştır. Baron için çalışan bir kadının geçirdiği kaza sonucu ölmesi ve kadının kocasının çaresizlikten kaynaklanan sessizliği, onun bu sessizliğini, iktidarını sorgulayan oğluna verdiği tepki ve içindeki öfke ve çaresizliğin birikimi ile verdiği trajik karar, baskı altındaki toplumlardaki bireylerin davranışlarını ortaya koymaktadır. Diğer yetişkinlerde; baron, doktor, ebe vs. sosyal sıfatlara bürünmüş oldukları halde, mevcut rahatsızlığa ve ahlaki anlamdaki soysuzluğa katkıda bulunan hiyerarşinin alt katmanları görünümünde rahatsız edici bir gerçeklik olarak plana dahil ediliyor. Pederin evi aile içi hiyerarşinin çok sert olduğu ve bunun da dışarıya karşı aşırı tutuculuk şeklinde gösterilmiştir. Pederin en ufak oğlu da bütün bu olup bitenler içerisinde kendi küçük dünyasında kurallara uyararak mutlu olma peşindedir (BEYAZPERDE, 2011).

4.2.2. İki Dil Bir Bavul (2008)

4.2.2.1. Filmin Künyesi

Yönetmen: Orhan Eskiköy, Özgür Doğan

Senaryo: Orhan Eskiköy

4.2.2.2. Filmin Konusu

Filmde Denizlili bir Türk öğretmenin, uzak bir Kürt köyü olan Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı Demirci köyündeki ilkokula atanmasını ve orada Türkçe bilmeyen Kürt öğrencileriyle geçirdiği 1 yılı anlatılır. Öğretmen ilk kez gördüğü bu coğrafyada, 1 yılını çocuklara Türkçe öğretmekle geçirir. Bir yıl boyunca öğretmenin farklı bir topluluk ve kültür içindeki yalnızlığına, çocuklar ve köylülerle yaşadığı iletişim problemine, çocuklardaki değişimine tanık oluruz. Bu süreç boyunca öğretmen ve çocuklar birbirlerini yavaş yavaş tanımaya ve anlamaya başlarlar (BEYAZPERDE, 2009).

4.2.3. Çalıkuşu (1966)

4.2.3.1. Filmin Künyesi

Yönetmen: Osman Fahir Seden

Senaryo: Osman Fahir Seden (Reşat Nuri Güntekin'in Romanından)

4.2.3.2. Filmin Konusu

Filmde öğretmenlik yapan Feride'nin yaşam öyküsü anlatılır. Feride ailesini henüz çocukken kaybetmiş, yatılı okulda okumuş bir genç kızdır. Yaramazlıkları ve neşesi dolayısıyla çevresindekiler ona Çalıkuşu adını takarlar. Lise yıllarında, önceleri alay ettiği kuzeni Kamuran ile yakınlaşır. Kamuran yıllar boyunca Feride'nin peşinde koşuktan sonra ikili nişanlanır. Fakat Feride evliliğin arifesinde aldatıldığını düşünerek kaçar. Bunun üzerine, Anadolu'nun çeşitli kentlerinde öğretmenlik yapmaya başlar. Yolculukları boyunca pek çok sıkıntı yaşar. Ancak yıllar sonra ise Kamuran ile tekrar yolları kesişecektir (VİKİPEDİ, 2008).

4.3. Filmlerin İncelenmesi

4.3.1.1. Köy Unsuru ve Eğitim

“Beyaz Bant” filmi Almanya'nın kuzeyindeki bir köyde geçmektedir. Köyde hiyerarşik bir düzen vardır. Köyün toprakları Baron'a aittir ve köyde yaşayan insanlar Baron tarafından yönetilmektedir. Köydeki bazı çocuklar iyi eğitim görmüş ve görgü kurallarını çok iyi bilmektedir. Bunu filmin başında çocuklar ile ebenin konuşmasında görebiliyoruz (dk 00.03.50). Çocuklar ebeye karşı saygı ve nezaket çerçevesinde, gayet kibar bir şekilde konuşurlar. Bu da onların ailede ve okulda iyi eğitim almış olduklarını gösterir.

Şekil 4.1. Beyaz Bant filminde öğrencilerin ebe ile konuştuğu sahne

“İki Dil Bir Bavul” filminde ise öğretmen, doğuda Kürtçe konuşulan bir köye gitmesi ve oradaki öğrencilerin yeterince eğitilmiş olmaması, kendi aralarında kullandıkları dilin bile farklı olması, köydeki yaşam zorlukları yani köyde suyun bile bulunmaması gibi zorluklarla karşı karşıya kalır. Aşağıdaki sahnede öğretmenin dereden evine suyu taşıdığı ve çocukların da ona yardım ettiği durum gösterilmiştir (dk 00.03.55).

Şekil 4.2. İki Dil Bir Bavul filminde çocuklar öğretmeni ile birlikte su taşıırken

Daha sonraları öğretmen, su sıkıntısından dolayı kuyu açmaya karar verir ve başarılı olur (dk 00.22.44).

Şekil 4.3. İki Dil Bir Bavul filminde öğretmenin kuyudan su çıkardığı an

Çalığışu filminde Feride'nin Bursa'da tayini çıktığı Zeyniler köyünde ise hayat şartları çok kötüdür. Ülkede savaşın getirdiği maddi sıkıntılar, köylerin

kültürünü, yaşayışını ve eğitim durumunu da olumsuz etkilemektedir. Aşağıdaki sahnede de gördüğümüz gibi Alman köyü modern bir yapıya sahiptir. Fakat bizim köylerimizde böyle bir durum söz konusu değildir.

Şekil 4.4. Çalıkuşu filminde köye genel bakış

Şekil 4.5. İki Dil Bir Bavul filminde köy okulunun bulunduğu yer

Şekil 4.6. Beyaz Bant filminde modern köy yapısı

Ayrıca eğitim yönünden de Beyaz Bant filminde Alman çocukları sadece okulda gördüğü derslerle sınırlı kalmayıp ders dışında müzikle uğraşmaları, çocuklara piyano eğitimi aldıklarını da filmin başlarında görüyoruz.

Şekil 4.7. Beyaz Bant filminde öğrenci piyano eğitimi alırken

Çalığışu filminde de çocuklarının isimlerinin aynı olması bireysellikten uzak bir yaşamın varlığını gösterir. Ayrıca derslerden önce din dersinin verilmesi köylerde bilimsellikten çok önceliğin dinsel öğretilere verildiğini gösterir (dk 01.25.50).

4.3.1.2. Ailede Eğitim

Dudu (2015: 114), şiddetin haz vericiliğinin yanı sıra, postmodern dönemde şiddetin birey üzerinde yarattığı duyarsızlığın ideolojik sunumunda sinemanın önemli bir rolü vardır. Haneke sinemasını oluşturan eksenin “dert edindiği” yapıtaşlarından biri de insanlar üzerinde, özellikle kent soylu sınıf genelinde medyanın manipülatif etkisiyle şiddetin sıradanlaşarak nedensizleşmesi sorunsalıdır (Özpay, 2018). “Beyaz Bant” filminde papazın çocuklarına uyguladığı ağır ceza dikkatimizi çekmektedir (dk 00.11.00). Çocuklara kırbaçla 10 defa vurur. Ayrıca aile içinde otoriter bir baba figürü sergilemektedir. Çocukların annesi ise bu ceza karşısında sesini çıkarmaz ve cezayı üzümlere kabul eder.

Şekil 4.8. Beyaz Bant filminde yemek masasında babanın çocuklar için verdiği cezayı bildirmesi

“İki Dil Bir Bavul” filminde ise baba çocuklara şefkat gösterir, onları sever ve ödevlerinde onlara yardım eder.

Şekil 4.9. İki Dil Bir Bavul filminde babanın çocuğuna gösterdiği sevgi

Şekil 4.10. İki Dil Bir Bavul filminde çocuğun ödevlerinde babanın yardım etmesi

Çalığışu filminde ise baba Feride'yi annesi öldükten sonra yatılı bir okula verir. Fakat kızına karşı hep sevecen bir şekilde yaklaşır ve ayrıca babası öldükten sonra da Feride'nin akrabaları onu yalnız bırakmaz.

Şekil 4.11. Çalığışu filminde babanın Feride ile konuşması

Alman ve öteki batılı toplumlarda "el öpme davranışı", beylerin, özellikle kokteyl vb. özel gün ve toplantılarda çoğunlukla yeni tanıştıkları bayanların ellerini dudaklarına götürmeleri şeklinde anlamlandırılır ve uygulanır. Batı toplumlarında erkeklerin bayanlara karşı gösterdikleri bir centilmenlik ve nezaket ifadesi olarak algılanıp uygulanan bu hareketin, Türk toplumunda son derece dar bir çevrede uygulandığı söylenebilir. Türk kültüründe "el öpmek", yaşça küçük olanların büyüklerine saygı ve sevgilerini göstermek için ellerini öpüp alınlarına

götürmeleri şeklinde uygulanan geleneksel bir davranış biçimidir (Selçuk, A. 2005).

Filmlerde de bu kültür farklılığını görüyoruz. Beyaz Bant filminde çocuklar yatmaya giderken “iyi geceler” demek için anne ve babasının ellerini öperler. Aslında bu davranışları baba karakteri olan Peder’in evde çocuklar üzerinde kurduğu katı otoriteden kaynaklanmaktadır. Çünkü Peder, koyu katoliktir.

El öpme, Avrupa’da 18. ve 19. yüzyıllarda yaygınlık kazanan bir ritüeldir. 20. yüzyıl ile beraber yaygınlığını yitirmeye başlayan bu adet, günümüzde Kuzey Avrupa’da büyük ölçüde tarih olmuş durumdadır. Aynı durum ABD için de geçerlidir. Ancak Güney ve Doğu Avrupa’da el öpme geleneği halen devam etmektedir.

Bu ritüelin, erkeğin kadının elini öpmesi biçimindeki versiyonu 17. ve 18. yüzyıl İspanyası’na uzanmaktadır. Ancak bundan daha önce, bir erkeğin otoritesini tanıdığını ifade etmek amacıyla başka bir erkeğin yüzüğünü öpmesi ritüelinin var olduğu düşünülmektedir.

Günümüzde Katolikler ziyaret esnasında Papa’nın elini öperler. Aslında burada Papa’nın eli değil, elindeki yüzüğü öpülür. Papalık mührü olarak nitelendirilen ‘Balıkçı yüzüğü’ nü öpmek, Katolik dünyasının en üst mertebesine saygı duymak olarak ifade edilmektedir. İtalya’da saygı ifadesi amaçlı el öpme eylemine “baciamento” adı verilir. Bu geleneğin kökeni İtalya olduğu için Katoliklerde sıklıkla görülmektedir. Katolik adetlerine göre, Papa ile yada bir kardinalle, hatta bunlardan daha alt seviyedeki (yüksek rütbeli) din adamıyla bir araya gelen kişiler, din adamının elindeki yüzüğü öperler. Bu yüzük öpme eylemine bazen de, daha büyük bir saygı ifadesinde bulunmak amacıyla, sol dizin üstüne çökme hareketi eşlik eder. Papa’nın resmi protokol kurallarına göre, ziyaret sırasında Katoliklerden Papa’nın sağ elini alıp bu eldeki yüzüğü öpmeleri istenir. Katolik olmayanlardan ise yüzüğü öpmeleri istenmez, bunun yerine Papa’nın sağ eliyle tokalaşmaları talep edilir (ntv.com, 2010).

El öpme adeti; Balkan, Anadolu, Ortadoğu ve Kafkas coğrafyasında yaşlılara saygı ifadesi olarak görülür. Bu coğrafyada yaşayan farklı halklardan insanlar; ister Müslüman, ister Hristiyan, isterse başka inançlardan olsunlar, yaşça büyük olanlara hürmetlerini göstermek amacıyla öptükleri eli alınlarına götürürler. İki Dil Bir Bavul filminde ise öğretmen, memleketine dönerken çocuklar, vedalaşmak amacıyla elini öperler.

Şekil 4.12. Beyaz Bant filminde çocukların yatmadan önce ebeveynlerinin elini öptüğü sahne

Şekil 4.13. İki Dil Bir Bavul filminde öğrencilerin karneyi alırken öğretmenin elini öpmesi

4.3.1.3. Örgün Eğitim

Öğretmen: Aşağıdaki sahnede her iki kültürde de öğrencilerin öğretmen sınıfa gelince ayağa kalkmaları gösterilmiştir. İki Dil Bir Bavul filminde Emre öğretmen Türkçe kitabına başka bir dilde kelimeler yazdığı gerekçesiyle öğrencisine tahta önünde tek ayak üstünde durma cezası vermektedir.

Öğretmenin kullandığı ceza yöntemlerinden tek ayak üstünde durma, fiziksel ceza türlerindedir (Saban, 2002) ve eğitimde kullanılmaması gereken ceza türlerinden biridir (Akcan,E ve Polat, S. 2016) (dk 00.54.00).

Şekil 4.14. İki Dil Bir Bavul filminde öğretmenin öğrencilere ceza verdiği sahne

Beyaz Bant filminde ise öğrencisi kendi kızı olmasına rağmen oradaki ceza yöntemi de sınıfın en arkasına geçip herkese sırtını dönme cezasıdır (dk 01.31.00). Aslında babasının otoritesini korumak için bu şekil davrandığını söyleyebiliriz. Çünkü evde de yeterince katı bir baba figürü sergilemektedir.

Şekil 4.15. Beyaz Bant filminde Pederin sınıfta kızına verdiği ceza sahnesi

Çalığışu filminde dersten önce din dersi verilmesi ve köydeki kız öğrencilerin sınıfta başı kapalı oturmaları eğitimden çok dini baskıyı vurgulamaktadır (dk 01.25.50). Ayrıca erkek öğrenciler de camide ibadet eder gibi takke takarlar. Bu da eğitimle din eğitiminin birbiriyle karıştığını gösterir.

Şekil 4.16. Çalıkuşu filminde Feride öğretmenin ders anlattığı bir sahne

Din dersi veren hoca çok katıdır ve öğrencileri hep din ile ilgili korkutur. Feride öğretmen ise bunlara aldırmaz ve o öğrencilerine karşı sevgi doludur. Diğer hocanın öğrencilere uyguladığı ceza yöntemi ise öğrenci yaramazlık yaptığı için ahır gibi bir yere kapatmıştır.

Şekil 4.17. Çalıkuşu filminde öğrencinin ceza verildiği yere kapatılması

İki Dil Bir Bavul filminde çocuklar ilk gün okula gitmezler. Öğretmen, köyde elektrik olmadığı için çocuklara ulaşamamaktadır. Bu nedenle en başta öğrencilerin tek tek evlerine gidip onları okula çağırır (dk 00.07.30).

Şekil 4.18. İki Dil Bir Bavul filminde öğretmenin öğrencilerin evlerine gitmesi

Çünkü köyde eğitimden önce yapılacak başka işler vardır. Eğitim geri planda kalmıştır. Bunu bir kız çocuğunun annesiyle babası evde olmadığı için kardeşine bakmak zorunda kalması ve diğer bir öğrencinin ailesine yardım etmek için tarlada çalışmak zorunda olması çocukların eğitimden önce, asıl mücadele etmesi gereken yaşam koşullarının zorluğunu gösterir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Filmler insanlar arasındaki iletişimi ve etkileşimi gerçekleştirdiğinden, eğitim hayatı boyunca bir araçtır ve bunu sahnede işleyebilirler. Bu tezin amacı da filmlerdeki kültürel öğeler aktarılarak yabancı dil öğretimi olarak Almanca dilinin öğrenilmesine katkı sağlamaktır. Almanca dilinin yanında dilbilgisi kurallarının dışında dilin konuşulduğu ülkenin kültürünü de iyi bilmemiz gerekir. Aksi halde dilin öğrenilmesi doğru bir şekilde olmayabilir. Bu sebeple dil öğretiminin yanında kültürel öğelerin aktarılması çok önemlidir. Otantik filmlerin kullanımını kültürel öğelerin aktarılmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca öğrencilerde yabancı dile karşı farklı bakış açıları oluşabilir. Bu nedenle sınıfta film çalışması yardımıyla Almanca dili daha kolay öğrenilebilir. Filmin öğretime açtığı farklı potansiyel, üç alana bölünmüş ve çalışmada bireysel olarak ele alınmıştır. İşitme- görme anlamının etkili kullanımını, filmdeki sahnelerle ortaya çıkan (dil) öğrenme sürecindeki artış sınıfta film aracılığıyla duyguların tetiklenmesi sağlanır. Bu çalışmaya ek olarak, farklı film modelleri sunulmaktadır. İlk iki bölümde kültür ve filmler konusu açılmış son bölümde de seçilen filmler incelenerek karşılaştırılmıştır. Ayrıca ek olarak derste uygulanabilecek bir film örneği verilmiş ve bir ders önerisi belirtilmiştir. Bu ders planı lise birinci sınıf için uygundur. Yabancı dil olarak Almanca'nın uygulama alanı bulunur.

İletişim eğitimin temel yapı taşlarından biridir. İki Dil Bir Bavul filminde öğretmenle öğrenciler arasındaki iletişim sorunu dikkat çekiyor. Çünkü öğretmen Türkçe biliyor (her ne kadar kendi şivesi olan Denizli iline ait şiveyle konuşsa da), öğrenciler de sadece Kürtçe biliyor. Bu da aralarında iletişimsizliğe neden oluyor ve öğretmen ders anlatmayı bırakıp çocuklara Türkçeyi öğretmeye başlıyor. Ayrıca Emre öğretmen, gittiği yerde saygı görmesine karşın bağlı bulunduğu kurumun hiçbir desteğini görmemiştir. Köyde canı sıkıldığı için sürekli annesiyle konuşur.

Beyaz Bant filminde ise Peder'in aile içinde kurduğu dinsel bir otorite ve Baron'un köy halkı üzerinde kurduğu hiyerarşik bir düzen söz konusudur ki bu çoğu Avrupa toplumlarında vardır. Dolayısıyla bu filmlerin sadece kurmaca eserler olmadığı aynı zamanda yaşanan dönemin özelliklerini yansıttığı görülmektedir. Bu nedenle filmler, kültür aktarımında çok önemli rol oynamaktadır. Kültür aktarımıyla dil öğrenimi arasında sıkı bir ilişki olmasından dolayı filmler aracılığıyla kültürü aktarılan dilin de öğrenimi kolaylaşır. Bu film yabancı dil öğretiminde Almanca dilini

öğretmek için kullanılabilir. Çünkü Alman kültürü birebir verilmiş ve insanlar arasındaki diyaloglar akıcı ve kurallı bir şekildedir.

Dil öğreniminde başarılı olunması için öğrencilerin motivasyonları yüksek tutulmalıdır. Görsel-işitsel öğelere yer verilerek öğrencinin duyuları harekete geçirecek filmler tercih edilmelidir. Ayrıca filmler sayesinde öğrencilerin derse katılımı artar ve olaylarla başa çıkmada farklı bir bakış açısı kazandırır. Karşılaştığı zorluklara karşı pratik çözümler üretme yeteneği gelişir.

Yabancı dil öğrenmek, aynı zamanda hedef kültüre ait düşünce ve değerler sistemini de kavramaktır. Buradaki amaç, öğrencinin kültürel yeterlilikleri kazanarak hem yabancı dili daha iyi anlamasını ve konuşmasını sağlamak, hem de diğer kültürlerle karşı önyargılarının azalmasını sağlamaktır. Öğrenciler, yapılacak etkinliklerle dil bilgisi ve kültürel kavramları kavrayarak günlük yaşamda kullanabileceklerdir. Ayrıca öğrenme başarısı için filmi kendi öğretim deneyimleri üzerinde de kullanabilirler. Almanca ve yabancı diller gibi konularda temel yetkinliklerin bir parçası olan okuma ve yazma gibi temel kültürel tekniklere hakim olmanın yanı sıra olumlu bir öğrenme ortamının oluşturulması da çok önemlidir.

Seçilecek filmler öncelikle öğrencinin dil seviyesine uygun olmalıdır. Örneğin; A1 ve A2 seviyesindeki öğrenciler için alt yazılı ve anlaşılır filmler seçilmelidir. Ayrıca öğrencilerdeki becerilerin geliştirilmesi için öğretmenin daha önceden gerekli bilgi ve becerilere hakim olması gerekir.

Filmler daha önceden incelenmeli, film öncesi, film sunumu sırasında yapılacaklar belirlenmelidir. Bu nedenle filmlerin hangi açılardan inceleneceği ve sunumun nasıl yapılacağı kararlaştırılmalıdır. Sunulacak filmler uzun olmamalı (bir ders saatini aşmamalı) ve kurgusal olmayan gerçek hayatı yansıtan filmler tercih edilmelidir.

Film sunumundan sonra bilgilerin kalıcı olabilmesi için etkinlikler düzenlenmelidir. Yani filmlerdeki bazı sahnelerin derste drama olarak uygulanması öğrenciyi motive edecektir. Bu etkinliklerle öğrencinin kendini değerlendirilmesi sağlanmalı ve özgüvenleri arttırılmalıdır.

Bu alanda benzer çalışma yapacaklara örnek film önerileri şunlardır:

-Alles Gut

- Willkommen auf Deutsch
- Berg Fidel
- Elveda Berlin
- Willkommen In Deutschland
- Die Klasse
- Klassenleben

6. KAYNAKÇA

- Akarsu, B. (1984). *Wilhelm von Humboldt'da Dil-Kültür Bağlantısı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Akcan, E. ve Polat, S. (2016). *Eğitim Konulu Türk Filmlerinde Öğretmen İmajı: Öğretmen İmajına Tarihi Bakış, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yöntemi*, 2016, Cilt 22, Sayı 3, ss: 293-320.
- Akıncı, Y. N. A. (2015). *Kültürel Bir Ürün Olarak Türkiye'de Sinema Filmlerinde Okul, Öğretmen ve Öğrenci Temsilleri*, Global Media Journal TR Edition, 6 (11).
- Aksan, D. (1995). *Her Yönüyle Dil*. Ankara: TDK Yayınları.
- Asutay, H. (2003). "Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Bağlamı ve Öteki Dil". Ankara Üniversitesi (TÖMER) Dil Dergisi, S. 118, S: 26-29.
- Aydın, M. Ş. ve Osmanoglu, C. (2015). *Kültürlerarası Din Eğitimi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Aykut, A. (2006). *Günümüzde Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemler*. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:21, Yıl: 2006/2, S: 33-42.
- Balcı, U. (2013). *KPSS Almanca Alan Sınavına Hazırlık: Konu Anlatımı ve Soru Örnekleri*, Berdan Matbaası, Çanakkale.
- Başbağı, R. R. (2012). *Karşılaştırmalı Ülke Bilgisi Semineri Kapsamında Türk Almanca Öğretmen Adaylarının Kültürlerarası İletişim Becerileri*, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri.
- Baumer, T. (2002). *Handbuch Interkulturelle Kompetenz*, Zurich, Orell Füssli.
- Bilgiç, F. (2002). *Türk Sinemasında 1980 Sonrası Üslup Arayışları*, Ankara; Kültür Bakanlığı, 145-160.
- Börekçi, M. (1999). *Kültür- Dil- Edebiyat Bağlamında Türk Kültürü-Türkçe ve Türk Edebiyatı*, Türk Dili, 570, S: 532-538.
- Burger, G. (1995). *Fiktionale Filme im fortgeschrittenen Fremdsprachenunterricht*. Die Neueren Sprachen 94:6 (1995), 592-608.
- Byram, M. ve Peter, G. (2002). *Content and Culture in Language Teaching*. GB: Short Run Press.
- Coşgun, Ş. (2004). *Kültürlerarası İletişim Sürecinde Kalıp Düşüncelerin ve Önyarguların Rolü: "Antalya'da Yaşayan Güneydoğulular ile Antalya Yerlileri Arasındaki Kalıp Düşünceler ve Önyargılar"*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Çiftçi, M., Batur, Z. ve Keklik, S. (2013). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültür, Yabancılar Türkçe Öğretimi El Kitabı*. Ankara: 365-379. Grafiker Yayınları.
- Demircan, Ö. (2005). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*. İstanbul: D&R Yayınları.
- Dikmen, M. (2013). *Yabancı Dil Öğretiminde Filmlerin Önemi*. Prof. Ali Kemal Yiğitoğlu İlköğretim Okulu Aylık Gazetesi, Sayı:4, Mart, 2013.
- Dudu, E. (2015). “*Nedensiz Şiddet Bağlamında “Funny Games” Filmi Üzerine Bir İnceleme*”. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, Sayı:3 (1), S: 111-127.
- Ehlert-Klein, R. (2019). *Klasse Deutsch, Filmbesprechung, Arbeitsblatt Mai 2019*, Bundeszentrale für politische Bildung/bpb, Bonn.
- Ende, K., Grotjahn, R., Kleppin, K., Mohr, I. (2013). *Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung, Klett, Langenscheidt, 2013 Goethe- Institut, München*. S: 123.
- Eskiköy, O. ve Özgür, D. (Yönetmen), (2008). *İki Dil Bir Bavul (Sinema Filmi)*. Türkiye/Hollanda.
- Gerhard, N., Hans, H. (1992). *Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts*, Langenscheidt, Berlin.
- Günday, R. (2015). *Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşımlar, Yöntemler, Teknikler ve Multimedya Araç ve Materyalleri*. Favori Yayınları, Ankara.
- Güvenç, B. (1997). *Kültürün ABC’si*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Güvenç, B. (1993). *Türk Kimliği*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Güvenç, E. (1996). *İnsan ve Kültür*. (7. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi, 82.
- Göçer, A. (2012). *Dil- Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine*. Türk Dili, 729, S: 50-57.
- Haneke, M. (Yönetmen), (2008). *Das Weisse Band (Sinema Filmi)*. Avusturya, Almanya, Fransa, İtalya.
- Hofstede, G. (1997). *Lokales Denken, Globales Handeln. Kulturen, Zusammenarbeit und Management*. München: Beck.
- Jurković, M. (2019). *Der Einsatz von Film zur Vermittlung der Interkulturellen Kompetenz im DaF-Unterricht*, Universität Zagreb, Philosophische Fakultät, 30-57.
- Karakuş, N. (2016). *Maysa ve Bulut İsimli Animasyon Çizgi Filmin Kültürel Öğeler Açısından İncelenmesi*, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 13, Sayı: 34, S: 134-149.

- Kargı, B. (2006). *Edebiyat Kılavuzluğunda Sinema Yapıtlarının Başlangıç Düzeyi Sonrası Yabancı Dil Öğretimine Katkısı*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 22, S: 60-71.
- Kartarı, A. (2006). *Farklılıklarla Yaşamak: Kültürlerarası İletişim*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Kavcar, C. (1987). *Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi*, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 20, 1-2.
- Kontaş, H. (2016). *The effect of an education-theme movie on academic motivation of teacher candidates and their attitude towards teaching profession*. Journal of Education and training studies, 4(6), 93-103.
- Kress, G. (2010). *Multimodality. A Social Semiotic Approach To Contemporary Communication*, London and New York: Routledge.
- Küçük, S. ve Gökdağ, B. A. (1998). “*MEB, İlköğretim 1. Kademe Türkçe Ders Kitapları Üzerine Bir İnceleme Denemesi*”, Dil Dergisi: Ankara, 73: 5-35.
- Mai, M. ve Winter, R. (2006). *Das Kino der Gesellschaft- die Gesellschaft des Kinos: Interdisziplinäre Positionen, Analysen und Zugänge*, Köln, Halem.
- Memiş, M.R. ve Erdem, M.D. (2013). *Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler, Kullanım Özellikleri ve Eleştiriler*, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 8/9 Summer 2013, p. 297-318, Ankara.
- Neuner, G. ve Hunfeld, H. (1992). *Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts*, Langenscheidt; Berlin.
- Oylum, R. (2016). *Alman Sineması*, İstanbul: Seyyah Kitap, 9-45.
- Özbay, M. (2002). *Kültür Aktarımı Açısından Türkçe Öğretimi*, Türk Dili, 602, 112-120.
- Özkan, Z.Ç. (2014). *Kültürlerarası Etkileşimde Sinemanın Rolü: Ferzan Özpetek ve Fatih Akın Filmlerinde Kültürlerarasılık*, International Journal of Science Culture and Sport.
- Özpay, O. (2018). *Modern Toplumun Çöküşü: Michael Haneke Sinemasını Oluşturan Öğeler Üzerine Bir Deneme*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Mart 2018, 22 (1), 83-95.
- Polat, S. ve Akcan, E. (2017). *Eğitim Temalı Filmlerin Çok Kültürlü Eğitim Açısından Analizi*, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume, 12/18, p: 457-504.
- Seden, O. F. (Yönetmen), (1996). *Çalığışu (Sinema Filmi)*. Türkiye: Kemal Film.

- Selçuk, A. (2005). *Kültürlerarası İletişim Açısından Gündelik İletişim Davranışları*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Ülker, N. (2007). *Hitit Ders Kitapları Örneğinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Sürecine Çözümleyici ve Değerlendirici Bir Bakış*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tofur, S. (2018). *Sinematografik Anlatıda Okuldaki İletişim Ağları*, Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi, Cilt 4, Sayı 1, 54-67.
- Tofur, S. (2018). *Sinematografik Anlatıda Bir Sınıf Yönetimi Modeli Örneği: 'Kalk ve Diren' Filmi*, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, International Journal of Educational Sciences, 10 (2), 146-161.
- Tomalin, B. ve Stempleski, S. (1993). *Cultural Awareness*. Oxford: Oxford University Press.
- Toth, C., A. (2010). *Verstehen durch Hören und Sehen. Potenzial und Einsatz authentischer Spielfilme im Unterricht Deutsch als Fremdsprache*, Universität Wien.
- Türkmen, N. (2012). *Çizgi Filmlerin Kültür Aktarımındaki Rolü ve Pepee*, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Aralık 2012, Cilt 36, Sayı 2.
- Yayla, Y. (2018). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Kültür Aktarımı Üzerine Öğrenci Görüşü Merkezli Bir İnceleme*, Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi, Cilt 9, Sayı 17.
- Yücel, E. (2009). *Eine Kulturbrücke für den Fremdsprachenlerner*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Zeytinkaya, D. (2018). *Filmler Yabancı Dil Öğretiminde Nasıl Etkin Bir Şekilde Kullanılabilir?*, Türkçe Konuşurların Akademik Dergisi, Cilt 5, Sayı 3.
- ntv.com, Kim kimin elini niye öpüyor? (2010),
<https://www.ntv.com.tr/dunya/kim-kimin-elini-niye-opuyor,1eQuj0iieU-rkjh4mHlq7w>
Erişim Tarihi: 20.08.2019
- VİKİPEDİ, (2008)
[https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87a1%C4%B1ku%C5%9Fu_\(film,_1966\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87a1%C4%B1ku%C5%9Fu_(film,_1966)) Erişim Tarihi: 10.10.2019
- BEYAZPERDE, (2011) http://www.beyazperde.com/filmler/film-131948/kullanici-elestirileri/#review_1050215 Erişim Tarihi: 10.10.2019
- BEYAZPERDE, (2009) <http://www.beyazperde.com/filmler/film-186702/> Erişim Tarihi: 12.10.2019

turkedebiyati.org, Türkiye’de Sinema (2007), <https://www.turkedebiyati.org/turkiyede-sinema.html> Erişim Tarihi: 05.10.2020

bpb, Sınıf hayatı, <https://www.bpb.de/shop/lernen/filmhefte/34067/klassenleben> Erişim Tarihi: 16.01.2021

wikiHow, Bir Film İncelemesi Nasıl Yazılır?, <https://www.wikihow.com.tr/Bir-Film-%C4%B0ncelemesi-Nas%C4%B1l-Yaz%C4%B1%C4%B1r#aiinfo> Erişim Tarihi:17.01.2021

ÖZGEÇMİŞ

Nihan Kaya, İstanbul'da İhsan Mermerci Lisesi'ni bitirdikten sonra, Dumlupınar Üniversitesi İşletme bölümünden 2009'da mezun oldu. Daha sonra Cumhuriyet Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı bölümünden 2017'de mezun oldu. Lisans döneminde iken Almanya'da bir yıl Erasmus yaptı. Orta derecede İngilizce ve iyi derecede Almanca bilmektedir. Temel ilgi alanları, dilbilim, kültür ve edebiyattır.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6654-8915>

EK

Klasse Deutsch Filmi'nin Didaktiği

Film, yabancı dil olarak Almancanın öğretilmesinde derslerde uygulamak amacıyla seçilmiştir. Fakat uygulama alanı olmadığı için řu anlık sadece bir öneri olarak ele alınmıştır. Aşağıda film ve içeriği hakkında temel bilgiler verilmiş ve seçilen film iki derste (90 dakika) sunulmuştur. Öncelikli olarak filmin kısa bir özeti yapılır, film hakkında bilgiler verilir, didaktik olarak yorumlanır ve son olarak da bir ödev bölümü oluşturulur. Aşağıdaki ders taslağı 14 yaşındaki öğrenciler yani 9. sınıf öğrenciler ve ilk yabancı dil olarak Almanca öğrenen öğrenciler için uygundur.

Başlık: Klasse Deutsch

Tür: Belgesel

Sinema Yayını: 16 Mayıs 2019

Yönetmen ve Senaryo: Florian Heinzen-Ziob

Oyuncular: Ute Vecchio, Panvera, Ferdi, Kujtim, Schach vb.

Görüntü Yönetimi: Enno Endlicher

Gösterim Süresi: 89 dakika

Konular: Okul, eğitim/ öğretim sistemi, entegrasyon, kimlik, çok kültürlü toplum

İçerik

Yurt dışından Almanya'ya yeni gelmiş olan çocukların Almanca öğrenmeye çalıştığı aynı zamanda Alman okul sistemine hazırlanmaları için öğretmenleri Ute Vecchio tarafından Köln'de bir lisede ders vermektedir. Öğretmenin her açıdan (farklı yaşlardaki) çok farklı olan çocukları Alman okul sistemine hazırlamak için iki yılı vardır. Öğrencilerin hepsi farklı kültürden gelmişlerdir. Öğretmen öğrencilere karşı çok anlayışlıdır. Onun gözünde çocukların eşit haklarda olması ve ilerlemesi çok önemlidir. Bu belgesel yabancı ve Alman çocuklar arasında eşit dağılım olduğunu, sadece yabancı çocukların da dil zorluğu yaşadığını gösteriyor. Film, bir yandan çalkantılı gündelik sınıf yaşamına, zorluklara ve çatışmalara, diğer yandan da çocukların başarı deneyimlerini de gösteriyor.

Konu

Ute Vecchio Almanya'da bir lisede hazırlık sınıflarına ders vermektedir. Bu özel çalışma grubunun ders planında sadece Almanca vardır. Almanya'ya yurt dışından yeni gelmiş olan çocuklar, yerel okul sistemine en fazla iki yılda hazırlanırlar. Sınıfta farklı kültürlerden ve yaşlardan çocuklar birlikte öğrenirler. Çocuklar çok zorlanırlar ve öğretmene karşı tavırları çok rahattır, fakat öğretmen büyük bir sabırla öğretir. Örneğin Kujitim, birçok dilde akıcıdır, ancak hiçbirinde kendisini yazılı olarak ifade edemez. Ferdi, araba tamircisi olmayı hayal eder. Temel kültürel teknikler onun için zordur. Bu yüzden normal bir sınıfa geçişi tehlikeye girer. Öğrencilere sorumluluk bilinci okulda veriliyor. Örneğin; öğretmenin çocuklarla yiyecek bir şeyler hazırlaması ve sonrasında bulaşıkları yıkaması gibi. Öğrenciler, okulda mümkün olan en iyi yeterliliği elde etmek ve kariyer hedeflerini gerçekleştirmek için yakında normal bir sınıfta eğitim almayı hedefliyorlar. Film, hazırlık sınıfının günlük yaşamını, sınıf durumlarına ve öğretmen Ute Vecchio ile öğrencileri arasındaki konuşmalara dayanarak gösterir ve röportaj pasajları ve anlatı yorumları olmadan doğrudan sinema geleneği içinde yer alır (Ehlert-Klein, R. 2019).

Çalışmanın Amacı

Almanca'yı yeni öğrenen öğrenciler için dilbilimsel ve kültürel yeterlilikleri kazanarak dilin daha iyi kavranmasını sağlamaktır. Öğrenciler, yapılacak etkinliklerle dil bilgisi ve kültürel kavramları kavrayarak günlük yaşamda kullanabileceklerdir. Ayrıca öğrenme başarısı için filmi kendi öğretim deneyimleri üzerinde de kullanabilirler. Almanca ve yabancı diller gibi konularda temel yetkinliklerin bir parçası olan okuma ve yazma gibi temel kültürel tekniklere hakim olmanın yanı sıra olumlu bir öğrenme ortamının oluşturulması da çok önemlidir. Bu hususlar için öğrenciler, öğrenme grubu için geçerli bir kurallar sistemi geliştirebilirler. Tamamlanan dersin ardından öğrencilerin Almanca konusundaki önceki bilgileri etkinleştirilir ve film bölümleri ile karşılaştırılır. Bu sayede öğrenciler Almanların ve Türklerin günlük yaşamın çeşitli alanlarını etkileyen benzerlikleri ve farklılıkları görebileceklerdir.

ETKİNLİKLER

Filmi İzlemeden Önce

- 1) Ailenizden ayrı Almanya'ya veya yurt dışına taşındığınızı hayal edin. Günlük hayatta ve okulda ne tür zorluklarla karşılaşsınız? Daha önce böyle bir deneyim yaşadınız mı? Arkadaşlarınızla fikir alışverişinde bulunun.
- 2) Bir okul, çocuklara ve gençlere yeni evlerinde geçinebilmelerinde nasıl yardımcı olabilir? Gerekirse kutudaki anahtar kelimeleri kullanın ve bunları cümleleri formüle etmek için kullanın.

-Sprache
-Lehrwerke/Unterrichts-materialien
-Hausaufgaben
-Regeln im Schulalltag
-Schüler/-innen-Patenschaften
-Schulabschluss

- 3) Klasse Deutsch belgeselinin fragmanına bakın. Ardından çocukların durumu hakkında öğrendiklerinizi ve onları özel kılan şeyleri özetleyin.
- 4) A,B,C ve D olmak üzere dört grup oluşturun. Filmi izlerken A grubu Panvera'yı, B grubu Ferdi'yi, C grubu Kujitim'i ve D grubu da Schach'ı dikkatle izlesin. Daha sonra her grup üyesi kendi karakterini tanımlayabilmelidir.

Filmi İzlerken

- 5) Ana karakterinizi dikkatle izleyin. Filmi kısaca izledikten sonra gözlemlerinizi yazın.

Filmi İzledikten Sonra:

- 6) Sonuçlarınızı birbirinize göre hayal edin ve sinematik araçların kahramanların karakterlerini nasıl desteklediğini tartışın.
- 7) Filmde sunulan çocuklar ve gençler için zorlukları, 1 ve 2 görevlerinden beklentilerinizle karşılaştırın (Ehlert-Klein, R. 2019).

UNTERRICHTSPLANUNG

Sprachniveau: A1.1 / Dauer: 45 Minuten

Zeit	Teillernziel	Lernaktivität	Sozial-und Arbeitsform	Lernmaterial	Medien/Hilfsmittel
15 min	über Texte diskutieren, Meinungen über Ausländer äußern.	einen Text lesen, Fotos zuordnen, Sätze ergänzen	Partnerarbeit	Smart Board	Overheadprojektor, CD
10 min	Trachten aus den deutschsprachigen Ländern zuordnen.	Fotos zuordnen, Frage stellen	Einzelarbeit	Karten mit Bild	Bildkarten, Landkarte
10 min	einen Dialog lesen und Personen erkennen Arbeitsblätter	Verben mit Dativ und Akkusativ/ Personalpronomen im Akkusativ und Dativ im Satz verwenden.	Partnerarbeit	Wortkarten	Arbeitsblatt
10 min	über Berufswünsche sprechen.	Dialoge hören und Fotos zuordnen; eine Grafik lesen und Sätze ergänzen	Plenum	Smart Board	Overheadprojektor, CD

Kaynak: (Ende, K., Grotjahn, R., Kleppin, K., Mohr, I. 2013).